

ชว
3
2513
ธ. 1

ทิวะลัก
พิธีเปิดอาคาร
ศาสตราจารย์เอกและเยาวชน
จังหวัดเชียงใหม่

ชว
3
2513
ธ. 1

๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

121

การต่อใบ

เลขทะเบียน.....	121
เลขที่.....	121
วันที่.....	25/3
วันที่.....	2-1

กระทรวง

ในการประกอบพิธีเบิกอากรที่ทำการ
ศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดเชียงใหม่

๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

หลวงอำรณนาศาสตร์

๑ พณ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

พลโทอมพร ศรีไผ่ยันต์

ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายบรรจบ เสาวรรณ

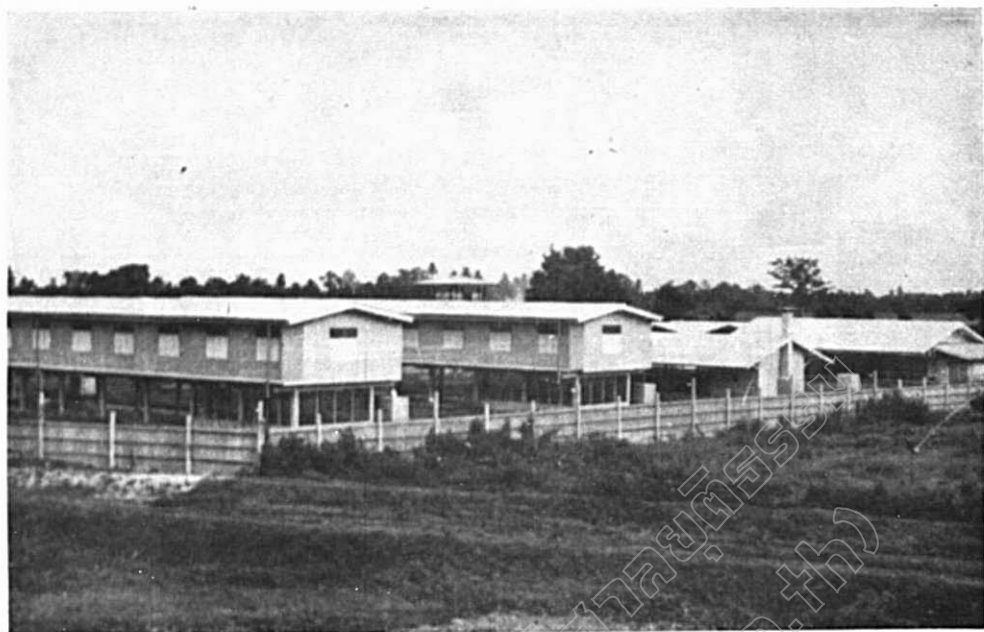
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

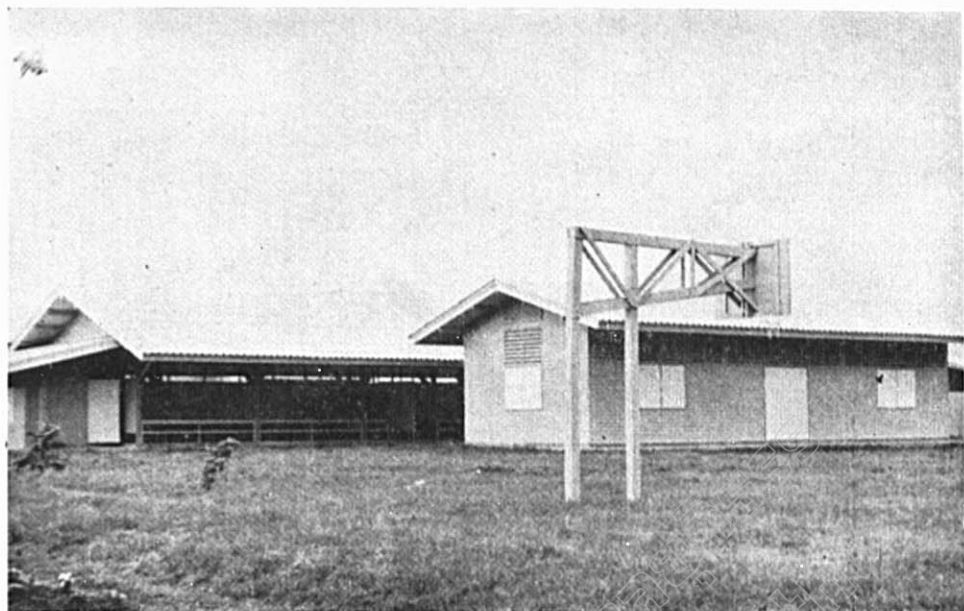
ตักอำนวยการสถานฝึกและอบรม

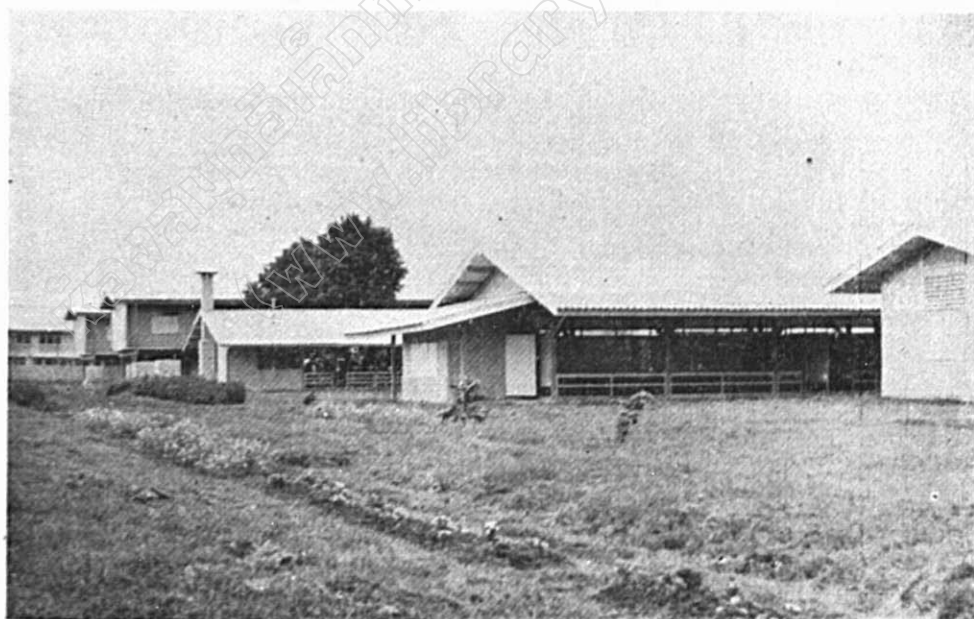
พอนอนเด็กชาย, โรงครัว, โรงเรียน

สถานฝึกและอบรมเด็กหญิง

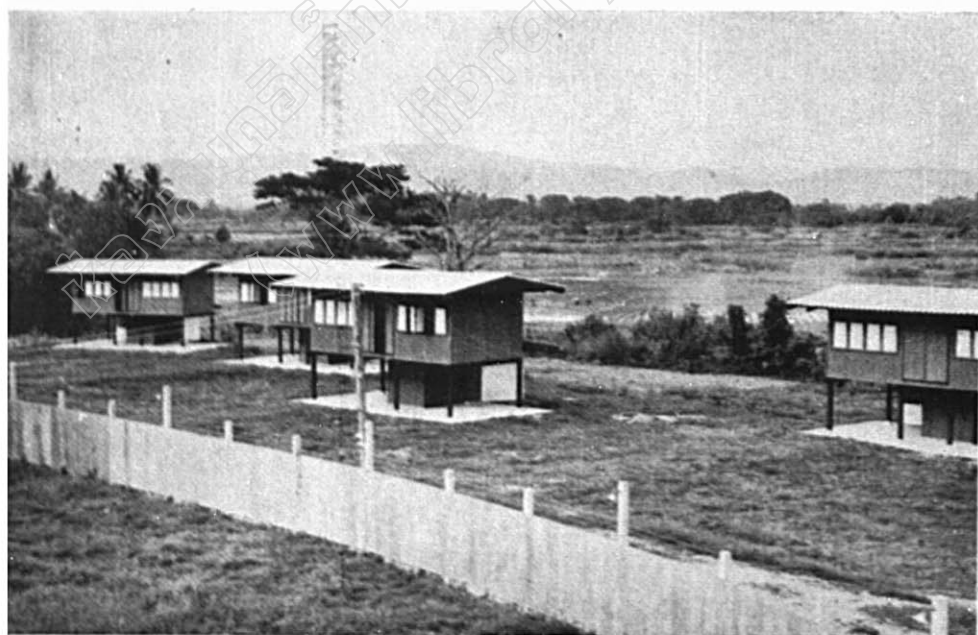
โรงเรียน และ โรงฝึกงาน

โรงเรียน และ โรงครัว

บ้านพักผู้อำนวยการสถานพินิจ ฯ

บ้านพักชั้นตรี

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เพื่อจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่เป็นเงิน ๓,๖๖๐,๐๐๐ บาท โดยสร้างอาคารที่ทำการศาลเป็นตึก ๓ ชั้น ตั้วอาคารกว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๘ เมตร อาคารหลังนี้ส่วนหนึ่งจะใช้เป็นที่ทำการสถานพินิจฯ ด้วย สำหรับสถานฝึกและอบรมเด็กกับบ้านพักเจ้าหน้าที่นั้น ได้สร้างไว้อีกส่วนหนึ่งต่างหากในที่ดินเนื้อที่ ๓๑ ไร่ ผู้รับเหมาก่อสร้าง คือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเชียงใหม่เอนยีเนียร์

ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พระยาอรรถการีย์สุนทร) ได้ไปเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาล เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๒

ต่อไปนี้เป็นรายนามผู้พิพากษาประจำและผู้พิพากษาสมทบชุดแรกของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

รายนามผู้พิพากษาประจำ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

นายไกร บุญญะกิติ

ผู้พิพากษา

นางสาวจารุณี ปิยะมโนธรรม

รายนามผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบชุดแรก
ของ ศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดเชียงใหม่

๑. เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่	๑๑. คุณหญิงบรรจง วิทยาศรยุทธรมพิศิฐ
๒. เจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน	๑๒. นายบุญทรง ชัยบาล
๓. นางเจริญพันธ์ ชุมสาย ณ อยุธยา	๑๓. นายมานิต ปุระณะพรรค
๔. นายวิจิตร ไชยวัฒน์	๑๔. นายชาญ สิโรต
๕. หม่อมธาดา ชุนศึกเมืองราย	๑๕. นางพิมพ์พรรณ ฤกษ์เกษม
๖. นายประพันธ์ จันทรบูรณ์	๑๖. นายวิรุจ กัณฑ์ธัญ
๗. นายจินดา สิงหนะตร	๑๗. นางลออ เมธา
๘. นางพุดสมัย ชัยนาม	๑๘. นางสาวนตรี วิสสุศิริ
๙. นางนิภา บุญบันทาล	๑๙. พล.ท.ท.ศิริชัย ไชยคุนา
๑๐. นางแจ่มจิตต์ เลหาวัฒน	๒๐. นางเชื่อนคำ สิงหนะตร

คำนำ

เนื่องในโอกาสประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด
เชียงใหม่และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณา
เห็นว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนได้เปิดดำเนินการขึ้นภายในประเทศ รวมถึงปัจจุบัน
เป็นระยะเวลา ๑๘ ปีเศษ และในช่วงระยะเวลา ๑๘ ปีเศษดังกล่าวที่ผ่านมา ศาลคดี
เด็กและเยาวชนได้ขยายการดำเนินงานออกไปตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ปัจจุบัน
มีศาลคดีเด็กและเยาวชนที่เปิดดำเนินการมาแล้ว ๓ แห่ง คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชน
กลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา
ส่วนศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ จะได้เปิดดำเนินการในวันที่ ๒๑ สิงหาคม
๒๕๑๓ ซึ่งเป็นแห่งที่ ๔ แม้ว่าศาลคดีเด็กและเยาวชน จะได้เปิดดำเนินการมาเป็นเวลา
นานพอสมควรแล้วก็ตาม แต่ความมุ่งหมายตลอดจนกิจการของศาลคดีเด็กและเยาวชน
ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาค

ฉะนั้น จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะจัดทำหนังสือเรื่อง “ก้าวต่อไป” เพื่อท่าน
ที่สนใจจะได้ทราบความมุ่งหมายในการจัดตั้งศาล คดีเด็กและเยาวชน ขึ้นในประเทศ
ตลอดจนการดำเนินงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน จนถึง “ก้าวต่อไป”
ในอนาคตอีกด้วย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านตามสมควร

เลนีย์ วาทิน

(นายเลนีย์ วาทิน)

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

สารบัญ

หน้า

กรรมการดำเนินงานก่อสร้าง

ก

กำหนดการในพิธีเปิดศาล

ค

คำกล่าวรายงาน.....อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ง

คำกล่าวตอบ.....รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ช

๑. ก่อนก้าวแรก

- บันทึกเรื่องศาลเด็ก ฯ

๑

๒. ก้าวแรก

- ภาพศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
- รายงานการประชุมครั้งที่ ๑ ของคณะกรรมการ
จัดตั้งศาลคดีเด็ก ฯ

๒๕

๓. ก้าวปัจจุบัน

- ภาพศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา
- ภาพศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา
- บริการคุ้มครองและสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็ก

และเยาวชนกลาง

๔๓

- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

๕๕

- พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ ๗๗
- ระเบียบการดำเนินงานของสถานแรกรับ ๑๑๕
- ระเบียบการดำเนินงานของสถานฝึกและอบรม
และสถานกักและอบรม ๑๒๒
- รายงานย่อผลการวิจัยเรื่องสาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะ
ในคดีเด็กและเยาวชน ๑๔๙

๔. ก้าวต่อไป

- ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ๑๖๕
- ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ๑๖๗
- ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ๑๖๘

(สำเนา)

ทำวันที่ ๘๒/๒๕๖๑

เรื่อง ตั้งกรรมการดำเนินการ

ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง-

ของศาลคดีเด็กและเยาวชน

จังหวัดเชียงใหม่

กรรมการดำเนินงานก่อสร้าง

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

กระทรวงยุติธรรม

ด้วยศาลคดีเด็กและเยาวชนได้รับงบประมาณประจำปี ๒๕๖๑ เป็นค่าก่อสร้าง
สิ่งปลูกสร้างของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ศาลคดีเด็กและเยาวชน
กลาง ได้ออกแจ้งความประกวดราคา ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ แล้ว

ฉะนั้น จึงตั้งคณะกรรมการดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง ของศาลคดีเด็ก
และเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

ก. กรรมการรับซองใบประกวดราคา

๑. หัวหน้ากองแรกรับ สถานที่และคุ้มครองเด็กกลาง เป็นกรรมการ
๒. หัวหน้ากองคุมประพฤติ สถานที่และคุ้มครองเด็กกลาง ..
๓. จำศาลโท. ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ..

ข. กรรมการเปิดซองใบประกวดราคา

๑. อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ..
๓. หัวหน้ากองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ..
๔. นายช่างหัวหน้ากองแบบแผน กรมโยธาเทศบาล หรือผู้แทน ..

ค. กรรมการตรวจการก่อสร้าง

๑. อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง	เป็นกรรมการ
๒. อธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา	"
๓. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเชียงใหม่	"
๔. ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	"
๕. นายช่างหัวหน้ากองแบบแผน กรมโยธาเทศบาล หรือผู้แทน	"

ตั้ง ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) บรรจบ เสาวรรณ

(นาย บรรจบ เสาวรรณ)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

กำหนดการ

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

วันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

เวลา ๑๒.๓๐ น.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธี บุชาพระ
รัตนกรัย แล้วพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๓.๐๐ น.

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง รายงานการก่อสร้างอาคาร
ที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ประธานในพิธีกล่าวตอบ แล้วเปิดแพรคลุมป้ายชื่อศาล
พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา แตรวงบรรเลงเพลงมหาฤกษ์ ๑ จบ
เสร็จแล้วรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และแขกผู้มีเกียรติ
เข้าเยี่ยมชมอาคารศาล

การแต่งกาย เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบปกติกาบีกอพับ หรือสากลนิยม

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายเสนีย์ วาทิน อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

ขอประทานกราบเรียน ฯพณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลในจังหวัดเชียงใหม่รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีอย่างยิ่ง ที่ ฯพณ ฯ ได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในวันนี้

ศาลคดีเด็กและเยาวชน เป็นศาลสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ มีวิธีพิจารณาแตกต่างไปจากศาลธรรมดา เนื่องจากเจตนารมณ์แตกต่างกัน กล่าวคือสำหรับคดีอาญา ศาลคดีเด็กและเยาวชนมุ่งหมายไปในทางกันหาเหตุผลที่ทำให้เด็กกระทำความผิดแล้วดำเนินการอบรมบ่มนิสัยให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป ยิ่งกว่าที่จะมุ่งหมายลงโทษเด็ก ส่วนในคดีแพ่งนั้น ศาลคดีเด็กและเยาวชนประสงค์จะระงับรักษาผลประโยชน์ทางสิทธิ ทรัพย์สินและสวัสดิภาพของผู้เยาว์ ด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวนี้เอง ศาลคดีเด็กและเยาวชนจึงจำเป็นต้องมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กควบคู่ไปด้วย เพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทลอดจนคุณเลสดอกต้องให้ผู้ใช้อำนาจปกครองปฏิบัติหน้าที่เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์อย่างแท้จริง ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่างานของศาลคดีเด็กและเยาวชนมีความสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่ขาดระเบียบวินัยหลงผิดประพฤติตนฝ่าฝืนกฎหมายบ้านเมือง ทั้งนี้โดยมุ่งหวังที่จะให้บุคคลเหล่านั้นมีโอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดีอันจะเป็นกำลังของชาติสืบไป

รัฐบาลได้ตระหนักถึงอุดมการณ์และความสำคัญของศาลคดีเด็กและเยาวชน จึงได้จัดสรรงบประมาณให้กระทรวงยุติธรรมจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ขึ้นพร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เปิดดำเนินการเป็นศาลประเภทนี้แห่งแรก ในส่วนภูมิภาค เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ ต่อมากระทรวงยุติธรรมยังได้รับงบประมาณจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมาพร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กขึ้นอีกแห่งหนึ่งเป็นแห่งที่ ๒ เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๗ และในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ก็ได้รับงบประมาณจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนพร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคแห่งที่ ๓ มีเขตอำนาจเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ นั้น นอกจากจะรับเด็กที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาว่ากระทำความผิดไว้ดำเนินการฝึกอบรมแล้ว ยังรับเด็กที่ศาลอื่นในภาค ๕ พิจารณาให้ส่งตัวมาไว้ฝึกอบรมอีกด้วย

การจัดสร้างอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชน พร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงยุติธรรมได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการหลายฝ่าย คือ กรมธนารักษ์ ได้มอบที่ดินราชพัสดุให้เป็นที่ตั้งศาลและสถานฝึกอบรมและ กรมโยธาเทศบาลได้เป็นผู้ออกแบบอาคารทั้ง ๒ แห่งให้พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่มาควบคุมและร่วมเป็นกรรมการตรวจการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ

อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ สร้างเป็นตึก ๓ ชั้น ชั้น ๓ ใช้เป็นที่ทำการของศาลฯ ส่วนชั้น ๑ และ ๒ ใช้เป็นที่ทำการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก สำหรับสถานฝึกอบรมและบ้านพักเจ้าหน้าที่นั้น สร้างแยกไว้อีกส่วนหนึ่ง ทางหา

การทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างกระทำโดยวิธีเรียกประกวดราคา ห้างหุ้นส่วนสามัญ
 นิติบุคคลเชียงใหม่เอเซียเอ็นบีเนียร์เป็นผู้ประมูลได้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้ทำสัญญา
 จ้างห้างหุ้นส่วนดังกล่าวเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง บัดนี้การก่อสร้างเสร็จบริบูรณ์แล้ว ผล
 งานที่เห็นประจักษ์อยู่ เนื่องมาจากความเอาใจใส่และการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของท่าน
 อธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา ๕ กับคณะกรรมการตรวจการก่อสร้าง ตลอดจนคณะผู้พิพากษา
 ศาลจังหวัดและศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่ จึงขอขอบคุณท่านเหล่านั้นไว้ ณ ที่นี้ด้วย
 บัดนี้ได้เวลาดันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ ได้
 ไปรุดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็น
 สถาบันถาวรอันจะใช้เป็นสถานที่พิจารณาคดีพิพากษาอรรถคดี ประสิทธิ์ประสาท
 ความยุติธรรมแก่ประชาชน และอำนวยความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนสืบไป.

คำกล่าวตอบ

โดย

หลวงจ่าบุญเนติศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๓

ท่านอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ท่านอธิบดีผู้พิพากษาภาค๕และท่านผู้મેธีเกียรติ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสมาประกอบพิธี
เปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในวันนี้

ข้าพเจ้าตระหนักดีว่า อนาคตของชาติย่อมจะขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน - ซึ่งจะ
เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า - ยังมีเด็กและเยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มากขึ้น
ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้า และมีความมั่นคงปลอดภัยขึ้นเป็นเงาตามตัว ฉะนั้นใน
กรณีของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นบุคคลที่ยังอ่อนต่อความคิดและความรู้สึกผิดชอบ กระทำ
ความผิด บุคคลเหล่านี้จึงควรได้รับการพิจารณาพิพากษา โดยใช้วิธีพิจารณาที่แตกต่าง
ไปจากศาลธรรมดา เพราะการใช้วิธีการเช่นนี้ จะช่วยแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่
ขาดระเบียบวินัยและกระทำความผิด ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลมีความสนใจ และเพียร
พยายามหาทางแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ข้าพเจ้าเห็นว่าวัตถุประสงค์ และหลักการดำเนิน
งานของศาลคดีเด็กและเยาวชน - ซึ่งมุ่งไปในทางค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำผิดแล้ว
ดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ยิ่งกว่ามุ่งที่จะทำโทษเด็กก็ดี หรือหลักการในการ
ระงับรักษาสภาพประโยชน์ทางสิทธิ ทรัพย์สินและสวัสดิการของผู้เยาว์ก็ดี นับเป็นปัจจัย
สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนในวันนี้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า จึงเป็นภาระ
สำคัญส่วนหนึ่ง ที่จะต้องเพียรพยายาม ขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนออกไปในส่วน
ภูมิภาคให้มากที่สุด เท่าที่จะพึงทำได้ตามกำลังเงินงบประมาณ การที่ได้จัดตั้งศาล
คดีเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ - ซึ่งเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาค

แห่งที่ ๓ นี้ นับเป็นความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของกระทรวงยุติธรรม ในการขยายงาน ศาลคดีเด็กและเยาวชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคได้รับผลปฏิบัติตามความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนดังกล่าวมาแล้วโดยทั่วกัน

อย่างไรก็ดี การที่ได้มีอาคารที่ทำการ เพื่อให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเหมาะสมนั้น นับเป็นที่น่ายินดีได้เพียงว่า งานขั้นต้นได้ลุล่วงไปแล้วส่วนหนึ่งเท่านั้น งานขั้นต่อไป อันได้แก่การพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนการฝึกอบรมเด็กให้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เป็นภาระกิจสำคัญที่ท่านผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทุกฝ่าย ในราชการของศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่งนี้จะต้องกระทำด้วยความพากเพียรและความเสียสละ อุทิศตนทั้งในตำแหน่งกำลังกายและกำลังความคิด ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านผู้พิพากษา ผู้พิพากษาศมทบ ตลอดจนบรรดาเจ้าหน้าที่อื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะช่วยกันดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มภาคภูมิ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่การก่อสร้างอาคารหลังนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และผลที่ได้คือ อาคารที่มีความสง่างามและทันสมัย ในนามของกระทรวงยุติธรรม ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเอื้อเฟื้อด้วยประการต่าง ๆ ตลอดจนท่านทั้งหลายที่เกี่ยวข้องมาร่วมงานในวันนี้ ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้อาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดกลั่นบันดาลให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่นี้ จงสถิตสถาพร เพื่อประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนและอำนวยความคุ้มครองให้แก่เด็กและเยาวชนสืบไปชั่วกาลนาน

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่.

ก่อนก้าวแรก

- บันทึกเรื่องศาลเด็ก ของพระยาธำมณีธรรมประคัลภ์
ประธานศาลฎีกา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖

บันทึก

เรื่อง ศาลเด็ก

บันทึกนี้จะได้แยกเป็นหัวข้อดังนี้คือ:-

- (๑) วัตถุประสงค์และวิธีการของศาลเด็กโดยทั่วไป
- (๒) ศาลเด็กในประเทศต่างๆ ที่สำคัญ
- (๓) สถานการณ์ในประเทศไทยในปัจจุบัน
- (๔) ความเห็นในที่สุด

(๑) วัตถุประสงค์และวิธีการของศาลเด็กโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลเด็กนั้น ก็เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่าเพื่อที่จะดำเนินการแก่ผู้กระทำผิดอาญาให้เหมาะสมแก่ความเป็นเด็ก โดยแยกออกจากผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่สังคม โดยแก้ไขเสียให้เด็กเหล่านั้นกลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดีต่อไปโดยง่าย หลักการก็เป็นไปในทางสงเคราะห์ (Benevolent) ซึ่งมุ่งไปในทางเสีย (reform) เป็นส่วนใหญ่ มิใช่เพื่อปราบปรามลงโทษเหมือนผู้ใหญ่

ระบบ (System) ของศาลเด็กนั้นนานาประเทศย่อมมีแตกต่างกันในรายละเอียด และหลักการปลีกย่อย แต่ในหลักการใหญ่ย่อมคงอยู่ในรูปเดียวกัน ตามหลักการใหญ่นั้นเป็นที่สังเกตได้ว่า เรื่องศาลเด็กนั้น ในเบื้องต้นทีเดียวจะตั้งขึ้นมาโดยลำพังไม่ได้ ศาลเด็กจะกระทำการสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ก็ต่อ เมื่อมีวิธีการอันดีที่จะปฏิบัติแก่เด็กก่อนที่จะมาถึงศาล และหลังจากที่ศาลได้พิพากษาแล้ว ทั้งสองประการ เทียบกับศาลยุติธรรมธรรมดาในเวลานี้ก็คือว่า มีวิธีการสอบสวนชั้นเจ้าพนักงานก่อนที่เรื่องจะมาถึงศาล และมีวิธีการราชทัณฑ์หลังจากที่ศาลได้พิพากษาแล้ว ทั้งนี้ ถ้ามีปัญหาว่าจะสมควรจัดตั้งศาลเด็กหรือไม่ ก็จำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่าวิธีการก่อนและวิธีการหลังตั้งกล่าวแล้วนั้น จะมีขึ้นได้และปฏิบัติได้โดยสมบูรณ์หรือไม่

หลักการเรื่องการตั้งศาลเด็กนั้น ก็เนื่องมาจากความคิดที่เป็นจุดใหญ่อยู่ว่า เด็กที่กระทำความผิดอาญานั้น ส่วนมากเนื่องมาจากสิ่งที่แวดล้อมไม่มีการควบคุมอยู่กับผู้ใหญ่ที่ไม่ดีเป็นต้น อีกทั้งนิสัยสันดานก็ถูกชุบย้อมมาด้วยความไม่ดี จึงเป็นผู้ที่ก่อกรรมทำเข็ญขึ้นเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องแยกเด็กออกจากผู้ใหญ่ที่เป็นมิชฌาชีพ และจะต้องป้องกันมิให้เข้าไปพัวพันอีก อีกทั้งจะต้องเข้าแก้ไขจิตใจแปลงนิสัยเด็กนั้นเสียให้สะอาด ทั้งนี้ตามหลักวิชาย่อมกระทำโดยสำเร็จผล เพราะนิสัยเด็กยังอ่อน คัดง่าย และมีทางกลับคืนดีได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่มาก อนึ่ง การที่เด็กกระทำความผิดอาญานั้น เหตุอีกประการหนึ่งก็คืออาจเนื่องมาจากความไม่สมประกอบในร่างกายหรือจิตใจ ในทางร่างกายก็เช่นความอยากกับแค้น ขาดอาหารที่เหมาะสม ความยากจน ในทางจิตใจก็ตกต่ำตามความเสื่อมโทรมในทางกาย และประกอบกับการมีสัมผัสคลุกคลีอยู่กับความเลวทรามต่ำช้า จึงมีความไม่สมประกอบไปทั้งสองประการทั้งวั้น เมื่อเหตุผลเป็นเช่นนี้แล้วและเมื่อเด็กทำความผิดอาญาขึ้น ถ้ารัฐดำเนินวิธีการกับเขาเท่ากับผู้ใหญ่เต็มตัว เป็นต้น เช่นการจับกุม ถักขัง ฟ้องร้อง และลงโทษในวิธี สถานที่ และระดับ เท่ากับผู้ใหญ่แล้ว จิตใจของเด็กเหล่านี้ก็จะตกต่ำลงทุกที เพราะมองไม่เห็นทางสว่างแห่งคุณงามความดีเสียเลย โดยไม่เคยรู้จักไม่เคยพบมาจะนี้แล้วก็ตกเป็นอาชญากรโดยสันดาน (Habitual Criminal) ตลอดชีวิต เมื่อลำดับแห่งเหตุการณ์เป็นมาเช่นนี้รัฐจึงเข้าแก้ไข ตามวิธีที่นานาประเทศถือมานั้นยิ่งหลักว่า จะต้องทำให้เด็กได้รับการพิจารณาโดยไม่คำนึกว่าเป็นผู้ร้าย การพิจารณาก็ต้องมีวิธีการที่เพ่งเล็งไปถึงความแวดล้อมร่างกาย และชีวิตจิตใจของเด็กมากกว่าที่จะลงโทษ และถ้าปรากฏว่าเด็กกระทำความผิดจริง การลงโทษก็คือการเอาตัวไว้อบรมทำให้เด็กเห็นความดีของผู้อื่นและของตนเอง จนเป็นเชื้อที่จะฝึกฝนทัศนคติในทางอบรมระเบียบวินัย ฝึกฝนให้มีสัมมาชีพ และในที่สุดก็ให้ลืมความหลังเสีย กับเป็นคนดีได้ นี่เป็นแขนงหนึ่งของสังคมศาสตร์ และศาลเด็กก็เกิดขึ้นเพราะเหตุนี้

ศาลเด็กนั้นมีอยู่ทั่วไปในประเทศใหญ่ที่เจริญแล้ว ในประเทศไทยได้มีผู้สนใจในทางนี้มานาน ในวงการกระทรวงยุติธรรม เมื่อไม่ช้านานก็ได้ส่งนาย ว.จ. ไกรฤกษ์ไปดูงาน

ณ ต่างประเทศ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปคุกกี้เรื่องศาลเด็กนี้ด้วย และ ฯ พณ ฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้แทนหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ว่า กระทรวงยุติธรรมยุติธรรมมีความจำเป็นจะต้องจัดตั้งศาลเด็กขึ้น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยตัวบทกฎหมาย สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีกฎหมายวางวิธีการสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กกระทำความผิดอาญาโดยตรง แต่ได้มีกฎหมายบางบทบัญญัติถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ ก็ว่าด้วยโทษอันเด็กพึงได้รับซึ่งได้มีการส่งไปโรงเรียนกักตันทนด้วย นอกจากนี้ก็มีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่นในมาตรา ๑๗๓ ที่ให้ศาลตั้งนายให้เด็ก ส่วนที่นอกไปจากนี้ก็มีพระราชบัญญัติปลักย่อยอีกหลายฉบับ เช่นพระราชบัญญัติฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก เป็นต้นบรรดาบทกฎหมายเหล่านี้ได้พิจารณาแล้ว ผลสรุปเป็นอย่างไรจะได้อีกไปกล่าวในเมื่อถึงตอนที่ว่าด้วยสถานการณ์ในประเทศไทยในปัจจุบัน

(๒) ศาลเด็กในประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ

ประเทศเยอรมัน ในส่วนที่เป็นตัวบทกฎหมาย มีข้อความสำคัญอยู่ดังนี้:—

(๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ได้ออกเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๓ จนถึงปี ๑๙๓๕ มีพระราชบัญญัติออกเปลี่ยนแปลงแก้ไขบ้างเล็กน้อยรวม ๓ ครั้ง

(๒) คำว่า “เด็ก” ตามความหมายในกฎหมายนี้หมายถึงบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๔ ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปี บุคคลที่กระทำความผิดอาญาก่อนมีอายุครบ ๑๔ ปี ไม่มีโทษ และยังมีข้อต่อไปว่า เด็กที่กระทำความผิดอาญาย่อมไม่มีโทษถ้าในเวลาที่ทำนั้นความเจริญในทางความคิดและในทางจรรยายังไม่เพียงพอที่จะ สามารถจะรู้ถึงการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น หรือยังไม่มีความรู้สึกผิดชอบเพียงพอที่จะบังคับจิตใจของตนได้

(๓) ศาลเด็กมีอำนาจพิจารณาพิพากษาการกระทำความผิดอาญาของบุคคลซึ่งในเวลาที่ยื่นฟ้องยังเป็นเด็กอยู่ (ตามความหมายที่กล่าวแล้ว) ศาลเด็กนี้เป็นศาลลูกขุน

(๔) วิธีพิจารณานั้น ถ้ากฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นแล้วให้ใช้ระรรมนูญ ศาลและกฎหมายวิธีพิจารณา บังคับแก่คดีในศาลเด็ก

(๕) ลูกขุนสำหรับศาลเด็กนี้ ให้เลือกโดยคำแนะนำของพนักงานอบรมคุแลเด็ก

(๖) การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลเด็กไม่เป็นการเปิดเผย บุคคลที่มีสิทธิจะเข้าไปฟังได้คือ จำเลย ผู้แทนโดยชอบธรรมของจำเลย ผู้เสียหาย ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหาย และพนักงานอบรมคุแลเด็ก (Jugendamt)

(๗) เมื่ออัยการทำการไต่สวนคดี หรือทำการฟ้องคดีที่เด็กเป็นจำเลย อัยการต้องแจ้งไปให้พนักงานอบรมคุแลเด็กทราบด้วย และต้องแจ้งผลแห่งคดีให้ทราบเป็นระยะ ๆ พนักงานอบรมคุแลเด็กจะต้องแจ้งให้อัยการทราบในเมื่อตนรู้ว่าเด็กคนนั้นได้มีคดีผูกพันอยู่ในที่อื่นอีก

(๘) การกักขังเด็กระหว่างพิจารณาคดีจะทำอย่างไร ศาลผู้ออกหมายจับเป็นผู้วินิจฉัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการกักขังเสมอไป จะกำหนดวิธีการชั่วคราวประการใดก็ได้

(๙) ในศาล ถ้าเด็กไม่มีทนายผู้ต่อสู้คดีศาลจะต้องแต่งตั้งผู้ต่อสู้คดีให้และในการพิจารณาคดีนั้นศาลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือจำเลย (Beistand) ได้ทุกเมื่อทุกเวลา พนักงานอบรมคุแลเด็กมีสิทธิที่จะขอให้แต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือได้ ผู้ช่วยเหลือจำเลยนี้มีสิทธิเท่ากับทนาย

(๑๐) ในการพิจารณาของศาล มีกฎเกณฑ์ว่า สิทธิของจำเลยในการที่จะอยู่ในระหว่างพิจารณาหรือในการที่จะฟังหรือตั้งคำถามใด ๆ นั้น ย่อมเป็นสิทธิของผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กด้วย และคำชี้ขาดโดยเฉพาะคำพิพากษานั้น จะต้องให้แทนโดยชอบธรรมของเด็กได้ทราบด้วย

(๑๑) ในการพิจารณา ถ้าไม่เป็นการชักข้อเท็จจริงแล้ว ศาลจะต้องฟังปากคำบิดามารดาของเด็กด้วย

(๑๒) สำหรับพนักงานอบรมคุแลเด็กนั้น ศาลจะต้องแจ้งสถานที่และเวลาพิจารณาให้ทราบ

(๑๓) ในระหว่างพิจารณา ถ้าจะมีการเบิกความกล่าวถึงเรื่องที่ไม่เป็นการสมควรที่เด็กจะฟัง ศาลจะให้เด็กผู้เป็นจำเลยออกไปนอกห้องพิจารณาเสียก็ได้

(๑๔) เมื่อปรากฏว่าเด็กกระทำผิดอาญาจริง ศาลก็ย่อมจะพิจารณาเห็นว่าควรที่จะกำหนดวิธีการอบรมอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมควรกำหนดศาลก็จะกำหนดวิธีการอบรมอย่างหนึ่งอย่างใดเสียเอง หรือจะให้เป็นหน้าที่ของศาลเกี่ยวกับการปกครองเด็ก (Vormundschaftsgericht) เป็นผู้กำหนดก็ได้

(๑๕) ถ้าศาลเห็นว่า การอบรมตามวิธีการที่กำหนดให้นั้นเป็นการเพียงพอแล้ว ก็จะไม่ขอเวนโทษทางอาญาเสียได้

(๑๖) วิธีการอบรมที่อนุญาต คือ

๑. ตักเตือนว่ากล่าว
๒. ส่งตัวไปฝึก อบรม ยังสถานที่หรือโรงเรียนโดยเฉพาะซึ่งตั้งขึ้น
๓. กำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติ (เช่น ให้มารายงานตัวเป็นระยะ ๆ เป็นต้น)
๔. ส่งตัวไปอยู่ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง (ทำนองกักกัน)
๕. ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแล
๖. ส่งไปสถานสงเคราะห์และอบรม

รัฐบาลอาจกำหนดวิธีการอบรมอย่างอื่นอีกก็ได้

(๑๗) ก่อนพิพากษา ศาลอาจคำพิพากษาไว้ก่อน และมีคำสั่งให้จัดการอบรมหรือส่งตัวเด็กไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่งอันเป็นการชั่วคราวได้ แต่ต้องฟังความเห็นของพนักงานดูแลอบรมเด็กเสียก่อน

(๑๘) โทษอาญาที่เด็กพึงได้รับ (คือเมื่อศาลเห็นสมควรลงโทษอาญาด้วย) นั้น มีเกณฑ์ลดเป็นลำดับดังนี้

๑. ถ้าต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ลงโทษตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี
๒. ถ้าต้องระวางโทษกักขังในบ่อนตลอดชีวิต (Festungshaft) ซึ่งเป็นโทษที่ลงแก่นักการเมืองหรือทหารนั้น ให้ลงโทษตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี

๓. ถ้าเป็นโทษอย่างอื่น ๆ ให้คำนวณดังนี้ คือให้ลงโทษในระหว่างตั้งแต่ชั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ขึ้นไปจนถึงครึ่งหนึ่งของกำหนดอัตราโทษชั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้

(๑๙) โทษอาญาประเภทที่ตัดสิทธิในฐานะพลเมือง ให้อยู่ในสถานที่บังคับ, ให้ทำงาน, ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมของตำรวจ, ตอนโดยตัดมิให้สืบพันธุ์, ห้ามมิให้ประกอบอาชีพ เหล่านี้ ต้องห้ามมิให้เอามาใช้แก่เด็ก

(๒๐) แม้เด็กจะพึงได้รับโทษอาญาก็ตาม ศาลอาจให้รอการลงอาญาไว้ได้ ในการที่จะให้ทราบความประพฤติของผู้ที่ให้ออการลงอาญานี้ ให้ติดต่อกับพนักงานอบรมดูแลเด็ก การรอการลงอาญามีกำหนด ๒ ปีถึง ๕ ปี

(๒๑) การลงโทษเด็ก ถ้าเป็นโทษจำคุก ให้แยกจำคุกต่างหากไม่ให้ปะปนกับนักโทษผู้ใหญ่เป็นอันขาดการลงโทษจำคุกมากกว่า ๑ เดือนขึ้นไปให้ส่งตัวเด็กไปจำอยู่ในสถานที่โดยเฉพาะสำหรับเด็ก

(ข้อความตอนนี้นำประกอบ หุตะสิงห์ ดอกเตอร์กฎหมายเยอรมัน เป็นผู้ช่วยค้น)

ประเทศฝรั่งเศส ในส่วนที่เป็นตัวบทกฎหมาย มีข้อความสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กฎหมายเกี่ยวกับศาลเด็ก คือ กฎหมายลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๑

(๒) เด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญา และไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าไปกระทำการอันเป็นความผิดเข้ามามีวิธดำเนินการดังนี้

๑. เมื่อปรากฏว่าเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ทำผิดอาญา อัยการเป็นผู้ดำเนินคดี โดยให้ผู้พิพากษาสอบสวน (Juge d' instruction) ทำการสอบสวนคดี ผู้เสียหายไม่มีสิทธิที่จะดำเนินคดีต่อเด็กประเภทนี้

๒. ในระหว่างสอบสวน ผู้พิพากษาสอบสวน อาจฝากเด็กนั้นให้อยู่ในความควบคุมดูแลของบุคคลผู้ควรไว้วางใจ หรือ ณ สถานที่สาธารณะกุศลแห่งหนึ่งแห่งใดก็ได้ แล้วแจ้งไปยังประธานองค์การป้องกันช่วยเหลือเด็กที่ถูกเป็นจำเลยในศาล แล้วศาลแต่งตั้งทนายให้แก่เด็ก

๓. การสอบสวน ต้องปฏิบัติไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าปรากฏว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอ ผู้พิพากษาสอบสวนก็จะสั่งปล่อยเด็กนั้นไปทันที ถ้าคดีมีมูลก็จะได้ทำการสอบสวนต่อไปถึงความเป็นอยู่ นิสัยใจคอ กรอบครัวของเด็กตลอดจนวิธีการที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างไร

๔. เมื่อคดีมีมูลแล้ว ก็นำคดีขึ้นสู่ศาล ศาลแพ่ง (ศาลชั้นต้น) เป็นศาลที่พิจารณาคดีอาญาที่เด็กเป็นจำเลย ศาลดำเนินการพิจารณาโดยฟังคำเบิกความของเด็ก ของพยาน ของบิดามารดา ของผู้ปกครองหรือผู้ควบคุมเด็ก อัยการ และทนายความเด็ก

๕. การพิจารณา ต้องเป็นความลับ แต่ก่อนอนุญาตให้สมาชิกขององค์การป้องกันช่วยเหลือเด็กที่เป็นจำเลย หรือขององค์การกุศลที่รับเลี้ยงดูเด็กเข้าฟังการพิจารณาได้

๖. ถ้าปรากฏว่าเด็กกระทำผิดจริง ก็ห้ามมิให้ลงโทษอาญาแก่เด็กนั้นเป็นอันขาด แต่ให้ส่งให้เด็กไปอยู่ในความอบรมกักต้อนสถาน หรือมอบตัวเด็กให้อยู่ในความควบคุมเลี้ยงดูของบุคคลที่ไว้วางใจ หรือขององค์การประชาสงเคราะห์ ทั้งนี้ภายในกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขอย่างใด ๆ จนกว่าเด็กนั้นจะมีอายุครบ ๒๑ ปี เป็นอย่างสูง

(๓) เด็กที่อายุตั้งแต่ ๑๓ ปีถึง ๑๘ ปี ถ้าต้องหาว่าไปกระทำผิดอาญาชั้น มีวิธีดำเนินการดังนี้

๑. ก่อนฟ้องต้องทำการสอบสวนความผิดก่อนโดยผู้พิพากษาสอบสวน แต่ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะขอเข้าร่วมกับอัยการดำเนินคดีต่อเด็กประเภทนี้ด้วย

๒. ในระหว่างสอบสวน ผู้พิพากษาสอบสวนอาจฝากเด็กนั้นให้อยู่ในความดูแลของบุคคลผู้ควรไว้วางใจ หรือ ณ สถานที่สาธารณะกุศลแห่งหนึ่งแห่งใดก็ได้ แล้วศาลก็ตั้งทนายให้แก่เด็ก

๓. ศาลที่ทำการพิจารณา คือ ศาลแพ่ง (ศาลชั้นต้น) โดยประกอบขึ้นเป็น “ศาลสำหรับเด็กและเด็กหนุ่ม” (Tribunal pour enfants et adolescents) การพิจารณาต้องเป็นการลับ

๔. เด็กอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี แต่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ถ้ากระทำความผิดโดยไม่รู้สึกละอายและไม่รู้สึกผิดและชอบ ให้พิพากษาปล่อยตัวไป แต่อาจมีการกำหนดให้อยู่ในความควบคุมของบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด หรือส่งไปกักขังสถานจนกว่าอายุจะครบ ๑๖ ปี ก็ได้

๕. ถ้าปรากฏว่าเด็กผู้กระทำความผิดโดยมีสติรู้สึกผิดและชอบแล้วโทษที่จะได้รับ มีดังนี้

ถ้าเป็นโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือเนรเทศ ให้จำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีถึง ๒๐ ปี

ถ้าเป็นโทษต่ำกว่าโทษดังกล่าวแล้ว ให้ส่งตัวไปกักขังไว้ในสถานกักขัง (Colonie correctionnelle) มีกำหนดอย่างน้อย ๑ ใน ๓ หรืออย่างมาก ๑ ใน ๒ ของโทษตามเกณฑ์ที่จะลง

ไม่ว่ากรณีใดรัฐบาลอาจกำหนดสถานที่แห่งใด ๆ อันห้ามมิให้เด็กเหล่านั้นเข้าไปปรากฏตัวอยู่ไม่ว่าในประการใด ๆ

สำหรับอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี แต่ไม่ถึง ๑๖ ปี ให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษสำหรับอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี แต่ไม่ถึง ๑๖ ปี ให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษให้น้อยลงกว่านี้อีกก็ได้

(๔) วิธีการควบคุมอิสรภาพ (Liberte surveillee)

เด็กที่มีหลักฐานว่าได้กระทำความผิด ศาลอาจเลื่อนการอ่านคำพิพากษาไว้ก่อน โดยสั่งให้ปล่อยตัวไปแต่ให้อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้แทนของศาล ซึ่งมักจะได้แก่สมาชิกองค์การป้องกันช่วยเหลือเด็กที่ต้องหาเป็นจำเลยในศาล ผู้แทนนี้จะไปเยี่ยมเยียนสอดส่องดูแลความเป็นอยู่ ความประพฤติของเด็กอยู่เสมอ แล้วรายงานให้ศาลทราบทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการที่จะวินิจฉัยว่า เด็กนั้นได้กระทำความผิดโดยมีสติรู้สึกผิดชอบหรือไม่

(ข้อความตอนนี้นำสมทบ สุวรรณสุทธิ ดอกเตอร์กฎหมายฝรั่งเศส เป็นผู้ช่วยค้น)

ประเทศสหรัฐอเมริกา

(๑) เริ่มแรกวิธีการศาลเด็กในอเมริกานั้น ก็โดยมีผู้พิพากษาที่เชี่ยวชาญในเรื่องเด็ก พิจารณาในคดีที่เด็กกระทำผิด โดยการไต่ถาม หรือปล่อยไปโดยมีการควบคุม แทนการใช้กฎหมายสำหรับคนทั่วไป

(๒) การควบคุม (Probation) นั้น มีความหมายกว้างกว่าการพักการลงโทษ หรือ รอกการลงอาญา โดยที่มีพนักงานคุมประพฤติ (Probation officer) คอยช่วยเหลือ เด็กที่ถูกปล่อยไป

(๓) หลักการของศาลเด็กในอเมริกาคือ รับทำหน้าที่ปกครองเด็กที่ทำผิดแทนผู้ปกครอง โดยถือตัวเข้าข้างเด็กทันทีในเบื้องต้น (ต่างกับอัยการซึ่งทำตัวเป็นประนีประนอมกับผู้กระทำผิด และต่างกับศาลธรรมดาซึ่งตั้งตัวเป็นกลาง) ผู้พิพากษาในศาลเด็กจะไม่เอาใจใส่กับพฤติการณ์ที่เด็กทำผิด แต่พุ่งเล็งถึงพฤติการณ์ความเป็นมาของเด็กนั้น และหาหนทางที่จะแก้ความเป็นมาอันบกพร่องเท่านั้น

(๔) ศาลเด็กในอเมริกา ถืออายุตั้งแต่ ๑๔ ปีถึง ๑๗ ปี

(๕) ศาลเด็กใช้วิธีคุ้มครองยิ่งกว่าการลงโทษ ถือถือการที่เด็กกระทำผิดนั้นว่าเป็นปัญหาในเรื่องคนมิใช่ปัญหากฎหมายหรือปัญหาข้อเท็จจริงในเรื่องการกระทำจะนั้นในศาลเด็กของอเมริกาจึงไม่มีสำนวนฟ้อง ไม่มีทนายทั้งสองฝ่าย ไม่มีจำเลย (คือไม่ถือว่าเด็กนั้นเป็นจำเลย) ไม่พิจารณาโดยเคร่งครัด และไม่พิจารณาโดยเปิดเผยและแทนสิ่งเหล่านี้ ใ้ใช้วิธีสืบสาวถึงกรรมพันธุ์ ความเป็นอยู่ปัจจุบัน และสิ่งแวดล้อมต่างๆ

(๖) ในการสืบสาวถึงลักษณะต่างๆ ดังกล่าวในข้อ (๕) นั้น ศาลเด็กได้อาศัยองค์การเหล่านี้เป็นเครื่องมือ คือ ๑. พนักงานคุมประพฤติ ๒. องค์การอื่นๆ ซึ่งทำหน้าที่สืบสาวในเรื่องเด็ก (Child's study clinic)

(๗) เมื่อได้ฟังความเห็นของ พนักงานคุมประพฤติและองค์การสืบสาว ดังกล่าวแล้ว ผู้พิพากษาได้ใช้วิธีที่คล้ายบิดามารดาที่สุกกับเด็ก ถ้าเป็นเด็กชาย หลังจากได้เรียกบิดามารดาเพื่อนฝูงของเด็กนั้นมาไต่ถามเป็นทำนองชวนคุยแล้ว ผู้พิพากษาจะเรียกเด็กนั้น

เข้าไปคุยกันตัวต่อตัวในห้องส่วนตัว ไม่มีบัลลังก์ ไม่มีพิธีรีตองอันแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นจำเลย ด้วยวิธีเช่นนี้จะได้รับทราบถึงความเป็นมา ความลำบากยากแค้นทั้งหลายของเด็ก อันเป็นเหตุให้เขาทำผิด ตรงกับความเป็นจริงที่สุด ถ้าเป็นเด็กหญิง ศาลตั้งกรรมการหญิง (Referee) กระทำการเหล่านี้แทนผู้พิพากษา แล้วรายงานผู้พิพากษาพร้อมด้วยความเห็น ผู้พิพากษาก็จะได้อภิปรายและวินิจฉัยว่าจะควรใช้วิธีใดกับเด็กนั้น

(๘) ในทุกห้องที่มีพนักงานคุมประพฤติประจำอยู่ พนักงานเหล่านี้มีอำนาจและหน้าที่แทนผู้พิพากษาในบางกรณี คือ ในการกระทำผิดของเด็กบางเรื่อง ไม่ต้องไปถึงศาล แต่พนักงานเหล่านี้มีอำนาจเปรียบเทียบแก้ไขเสียก่อน

(๙) ศาลยุชนใช้การชักจูงในทางใจยิ่งกว่าการหักหาญ ซึ่งในการนี้จะได้ผลดีหรือไม่ อยู่ที่ความชำนาญของผู้พิพากษาและพนักงานคุมประพฤติ ผู้พิพากษามักอาศัยองค์การที่เรียกว่า Child's study clinic และบางทีก็ใช้ผู้ชำนาญทางโรคจิตหรือนักจิตศาสตร์เป็นที่ปรึกษา

(๑๐) พนักงานคุมประพฤติก็มีความสำคัญยิ่ง มีหน้าที่ที่จะต้องทำความร่วมมือกับบิดามารดาเพื่อนฝูงของเด็ก และองค์การประชาสงเคราะห์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเด็กนั้น

(๑๑) สำหรับองค์การสำคัญที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดอยู่กับศาลเด็ก คือ Child's study clinic นั้น เกิดขึ้นโดยความกึกกั่ว่า จำเป็นต้องสืบสาวให้รู้ถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำผิด และการสืบสาวนี้มีใช้ว่าคู่เพียงวันสองวัน องค์การนี้มีหน้าที่สืบสาวถึงพฤติกรรมต่าง ๆ รอบตัว เด็ก โดยพิจารณาถึงเหตุที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ความเป็นมาของเด็ก. กามพันธุ์, ครอบครัว, ประวัติ, สุขภาพเมื่อเล็กและเมื่อโต พฤติกรรมในบ้านและที่ข้างเคียง, อิทธิพลของบ้านต่อเด็ก, การอยู่, การไปโรงเรียน, การต้องขึ้นศาลเด็ก (ครั้งก่อน) ถ้าเคย. คำพิพากษาเป็นอย่างไร, การปฏิบัติหลังจากออกจากศาลแล้วเป็นอย่างไร, ลักษณะเฉพาะตัว, ร่างกาย, ท่วงทิวาจา จิตใจและดุลยแห่งจิต (Mental Balance) และบุคลิกลักษณะเป็นต้น

(๑๒) ในองค์การสืบสาวนี้ มีผู้ชำนาญในวิชาหนึ่งๆ แล้วพิจารณาประชุมปรึกษากันพิจารณาปัญหาอันจากหลายแง่ ที่สุดลงความเห็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดนั้น

คืออะไร (Diagnosis) ต่อไปจะเป็นอย่างไร (Prognosis) และแนะนำว่าควรปฏิบัติอย่างไร

(๑๓) ผลของคำพิพากษาของศาลที่ให้มีการควบคุมตัว (Probation) นั้น มิใช่ว่าทำครั้งเดียวแล้วก็เลิก แต่ต้องมีการควบคุมดูแลเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ การควบคุมนั้นต้องไม่จู้จี้จกเกินไปจนทำให้เด็กทำลายตัวเอง

(๑๔) อีกองค์การหนึ่งที่รับรองคำพิพากษาของศาล ก็คือบ้านเลี้ยง (Foster-Home) ซึ่งมีวิธีการดังนี้ คือ เมื่อเห็นว่าเด็กที่กระทำผิดอาญานั้นเป็นเด็กผิดปกติซึ่งควรได้รับการปฏิบัติทางบ้านมากกว่าการลงโทษอย่างอื่น ก็ให้นำไปยังบ้านเลี้ยง ซึ่งรับหน้าที่ปกครองและดูแลเด็กแทนบ้านเดิม บ้านนี้ได้ทุนจากองค์การสาธารณะ และตามรายงานปรากฏว่าบ้านเลี้ยงนี้ให้ผลประโยชน์มากในอเมริกาไม่ว่าเด็กนั้นจะเคยทำผิดมาแล้วกี่หน เป็นชายหรือหญิง มีความเป็นมาอย่างไร บ้านเลี้ยงทำให้เด็กดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ

(๑๕) นอกจากบ้านเลี้ยงแล้ว ในอเมริกายังมีนิคมยุวชน (Junior Republic) ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล รวบรวมเด็กไปเลี้ยงดูและหัดให้ปกครองตัวเอง

(ใจความจากคำสอนของ หม่อมเจ้าสกลวรรณกร วรวรรณ ณ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง)

ประเทศอังกฤษ

(๑) ในเบื้องต้น มีหลักการว่า ศาลทั้งหลายในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กเป็นจำเลยนั้น จะต้องพิจารณาถึงสวัสดิภาพของเด็กเป็นใหญ่ และเมื่อเป็นการจำเป็นก็ต้องดำเนินการเพื่อแยกเด็กออกจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์

(๒) เด็กซึ่งจะขึ้นศาลเด็ก ตามความหมายของกฎหมายอังกฤษ นั้นคือบุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๗ ปี

(๓) เด็กซึ่งถูกจับมาโดยเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญานั้น ถ้ายังส่งศาลในทันทีทันใดมิได้ก็ต้องให้ประกันตัวไป เมื่อทำการสอบสวนแล้ว เว้นไว้แต่ ๑) ความผิดที่ก่อหานั้นเป็นความผิดฐานฆ่าคนตายหรือความผิดออกจากรั้วอื่น ๒) เจ้าหน้าที่พิจารณา

เห็นว่าถ้าปล่อยโดยประกันตัวไป ก็จะไปมีวสันตคติต่อกับผู้ร้ายหรือพวกมิจฉาชีพอีก ๓) เจ้าพนักงานพิเคราะห์เห็นว่าถ้าปล่อยโดยประกันตัวไป จะเสื่อมเสียแก่ความยุติธรรม

(๔) ในระหว่างสอบสวน ถ้าจะต้องคุมตัวเด็กไว้แล้ว จะต้องส่งไปยังบ้านควบคุม (remand home) จนกว่าจะขึ้นศาล ทั้งนี้เว้นไว้แต่เจ้าพนักงานจะเห็นว่าไม่สามารถทำได้ เพราะผู้ต้องหาหมิ่นธรรมคาหยาบช้าเกินสมควรไป หรือจะเป็นภัยอันตรายแก่สุขภาพของเด็ก ถ้าจะต้องมีการควบคุมตัวเด็กไว้ ณ สถานที่ตรวจกักขังหรือจะต้องควบคุมตัวในระหว่างส่งไปมายังศาลก็ติ จะต้องจัดการป้องกันมิให้เด็กนั้นเข้าเกี่ยวข้องติดต่อกับผู้ใหญ่ นอกจากญาติ ถ้าเป็นเด็กหญิงก็ต้องให้หญิงเป็นผู้ควบคุม

(๕) ในชั้นศาล ถ้าจะต้องมีการควบคุมตัวเด็กไว้ในระหว่างพิจารณาโดยไม่อนุญาตให้มีประกันแล้วก็ห้ามมิให้ส่งตัวเด็กไปควบคุมไว้ในเรือนจำ แต่ให้ส่งไปยังบ้านควบคุม (Remand home) ซึ่งจะเป็นแห่งใดนั้นศาลจะไต่ระบุไว้ในคำสั่งแล้วแต่เห็นสมควร เว้นไว้แต่ศาลจะเห็นว่าไม่สามารถทำได้ เพราะผู้ต้องหาหมิ่นธรรมคาหยาบช้าเกินสมควรไป

(๖) ในชั้นพิจารณา ศาลมีอำนาจบังคับให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กมาอยู่ด้วยตลอดเวลาก็ได้

(๗) เมื่อนำเด็กฟ้องยังศาลนั้น เจ้าพนักงานมีหน้าที่แจ้งไปยังบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กให้ทราบ และต้องแจ้งไปยังเจ้าพนักงานควบคุมประพฤติ (Probation Officer) ในท้องถิ่นที่จะมีการพิจารณาคดีนั้นให้ทราบ และต้องแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local authority) ซึ่งเด็กนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ หรือที่การกระทำผิดเกิดขึ้นนั้นให้ทราบ เจ้าหน้าที่เหล่านั้น ถ้าสามารถทำได้ ต้องแสดงให้เห็นศาลทราบถึงชีวิตของเด็กอันประกอบด้วยสิ่งแวดล้อม การเรียน สุขภาพ และนิสัยใจคอของเด็ก

(๘) โทษที่ศาลจะลงแก่เด็กนั้น อาจเป็นการที่บังคับให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้ค่าปรับแทนเด็กก็ได้ หรือจะให้เด็กใช้ค่าปรับเอง หรือจะให้ส่งตัวไปกักขังสถาน (reformatory school) หรือจะส่งไปบ้านควบคุม (remand home) ก็ได้ (หมายเหตุ

เด็กมีอายุเกินที่จะขึ้นศาลเด็กแล้ว ก็ขึ้นศาลธรรมดา และในกรณีนี้ถ้าอายุยังไม่ถึง ๒๑ ปี ศาลก็มีอำนาจส่งตัวไปสถาน บอร์สตัล แทนการจำคุกธรรมดาได้)

(๘) ศาลเด็กนั้น เกิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติชื่อ The Children and Young person Act 1933 มีกำหนดการดังนี้:—

๑. นอกเขตพระนครลอนดอน การจัดตั้งศาลเด็กนั้นถือว่า มีรายการชื่อ (Panel) ผู้พิพากษาศาลเด็กไว้รายการหนึ่ง โดยประมุขตุลาการ (Lord Chancellor) เป็นผู้เลือกทั้ง แลเปลี่ยนแปลงเป็นคราว ๆ กับกำหนดวิธีการที่จะเลือกผู้ที่เป็นประธาน ๓ ราย แล้วเมื่อนั่งเป็นศาลก็ให้ผู้พิพากษาเหล่านั้นเปลี่ยนเวรกันนั่งเป็นศาล ตามจำนวนองค์คณะที่ประมุขตุลาการจะกำหนดไว้ การนั่งเป็นศาลก็คือนั่ง ณ ที่ทำการศาลแขวงประจำท้องถิ่นนั้นเอง

๒. ในเขตพระนครลอนดอน (Metropolitan police court area)

การจัดตั้งศาลเด็กเป็นไปโดยพระราชกฤษฎีกา (Order in Council) โดยกำหนดเขตแขวงของศาลเด็กไว้ มีตุลาการแขวง (Metropolitan police Magistrate) เป็นประธานศาลเด็กโดยตำแหน่ง และมีตุลาการอีก ๒ คน คนหนึ่งจะต้องเป็นหญิง ตุลาการทั้ง ๒ คนนี้จะต้องเป็นผู้ที่ปรากฏอยู่ในรายการชื่อตุลาการศาลเด็กซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้เลือกตั้งขึ้น ศาลนั้นทำการ ณ สำนักงานของศาลแขวงประจำท้องถิ่น

(๑๐) ศาลเด็กนั้นนอกจากมีหน้าที่พิจารณาคดีอาญาทั่วไปแล้ว ประมุขตุลาการอาจกำหนดให้มีหน้าที่ออกคำสั่งหรือให้คำอนุญาตในการใด ๆ ซึ่งเป็นกรณีเกี่ยวกับเด็กตามกฎหมายด้วย

(๑๑) ศาลเด็กนั้นมีอำนาจเท่ากับศาลแขวง แต่ศาลอื่น ๆ ซึ่งรับพิจารณาคดีอาญาที่เด็กเป็นจำเลย (หมายความว่าถึงคดีเกินอำนาจศาลเด็ก) นั้น อาจโอนคดีนั้นมาให้ศาลเด็กพิจารณาพิพากษาได้ และถ้ากรณีเป็นเช่นนั้น ศาลเด็กก็ย่อมเกิดอำนาจเท่ากับศาลซึ่งโอนมานั้น

(๑๒) ศาลเด็กนั้น เมื่อนั่งทำการในสำนักงานของศาลอื่น ก็ต้องนั่งในห้องหรือสถานที่อื่นต่างหากจากห้องพิจารณาของศาลเจ้าของสถานที่

(๑๓) ศาลเด็กนั้น นั้พิจารณาเป็นการลับ ผู้ที่อยู่ในห้องพิจารณาได้ก็เจ้าหน้าที่ของศาล, คู่ความ, ทนาย, พยาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นและบุคคลอื่นที่ศาลเห็นสมควรอนุญาตให้เข้าฟังการพิจารณาได้เป็นครั้งคราว

(หมายเหตุ กฎหมายอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์เข้าฟังได้ด้วย)

(๑๔) วิธีพิจารณาของศาลเด็ก ประมุขตุลาการ (Lord Chancellor) เป็นผู้กำหนด

(๑๕) กฎหมายห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ โค้ทกล่าวถึงการพิจารณาในศาลเด็กเปิดเผยชื่อ, ตำบลที่อยู่, โรงเรียน หรือรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้จักเด็กผู้ต้องหาหรือที่เป็นพยานนั้นได้ และห้ามมิให้ลงรูปถ่ายของเด็กเหล่านั้น

(ข้อความนี้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เนติบัณฑิตอังกฤษ เป็นผู้ช่วยกัน)

(หมายเหตุ สำหรับศาลเด็กในประเทศอิตาลี, ฮอลันดา และเบลเยียม มีกล่าวไว้ในรายงานการดำเนินงานต่างประเทศของนาย ว.จ. ไกรฤกษ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นส่วนหนึ่งแล้ว)

(๓) สถานการณ์ในประเทศไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยในปัจจุบัน ยังไม่มีระบอบศาลเด็ก กล่าวคือ แม้ว่าจะมีกฎหมายอยู่บางแห่งและบางฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาที่เด็กเป็นจำเลยก็ตาม ก็ยังหาได้มีวิธีการที่สอดคล้องต้องกันทั้งในเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย ไม่

เด็กคนใดต้องการจะทำผิดอาญา ในปัจจุบันนี้เด็กคนนั้นก็ต้องถูกสอบสวนโดยเจ้าพนักงานสอบสวนเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ผ่านมาในชั้นอัยการก็เช่นเดียวกัน จนถึงชั้นห้องศาลก็เช่นเดียวกันอีก และศาลก็ย่อมดำเนินการพิจารณาไปอย่างคดีอาญาธรรมดา เว้นแต่ว่ามีกฎหมายบังคับว่าถ้าเด็กไม่มีทนายและถ้าต้องการ ก็ให้ศาลตั้งทนายให้ (ป.ว.อ. มาตรา ๑๗๓) เมื่อถึงตอนพิจารณาได้ความว่าผิดจริง จึงมีกฎหมายพิเศษบัญญัติไว้ คือกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ สรุปความว่าเด็กอายุยังไม่ถึง ๗ ขวบ กระทำความผิด ไม่ให้ลงอาญา ถ้าอายุกว่า ๗ ขวบขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๔ ขวบ ให้ศาลมีอำนาจที่จะว่ากล่าวตักเตือนแล้วภาคทัณฑ์ปล่อยตัวไป ประการหนึ่งให้ศาลมอบตัวแก่บิดา

มารดาหรือผู้ปกครอง และเรียกประกันทานบนหรือเรียกแก้ทานบนประการหนึ่งให้ศาลส่งตัวเด็กไปไว้ในโรงเรียนกักตันทานบนตลอดเวลาที่ศาลจะกำหนดให้ แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่เด็กนั้นมีอายุครบ ๑๔ ขวบ อีกประการหนึ่ง ถ้าเด็กอายุกว่า ๑๔ ขวบ แต่ยังไม่ถึง ๑๖ ขวบ ให้ศาลมีอำนาจกระทำแก่เด็กเช่นเดียวกับเด็กอายุระหว่าง ๗ ถึง ๑๔ ขวบนั้นได้ อย่างหนึ่งหรือจะลงอาญาแก่เด็กสำหรับความผิดนั้น แต่จะลดลงกึ่งหนึ่ง หรือมีฉะนั้นจะส่งตัวไปโรงเรียนกักตันทานบนก็ได้

เรื่องลงอาญา กฎหมายมีเพียงเท่านั้น เป็นอันว่า ถ้าเป็นเด็กอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไปแล้ว ก็ลงโทษได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

หลังจากที่ศาลได้พิพากษาแล้วนั้น มีกฎหมายรองรับอยู่บ้าง คือมีพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๔ ทั้งรูปไว้โดยทั่วไปว่าให้ทางการจัดตั้งสถานฝึกและอบรมเด็กขึ้น เพื่อรับเด็กซึ่งศาลมีคำสั่งให้ส่งไปไว้ยังโรงเรียนกักตันทานบนตามกฎหมายลักษณะอาญาหรือกฎหมายอื่น สถานทั้งนี้ในกฎหมายมิว่าให้ดำเนินการฝึกสอนอบรมในทางศีลธรรม จรรยา และวิชาอันเป็นความรู้ทั่วไป วิชาชีพการทำงานอุตสาหกรรม ฯลฯ นอกจากนี้ ในกฎหมายยังมีบัญญัติว่า สถานฝึกและอบรมเด็กนี้ ให้รับเด็กซึ่งศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวไปไว้ในโรงเรียนฝึกอาชีพ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้ (พ.ร.บ. ประถมศึกษา บัญญัติว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กอาจมาแสดงแก่ศาลได้ว่า เด็กไม่ได้เรียนเพราะมิใช่ความผิดของตน ทั้งนี้แล้วศาลอาจมีคำสั่งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองส่งเด็กไปไว้ในโรงเรียนฝึกอาชีพได้) นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติฝึกและอบรมเด็กบางจำพวกดังกล่าวนี้ ยังบัญญัติให้สถานฝึกและอบรมเด็กนี้ รับเด็กซึ่งศาลมีคำสั่งให้ส่งไปไว้ในสถานฝึกและอบรมอันจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

นอกจากกฎหมายที่กล่าวข้างต้นนี้ ยังมีพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. ๒๔๘๑ อีกฉบับหนึ่ง แต่มิได้ว่าด้วยเด็กที่กระทำผิดอาญา ความมุ่งหมายมิไปในการควบคุมเด็กกลางถนนและนักเรียนผู้ประพฤติไม่ดีเป็นส่วนใหญ่

ที่กล่าวแล้วนี้ เป็นเรื่องรูปโครง แต่ในทางปฏิบัตินั้นเข้าใจว่ายังหาได้เป็นไป โดยครบถ้วนไม่ ตามพระราชบัญญัติฝึกและอบรมเด็กบางจำพวกดังกล่าวนี้ ไม่ทราบว่า ได้มีการจัดตั้งสถานฝึกและอบรมเด็กขึ้นตามกฎหมายนั้นหรือไม่ แต่ไม่เคยได้ยินว่ามีขึ้น (เว้นแต่จะถือว่าโรงเรียนฝึกอาชีพเกาะใหญ่เป็นสถานหนึ่ง แต่โรงเรียนนี้ก็ปฏิบัติกิจการอย่าง โรงเรียนกักสันดานเดิม คือรับเด็กที่ศาลส่งลงโทษทางอาญาเท่านั้น) ในศาลยุติธรรมที่พิจารณา พิพากษาคดีก็เคยอันเข้าเกณฑ์ตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ ดังกล่าวแล้ว ก็ดำเนินไปตามนั้น คือ มีการว่ากล่าวก็มีลงโทษจำคุก (ถึงหนึ่ง) ก็มี เฉพาะการส่งไป โรงเรียนกักสันดาน ก็คงส่งไปแห่งเดิม คือที่เกาะสีชังตลอดมา จนกระทั่งกรมราชทัณฑ์ ได้รับโอนโรงเรียนกักสันดานเกาะสีชังนี้มาจากกรมตำรวจ และย้ายมาตั้งใหม่ที่เกาะใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปลี่ยนนามเป็นโรงเรียนฝึกอาชีพ ซึ่งยังคงตั้งอยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วนการที่ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งเด็กไปในโรงเรียนฝึกอาชีพ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราช-บัญญัติคุ้มครองศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ ดังกล่าวแล้ว ไม่เคยได้ยิน เห็นจะเป็นเพราะกรณีที่ บิคามารคา หรือพนักงานอัยการร้องขอขึ้นไปตามนั้น ก็ได้ ส่วนการที่ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งไป ไว้ในสถานฝึกและอบรมเด็ก ๆ นั้น แน่ใจว่าไม่มี เพราะยังไม่มีสถานนั้นเองอยู่ดังกล่าแล้ว (เว้นแต่จะถือว่าโรงเรียนฝึกอาชีพ คือโรงเรียนกักสันดานเกิมนั้น เป็น "สถานฝึกและอบรมเด็ก" ด้วย ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้น ก็ยังไม่เคยทราบว่ามีการที่มีผู้มาร้องขอให้ศาลสั่งให้ส่งเด็กไปไว้โดยที่ เด็กมิได้กระทำความผิดอาญานั้นเลย)

จึงเป็นอันว่า สำหรับเด็กที่กระทำความผิดอาญานั้น มีระยะการที่ผ่านมาตั้งแต่ชั้นถูก จับกุมสอบสวนพิจารณาและลงโทษดังกล่าวแล้ว

สำหรับโรงเรียนฝึกอาชีพ (คือโรงเรียนกักสันดานเดิม) อันเป็นสถานที่แห่งเดียวที่รองรับเด็กที่ศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดอาญานั้น เป็นแหล่งที่ควรพิเคราะห์อย่างมากกว่าจะเป็น เครื่องมือที่จะปฏิบัติการให้ได้ผลสมคั่งนโยบายหรือไม่

ฉันได้ไปตรวจและพิจารณาถึงกิจการของโรงเรียนนี้ด้วยตนเอง กับได้พบปะกับ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแล้ว มีลักษณะที่ควรบันทึกไว้ ว่า ดังนี้ :-

หลักการ อันได้แก่ระเบียบและวิธีการของโรงเรียนนั้นวางไว้ดีมากและถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่ออ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้สำเร็จผลจริงจริงน่าชื่นใจ (ปรากฏตามหนังสือ "การปฏิบัติงานในโรงเรียนฝึกอาชีพ" ของกรมราชทัณฑ์ พิมพ์แจกในงานฉลองรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๓) แต่ในทางปฏิบัตินั้น เท่าที่ฉันเห็น รู้สึกว่าจะไม่ได้ผลสำเร็จตามความตั้งใจ สถานที่ของโรงเรียนอยู่ห่างชุมชนมากเกินไป ระยะทางไปจากกรุงเทพฯ โดยรถยนต์ถึง ๔ ชั่วโมงเศษ ลำบากแก่การคมนาคม ไปโดยรถมิได้ไปได้แต่ทางเรือ ซึ่งเป็นผลให้ไม่ดีในทางลำเลียงอาหารและสิ่งจำเป็น เวลาเด็กเป็นไข้หนักก็เอามารักษาพยาบาลที่กรุงเทพฯ ไม่ทันทั่วทั้ง และอุปสรรคที่สำคัญยิ่งก็คือ ทำให้การขาดตรวจตราดูแลจากเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ เพราะการไปมาลำบากดังกล่าวแล้ว

โรงเรียนชนิดนี้มีอยู่แห่งเดียว เด็กจากศาลไหน ๆ ก็มายังแห่งเดียวกันหมด และเด็กโตเด็กเล็กคละกันไปหมด เป็นเหตุให้มีการชักจูงเกลี้ยกล่อมบั่นปลุกนิสัยกันได้ง่าย เมื่อขณะที่ฉันไปดู (วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๘๖) นั้น ได้เห็นตั้งแต่เด็กหนุ่มจนเกือบจะเป็นผู้ร้ายเต็มตัวจนกระทั่งถึงเด็กอายุน้อยอายุ ๘-๙ ขวบซึ่งน่าสงสารมาก อยู่ปนกันไป การฝึกและอบรมเท่าที่สังเกตเห็นและสอบถามดู ก็เป็นไปอย่างระเบียบพิธีการ ความเอาใจใส่โดยเฉพาะตัวบุคคล (คืออบรมแก้ไขโดยเฉพาะลักษณะของคนหนึ่ง ๆ) ตามหลักวิชานั้น เห็นจะหายาก ทั้งนี้สังเกตเห็นได้ว่าขาดอบรมคือ เจ้าพนักงานหรือผู้ควบคุมที่จะหาได้เหมาะสมนั้นยาก เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ที่อยู่ประจำนั้นก็ไม่น้อยคนและเป็นชั้นผู้น้อย ขณะที่ฉันไปดูนั้น มีแต่ผู้ช่วยผู้ปกครองซึ่งดูเหมือนจะเป็นข้าราชการชั้นตรีเท่านั้นที่ถูกที่ควรและหลักการที่ต่างประเทศจัดทำมานั้น เจ้าพนักงานที่เป็นผู้อบรมดูแล ต้องให้เงินเดือนพออยู่ได้สุขสบาย มิฉะนั้นแล้วก็จะไม่ได้สมประสงค์ ที่โรงเรียนนี้ฉันได้ไปเห็นนักโทษผู้ใหญ่อยู่หมู่หนึ่ง อยู่ในบริเวณโรงเรียนด้วย สอบถามได้ความว่าสำหรับหุงหาอาหาร เมื่อเช่นนั้น การปะปนก็มีอยู่ เป็นธรรมดา ซึ่งในต่างประเทศอันดำเนินการตามหลักวิชาแล้ว ย่อมรังเกียจเป็นอย่างยิ่ง

โรงเรียนฝึกอาชีพนี้ ฉันได้สศกับทวีปั้งคุเหตุผลแห่งความเจริญและความเสื่อมจากเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกรมราชทัณฑ์ ก็จับใจความได้ว่า นโยบายทางฝึกและอบรม

นักโทษทั่วไปรวมทั้งเด็กด้วยนี้ เกิดขึ้นในสมัย พ.อ. ชูวงศ์ เชาวศักดิ์สงคราม และ ร.อ. ชลอ ศรีสรากร เป็นอธิบดี ได้มีการตรวจพิจารณา ทั้งรูปโครง และปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ถึงกับส่งเจ้าหน้าที่ออกไปดูงานแผนกนี้ในประเทศยุโรป (เป็นต้นคือ นายเชาว์ เจริญพงษ์) ต่อมาเมื่อพ้นสมัยของท้าวทั้งสองนั้นแล้ว ความเข้มแข็งในทางนี้ก็ค่อยลง อาจเป็นเพราะ ผู้ใหญ่ที่เข้ามาควบคุมนโยบาย ไม่เล็งเห็นประโยชน์ หรือไม่เข้าใจหลักการก็เป็นได้ ในสมัย กรมราชทัณฑ์มีนโยบายหนักไปในทางหาผลประโยชน์และ กำหาราบปราบปราม มากกว่า อบรมฝึกนิสัย ฉะนั้น ลักษณะของโรงเรียนฝึกอาชีพจึงอับเฉาตามธรรมดา - แต่อย่างไรก็ดี ทั้งนี้เป็นแต่ผลของการสับถ่วง เป็นพยานบอกเล่า จะเท็จจริงอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นจริงดังว่าแล้ว ก็เป็นอันว่า องค์การอันมีอยู่เป็นที่รองรับกฎหมายลักษณะอาญาที่จะ “คัดค้าน” เด็ก หรือที่จะรองรับวิธีการศาลเด็กของเรานั้น ยังใช้ไม่ได้

นอกจากโรงเรียนฝึกอาชีพนี้แล้ว ฉันไม่ทราบว่ามีองค์การใดอื่นอีกที่ดำเนินการ ฝึกอบรมและหัดนิสัยเด็ก

สภาพการณ์ในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ มีอยู่ดังกล่าวนั้น

(๔) ความเห็น

นโยบายในข้อที่ว่าควรมีสศาลเด็กในประเทศไทยหรือไม่นี้ เป็นข้อที่ควรพิจารณา โดยรอบคอบ เพราะถ้าตกลงใจจะจัดทำขึ้นแล้ว จะต้องดำเนินงานเตรียมองค์การต่าง ๆ เป็นการใหญ่ สำหรับความคิดโดยทั่วไป ก็เห็นว่าควรมีสืบ ตั้งแต่ท้าวพญา รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรมได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้แทนหนังสือพิมพ์นั้น

สำหรับสถิติ กองการคดีกระทรวงยุติธรรม ได้แจ้งมาให้ฉันทราบว่า ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ คนต้องหาคดีอาญา ซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปีนั้น มีจำนวนถึง ๘๖๘ คน ซึ่งทั้งนี้มิใช่ จำนวนอันเล็กน้อยศาลตัดสินลงโทษไป ๗๖๐ และปล่อย ๑๐๘ คน ทั้งนี้จึงควรจะเป็นเครื่อง ประกอบการพิจารณาได้ในเรื่องจัดตั้งศาลเด็ก

เมื่อตกลงว่าจะมีศาลเด็กแล้ว จะมีอย่างไรนั้น ฉันขอเสนอความเห็นเค้าโครง ขันแรกดังนี้:-

ในเบื้องต้น มีหลักการที่ต้องยึดไว้ให้มั่นว่า เพื่อให้วัธีการศาลเด็กสำเร็จ บริบูรณ์จะต้องมีระบบ(System) อันจะดำเนินงานประกอบกันเป็นลูกโซ่ได้ทั้งเบื้องต้น ท่ามกลางและเบื้องปลาย การที่จะตั้งศาลเด็กชั้นลอย ๆ นั้น เป็นอันไม่สำเร็จผลตามความประสงค์ แน่ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ก่อน

วัธีการในเบื้องต้น ตามหลักการที่สมบูรณ์ จะต้องมืพนักงานคุมประพฤติ (Probation Officer) อยู่ทั่วไปทุกจังหวัดและอำเภอ แต่ในระยะเบื้องต้นหรือในชั้นทดลองนี้ จะมีอยู่เพียงทุกจังหวัดก็ได้

พนักงานคุมประพฤตินี้ ในชั้นแรกหรือชั้นทดลองนี้ ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับเด็กที่ กระทำผิดอาญาโดยเฉพาะ คือเมื่อปรากฏว่ามีเด็ก (อายุเท่าไรต้องเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป) กระทำผิดอาญาขึ้นและถูกจับหรือตกมาอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ (ตำรวจ) ด้วยประการใดแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องรีบแจ้งให้พนักงานคุมประพฤติทราบ หรือถ้า อยู่คนละท้องที่กับพนักงานคุมประพฤติ ก็ให้ส่งตัวมายังท้องที่ที่พนักงานคุมประพฤติอยู่ เมื่อ พนักงานคุมประพฤติได้ทราบแล้วต้องรีบปฏิบัติการสอบสวนเด็กนั้น แล้ววินิจฉัยในชั้นแรกว่าจะควรควบคุมตัวเด็กไว้เอง ซึ่งในกรณีนี้ต้องมีสถานที่ควบคุมเป็นพิเศษให้โรงเรียนหรือ บ้านมากกว่าจะเป็นสถานี่ตำรวจหรือเรือนจำ หรือคงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมต่อไป หรือจะปล่อยตัวไปโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน ต่อไปก็ให้พนักงานคุมประพฤติร่วมกับพนักงานสอบสวนกระทำการสอบสวนเด็กนั้น ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิด ควรส่งฟ้องและพนักงาน-อัยการมีความเห็นว่าจะฟ้องเด็กนั้นแล้ว พนักงานคุมประพฤติต้องสอบสวนยังตำบลที่อยู่ หรือ บ้านของเด็ก (ถ้ามี) เพื่อพิจารณาถึงสถานแวดล้อมและชีวิตในบ้านของเด็กให้ทราบ โดยละเอียดเท่าที่จะทราบได้ และในบันทึกไว้เพื่อเสนอต่อศาล

(หน้าที่ดังกล่าวนี้ เป็นชั้นแรกเริ่มชั้นทดลอง จึงพยายามไม่ให้วัธีการต้องเปลี่ยน จากเก่าไปมาก ต่อไปเมื่อเจริญแล้ว พนักงานคุมประพฤติควรจะต้องเป็นผู้สอบสวนโดย-ตลอดแต่ลำพัง และควรจะมีอำนาจให้ความเห็นที่ว่าควรส่งฟ้องหรือไม่นี้ด้วย และควร

จะมีอำนาจส่งปล่อยเด็กผู้นั้น ไปเสียเลยก็ได้ แต่ในชั้นแรกยังจะให้อำนาจเช่นนั้นไม่ได้ หรืออีกทางหนึ่งก็อาจจะตั้งคณะผู้พิพากษาสอบสวนขึ้น โดยเฉพาะ และมีอำนาจดังกล่าวแล้วนั้น นอกจากนั้นเมื่อถึงชั้นเจริญแล้ว ก็อาจมีการให้อำนาจ เพื่อให้การคุ้มครองแก่เด็กเป็นต้น)

พนักงานคุมประพฤตินี้ กล่าวตามหลักแล้ว จะต้องเป็นพนักงานได้รับเงินเดือน เพราะมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับเด็กที่จะต้องควบคุม และเกี่ยวกับศาลที่จะต้องรายงานเป็นครั้งคราว การคุมประพฤตินี้มีหลักว่าจะต้องแยกออกไปให้เด็ดขาดจากทางควบคุมในทางคุกตะราง จึงไม่ควรใช้เจ้าหน้าที่ที่มีการเกี่ยวข้องกับการนี้ทีเดียว เมื่อเช่นนี้ก็จะต้องดำรงเจ้าหน้าที่บุคคลซึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แผนกนี้ในต่างประเทศบางประเทศ เขามักใช้พวกพระ (Clergy) พวกนักสอนศาสนา (Missionary) หรือผู้หญิงก็มี ของเราก็เป็นปัญหาว่าจะได้ใครถึงจะเหมาะ ถ้าไม่มีผู้ใดเห็นเห็นว่า อาจจะใช้จำศาลไปก่อนได้ โดยชดใช้ค่าใช้จ่ายค่าพาหนะให้ หรือจะตั้งงบประมาณให้เงินเดือนเพิ่มเติมให้ได้ ก็ยังดีในจังหวัดใกล้ ๆ พระนคร หรือที่ใด ที่ใช้หญิง จากสำนักวัฒนธรรมฝ่ายหญิงได้ ถ้าจะได้อาศัยเจ้าหน้าที่จากสำนักวัฒนธรรมฝ่ายหญิงร่วมมือได้บ้าง ก็น่าจะควรได้ทดลองดู เพราะอาจจะผลิผล ได้ประโยชน์ได้เกินคาดก็ได้

วิธีการท่ามกลาง (ศาลเด็ก) ในชั้นเริ่มแรก การจะมีศาลเด็กแต่แห่งเดียวในกรุงเทพ ฯ (หรือนครหลวง) หรืออย่างมากที่สุดอยู่ทุกภาค คดีเด็กจะต้องขึ้นศาลเด็ก ศาลอื่นไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

ศาลเด็กจะประกอบด้วยผู้ใด นี่เป็นปัญหาอันใหญ่ เพราะเกี่ยวกับการจัดตั้ง การเพิ่มผู้พิพากษาศาลการ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกมาก ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การตั้งศาลเด็กนี้ไม่ควรทำเป็นพิเศษอย่างใด ในชั้นต้น ๆ นี้ อาจอาศัยฝากให้ศาลแขวงหรือศาลในจังหวัดในหัวเมืองทำไปก่อนได้ แต่ควรแยกจากกันให้เป็นส่วนสัดส่วน อย่าให้สถานที่ที่จะพิจารณาปะปนกันได้ จะเป็นการดี เพราะหลักต่างประเทศที่เขาปฏิบัติกันอยู่นั้น เขาอยากจะรักษาสติของเด็กไว้ ไม่อยากที่จะให้เด็กรู้เห็นความชั่วต่าง ๆ ในโลกเร็วเกินไป

องค์คณะของผู้พิพากษาศาลนี้ เห็นว่าน่าจะต้องใช้ผู้พิพากษาสัก ๒ นาย และนายหนึ่งเห็นจะต้องเป็นหญิงซึ่งมีวิทยฐานะทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องแก้กฎหมายให้หญิงเข้าเป็นผู้พิพากษาสอบได้ ซึ่งในกรณีนี้หญิงที่มีวิทยฐานะทางกฎหมายในสำนักวัฒนธรรมฝ่ายหญิงก็อาจจะช่วยเหลือได้มากเหมือนกัน ผู้พิพากษาหญิงนี้จะต้องตั้งไว้เป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง แล้วให้หมุนเวียนไปสมทบเป็นองค์คณะกับผู้พิพากษาศาลตามศาล ตามที่จะเกิดมีคดีเพื่อมิให้ต้องเปลืองงบประมาณที่จะต้องตั้งผู้พิพากษาชนิดนี้ประจำไว้มากแห่ง

อำนาจศาลเด็ก จะต้องระบุไว้ในให้ชัดในกฎหมาย สำหรับความผิดที่ขึ้น ก็คือความผิดอาญาตามกฎหมายที่มีอยู่ เว้นแต่อำนาจการลงโทษต้องมีเป็นพิเศษ เป็นต้นคือโทษจำคุก, โทษเขียน, ส่งโรงเรียนกักสันดาน, สั่งควบคุมประพฤติชั่ววิธีพิจารณาประกันตัวคน, ว่ากล่าวตักเตือน เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องมีการระบุไว้โดยชัดแจ้งในกฎหมาย ส่วนวิธีพิจารณาควรใช้วิธีพิจารณาสามัญ หากแต่ยกเว้นให้มี ลักษณะพิเศษบางประการ เช่น ต้องเป็นการพิจารณาลับเสมอไปและจะต้องไม่มีทนายเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นต้น

ในศาลเด็ก จะไม่มีโจทก์ เพราะตามหลักการศาลนี้มีใช้แต่จะมุ่งพิจารณาถึงว่าเด็กได้กระทำความผิดจริงหรือไม่เท่านั้น แต่จะพิจารณาถึงว่าเหตุใดเด็กจึงกระทำให้เป็นส่วนสำคัญ ฉะนั้นจึงไม่ควรมีโจทก์ แม้พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้สอบสวนและพนักงานอัยการจะเป็นผู้สั่งฟ้องก็ตาม ผู้ทำหน้าที่โจทก์ควรจะเป็นพนักงานคุมประพฤติเท่านั้น เขาจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้พิจารณาคดีที่เด็กนั้นกระทำความผิด และเขาจะต้องแสดงหลักฐานซึ่งได้มาจากพนักงานสอบสวนและอื่น ๆ ซึ่งทั้งนี้จะสืบพยานด้วยก็ได้ และเด็กก็มีสิทธิที่จะให้มีการแก้คดีและควรจะให้ศาลมีอำนาจตั้งผู้แทนฝ่ายเด็กได้ จะเป็นบิดามารดาผู้ปกครองเด็กหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดที่ศาลเห็นสมควร ส่วนเด็กมีสิทธิที่จะขอให้เรียกพยานฝ่ายตนมาเบิกความ อีกทั้งต้องให้พนักงานคุมประพฤติดูหน้าที่แสดงข้อเท็จจริงในเรื่องราวของเด็ก คือสิ่งแวดล้อมและชีวิตทางบ้านของเด็ก ต่อศาลโดยละเอียด หากอำพรหรือแกลังปักปัดหรือมิได้เบิกความจริงด้วยความจริงอย่างไร ควรให้ผัดฐานเบิกความเท็จ

สำหรับการพิจารณา ถ้าศาลเด็กเห็นว่าเด็กมิได้กระทำความผิด ก็ให้มีอำนาจยกฟ้องปล่อยตัวไป หรือถ้าศาลเห็นสมควรก็จะสั่งให้ดำเนินวิธีการพิเศษอย่างใดกับเด็กก็ได้ เช่น เมื่อศาลพิจารณาเห็นว่าไม่มีหลักฐานพอที่จะพิสูจน์ว่าเด็กกระทำความผิด แต่ชีวิตและสิ่งแวดล้อมของเด็กอยู่ในที่ไม่ดี และมีการมั่วสุมกับคนพาล อย่างนี้ก็ควรให้มีอำนาจจัดการเพื่อบริการเด็กนั้นได้ เช่น ส่งไปสู่สถานที่ดีขึ้น ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษ หรือองค์การอื่นใด เช่นองค์การยูเวนไธซา หรือในที่สุดจะให้ส่งไปอยู่วัดในความควบคุมดูแลของพระภิกษุผู้ที่ศาลเห็นสมควรก็ได้ โดยมีกำหนดเวลาตามสมควร ซึ่งควรจะได้ระบุไว้ในกฎหมาย

ถ้าพิพากษาศาลเด็กนี้ ไม่ควรจะให้มียุทธวิธีฎีกา เพราะหลักการมีอยู่ว่าการชำระคดี ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กมากกว่าการลงโทษ ดังกล่าวแล้ว และศาลเด็กย่อมเป็นผู้เห็นสภาพการณ์โดยใกล้ชิด ย่อมถือได้ว่ามีโอกาสที่จะกระทำการไปได้โดยเหมาะสมที่สุดแล้ว จึงไม่สมควรที่จะให้มีศาลอื่นใดที่ห่างไกลมาเปลี่ยนแปลงคำบังคับไปได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องยกเว้นข้อหนึ่ง คือ ถ้าศาลเด็กพิพากษาลงโทษจำคุกเด็กแล้วให้มียุทธวิธีฎีกาได้ตามบทบัญญัติของวิธีพิจารณาสามัญ ทั้งนี้เพราะการจำคุกเป็นโทษอาญา มิใช่เป็นวิธีการที่จะช่วยเหลือเด็กโดยตรง แต่ที่ให้อำนาจศาลเด็กไว้ ก็เพื่อจะใช้ในกรณีที่เห็นเด็กโต และเป็นอาชญากรจริง ๆ และเป็นโทษร้ายแรง ซึ่งควรจะอยู่นอกกรอบแห่งการช่วยเหลือ

เจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลเด็ก ก็ควรที่จะเป็นกรมราชทัณฑ์ และองค์การพนักงานคุมประพฤติ แล้วแต่กรณีที่ว่าศาลจะบังคับอย่างไร

วิธีการเบี่ยงปลาย การที่จะดำเนินการรองรับคำบังคับของศาลเด็ก เพื่อให้มีผลจริงจางั้น สำคัญมาก ถ้าจะให้มียุทธวิธีฎีกาอย่างที่เสนอไว้ตอนต้นแล้ว ก็ควรที่กำหนดดังนี้ :-

๑. โทษจำคุก เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์จัดการตามระเบียบปกติ
๒. โทษเฆี่ยน เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์จัดการ และทางที่สมควรลงโทษนี้
ณ สถานที่ ที่กระทำความผิด

๓. โฆษ่งโรงเรียนคักสันคาน เจ้าหน้าทีกรมราชทัณฑ์จัดการตามระเบียบ แต่ต้องมีการปรับปรุงโรงเรียนฝึกอาศีพที มื่ออยู่เล้วนัเป็นการใหญ่ถ้าจะสามารดให้มี โรงเรียนไค้หลายแห่ง แห่งหนึ่งให้เหมาะสำหรับเด็กประเภทหนึ่งตามแบบอย่างของวิธีการ Barstal ก็จะมีมาก แต่แม้ในชั้นแรกจะมีแต่เพียงโรงเรียนเดียวก็ขอใหวางวิธีการและจัดการให้เหมาะสมจริง ๆ ทั้งนี้ข้อสำคัญถ้าจะดำเนินการตั้งศาลเด็กเมื่อใด ก็ต้องลงมือและลงทุนปรับปรุงโรงเรียนคักสันคานเมื่อนั้น

๔. โฆษ่งควบคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการ แต่ต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจเขาที่จะบังคับให้เด็กอยู่ ณ สถานที่ใดกับใครหรือมิให้เข้าไปสถานที่ใด กับให้เด็กมีหน้าที่ต้องมารายงานตัวตามกักหนค เป็นต้น และถ้าฝ่ายฝืนละเลย ต้องให้อำนาจพนักงานคุมประพฤติร้องต่อศาลให้เรียกหรือจับตัว เด็กมา แล้วเปลี่ยนวิธีการลงโทษเป็นอย่างอื่นอีกได้ การควบคุมประพฤตินี้ ในกฎหมายจะต้องมีบัญญัติถึงกำหนดเวลาไว้ คือจะให้เด็กอยู่ในความควบคุมประพฤติเป็นเวลา นานเท่าใด เป็นต้น

๕. โฆษ่งประกันทัณฑ์บน (เป็นหน้าที่ของศาลเด็กที่จะดำเนินการตามระเบียบ

๖. โฆษ่งว่ากล่าวตักเตือน) ในกฎหมายลักษณะอาญา

พิเศษ วิธีดำเนินการรองรับคำบังคับของศาลเด็กนี้ มีสำคัญอยู่ในประการที่ ๓ และที่ ๔ ทั้งข้างต้น คือ ส่งโรงเรียนคักสันคานและสั่งควบคุมประพฤติ สำหรับโทษทั้งสองนี้ ตามหลักการควรจะมีวิธีการรองรับอีกชั้นหนึ่งเพื่อให้วัตถุ ประสงค์ในการตั้งศาลเด็กลุล่วงไปเต็มภาคภูมิคือ เมื่อเด็กพ้นจากโรงเรียนคักสันคานแล้วอย่างหนึ่ง และเมื่อพ้นจากการควบคุมประพฤติแล้วอีกอย่างหนึ่ง ควรมื่อ้งค์การที่จะอนุเคราะห์เกื้อกูลแก่เด็ก โดยติดต่อกองงานให้ทำ

คอยช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคใด ๆ ในชีวิต และติดต่อทราบความเคลื่อนไหวอยู่ ภายในระยะเวลาอันสมควร วิธีการนี้ในต่างประเทศใช้สมาคมการกุศล หรือสมาคมที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษ (after-care association) เป็นองค์การกระทำรายละเอียดแห่งวิธีการมีอยู่เป็นอันมาก ฉะนั้นในการตั้งศาลเด็ก ก็ควรที่จะพิจารณาให้เสียด้วยว่า ควรจะมีองค์การเช่นนี้หรือไม่ ถ้ามี จะมีรูปอย่างไร สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ปรากฏตามเอกสารของกรมราชทัณฑ์ว่ามีการดำเนินการเช่นนี้อยู่เหมือนกัน แต่โดยเป็นส่วนตัวของข้าราชการในกรมนั้นเป็นคราว ๆ ไป ถ้าจะให้จัดเป็นองค์การแล้ว ก็เห็นว่าพอที่จะให้พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย รับไปดำเนินการเป็นการเบื้องต้น เพราะมีสาขาอยู่ในต่างจังหวัดหลายแห่ง และมีลักษณะน่าจะดำเนินการไปได้

กฎหมาย

การตั้งศาลเด็กต้องออกกฎหมาย และในกฎหมายนี้ควรที่จะบรรจุวิธีการของศาลเด็กทั้งนี้ในเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย ไว้โดยละเอียดให้มีส่วนโยงรับกันสำเร็จรูปไปในครั้งเดียว และข้อที่สำคัญอันเป็นหลักนโยบายก็คือกำหนดอายุของเด็กที่จะขึ้นศาลเด็ก ซึ่งในประเทศไทยจะควรกำหนดอายุตั้งแต่อายุกว่า ๗ ปีขึ้นไปจนถึง ๑๖ ปี อันเป็นกำหนดอายุที่เริ่มทำความผิดทางอาญาขึ้นไป จนถึงหมดยุติที่เป็นเด็กตามกฎหมายลักษณะอาญา หรืออย่างไร นอกจากนี้ในกฎหมายควรที่จะกำหนดเขตและอำนาจของศาลเด็กไว้โดยชัดแจ้ง ฉะนั้นจะกำหนดเขตอำนาจเป็นภาคเท่ากับภาคของข้าหลวงยุติธรรม หรือจะควรจะใช้เขตอำนาจศาลจังหวัดทั้งที่อยู่ปัจจุบัน ส่วนอำนาจ จะควรให้อำนาจศาลพิพากษาได้ทุกตัวบทกฎหมายเท่ากับศาลจังหวัดหรืออย่างไร นอกจากนี้ ยังมีข้อที่จะต้องกำหนดวิธีพิจารณาของศาลเด็กไว้โดยชัดแจ้ง ให้ดุลพินิจของศาลเด็กไว้ให้กว้างขวาง ให้มีอำนาจที่จะเรียกผู้เชี่ยวชาญใด ๆ มาให้การประกอบดุลพินิจได้ด้วย

ความเห็นทั้งนี้เป็นเค้าโครงอย่างสังเขปกว้าง ๆ ในการจัดตั้งศาลเด็กตามเค้าโครงนี้จะเห็นได้ว่ามีหลายตอนที่แยกวิธีออกไปอีกเป็นแขนง ๆ เช่นวิธีการของพนักงานคุมประพฤติ วิธีการของโรงเรียนกักสันดาน เป็นต้น ทั้งนี้ล้วนเป็นงานใหญ่ และเกี่ยวข้องจะ

ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่หรือองค์การราชการของกระทรวงต่างกระทรวง บางกระทรวง และในบางเรื่องถ้าจะปฏิบัติให้ได้ผลจริงจัง ๆ ตามหลักการของศาลเด็กแล้ว ก็จะต้องจัดเสียใหม่ เช่นการคุมขังเด็กที่ต้อโทษจำคุกจะต้องแยกขังออกมาจากนักโทษอื่น เป็นต้น ซึ่งตามทีปฏิบัติอยู่ในเวลานี้ได้ข้งปะปนรวมกันไปไม่แยก

ในที่สุด ถ้าตกลงใจแน่ว่าจะตั้งศาลเด็กขึ้นแล้ว น่าจะต้องพิจารณาแก้ไขปรับปรุงถึงวิธีการอุปการณเด็กกล่าวนัก้วย ไปพร้อม ๆ กันกับการที่จะแก้กฎหมาย มิฉะนั้นจะไม่ได้ผลสมกับที่มุ่งหมาย.

ศาลฎีกา, ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๖

(ลงชื่อ) ว. ลัดพลีธัมประคัลภ์)

(นายวงศ์ ลัดพลีธัมประคัลภ์)

ก๊าวแรก

—รายงานการประชุมครั้งที่ ๑ ของคณะกรรมการจัดตั้ง
ศาลคดีเด็ก ๆ

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

และ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

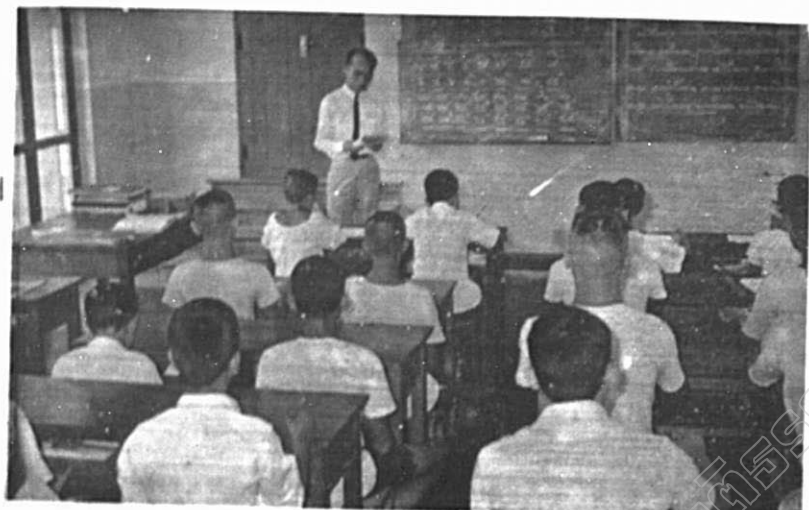
สํานักรับ

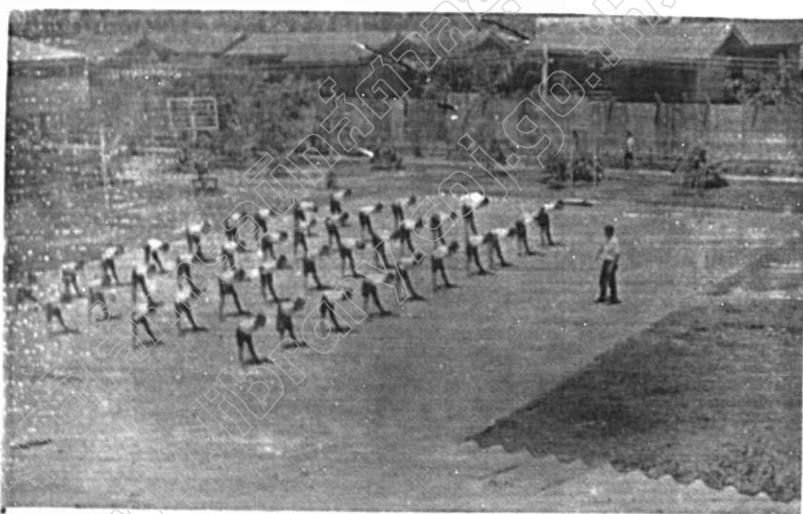
สํานักและอบรม

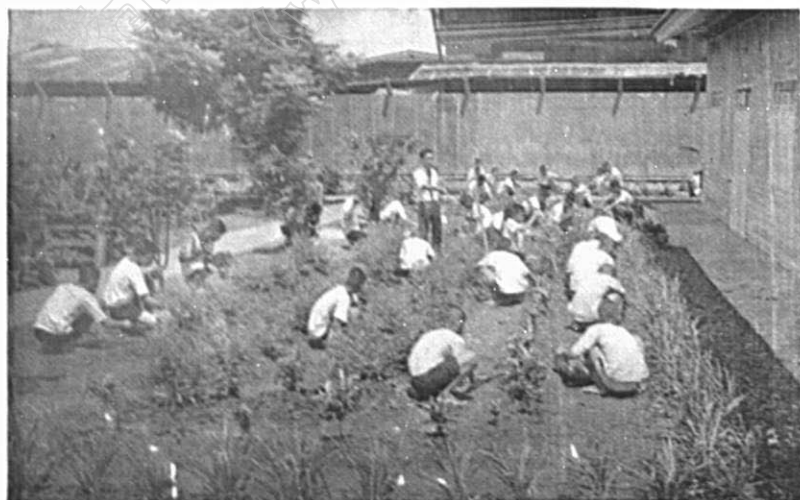
สํานักและอบรม

เรียนวิชาสามัญ

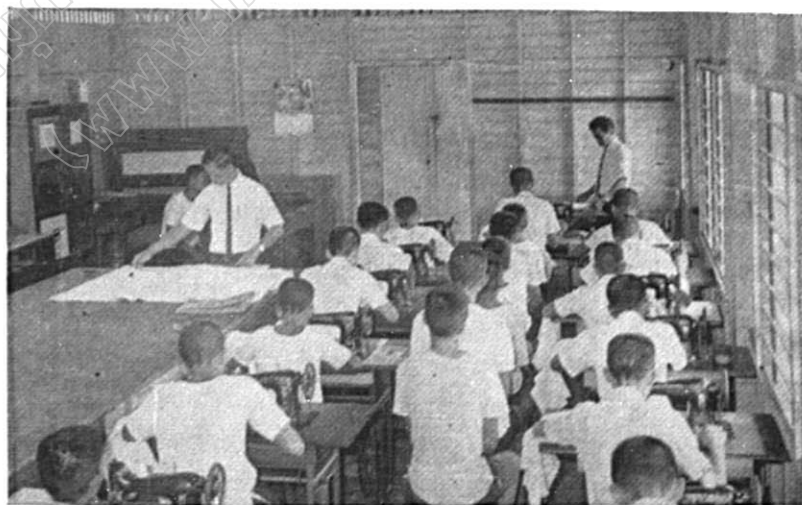
พลศึกษา

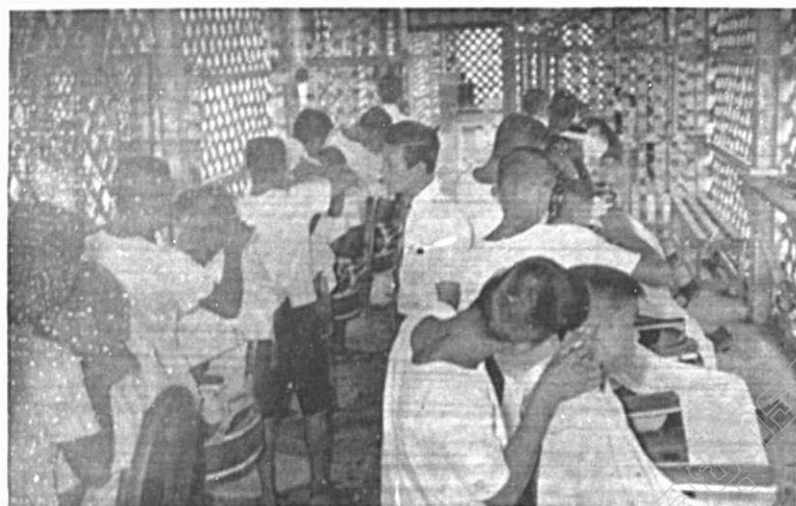
ศึกษาเกษตร

ฝึกวิชาช่างพิมพ์

ฝึกวิชาช่างเย็บเสื้อผ้า

ศึกษาข้างตัดม

ศึกษาข้างไม้

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพิจารณาการอบรม สงเคราะห์ และการตั้งศาลเด็ก ครั้งที่ ๑

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๕๓

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม

ผู้มาประชุม คือ:—

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ประธานกรรมการ
๒. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๓. หลวงจักรปาณิศรวิเศษ	"
๔. นางอรพิน ไชยกาล	"
๕. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	"
๖. ผู้แทนกรมสาธารณสุข (นายแพทย์ สวัสดิ์ แดงสว่าง)	"
๗. นายหยุด แสงอุทัย	"
๘. นายวิบูลย์ ธรรมวิทย์	"
๙. นายบรรยง มกราภิรมย์	"
๑๐. นายวิจิตร อัครวิจิตร ไกรฤกษ์	"
๑๑. นายทวี เจริญพิทักษ์	"
๑๒. นายนิคม ชัยอาญา	"
๑๓. นายยง เหลืองรังษี	"

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกล่าวเปิดประชุมเวลา ๑๔.๐๕ น. ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า เรื่องการอบรม สงเคราะห์เด็กและศาล และอื่น ๆ เป็นเรื่องเก่าของ

ท่านนายกรัฐมนตรีที่ตัวท่านและท่านผู้หญิงยังสนใจอยู่เสมอ การที่ท่านผู้หญิงไปต่างประเทศในครั้งนี้ได้ไปคุยเรื่องนี้ด้วย ถ้าได้รับทำกฎหมายเสนอสภาให้ออกใช้เสียโดยเร็วแล้ว การเงินที่จะใช้ในเรื่องนี้ก็ไม่ควรวิตก เพราะเมื่อออกกฎหมายแล้ว จะต้องได้เงินมาดำเนินการอยู่เอง ฉะนั้นจึงขอให้รีบเสนอกฎหมายเสียให้ได้โดยเร็วภายในสมัยประชุมนี้ ข้อประชุมคือ—

๑. ประธานกรรมการเสนอตั้ง

- (๑) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธาน
 - (๒) หลวงจักรปาณิศรศีลวิสุทธิ เป็นผู้ทำการแทนประธาน
 - (๓) นายนิคม ชัยอาญา เป็นเลขานุการ
 - (๔) นายยง เหลืองรังษี เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- ที่ประชุมอนุมัติ

๒. ในการที่จะดำเนินการประชุมในเรื่องนี้ ประธานกรรมการขอมอบเรื่องให้เป็นเรื่องของผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการดำเนินการพิจารณากันไปโดยด่วน ให้หลวงจักร ฯ ทำหน้าที่ผู้ทำการแทนประธานในการประชุมที่ประชุมเห็นชอบ

๓. ผู้ทำการแทนประธานกล่าวขอบคุณที่ประชุม และแถลงหลักการว่า เรื่องศาลเด็กนั้นว่าโดยหลักการแล้ว ถ้าจะเริ่มทำก็ควรทำให้จริงจัง ๆ และเป็นเรื่องเกี่ยวข้องแก่หลายกระทรวง จะทำให้คดีย่อมต้องศึกษานาน แต่เรื่องนี้กระทรวงยุติธรรมเคยสนใจในสมัยที่ท่านจอมพล ป. เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรก และตัวท่านได้ถูกส่งให้ไปดูงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ครั้งหนึ่งแล้ว หากมีเหตุบางประการทำให้ต้องหยุดงักไปเสียเงินบ้างก็ยังไม่เกิดมีศาลเด็กขึ้นได้ มาในครั้งนี้ได้ท่านรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรมปัจจุบันที่สนใจจะให้จัดตั้งศาลเด็กขึ้นอย่างจริงจัง ฉะนั้น เพราะเมื่อพิจารณาถึงโอกาสที่จะทำได้โดยอาศัยท่านรัฐมนตรีแล้ว ก็ควรจะรีบดำเนินการให้เกิดขึ้นเสียให้ได้ทันทีในขณะนี้ ในรูปที่พอสมควรก่อน

ศาลเด็กนั้นเป็นศาลอาญาปนแพ่ง (สงเคราะห์และกักกันเด็กไว้ที่ฝั่งหรือเหลือนขอ) ในทางอาญา เรื่องราชทัณฑ์เป็นเรื่องของกระทรวงมหาดไทย

ในทางแพ่ง เรื่องเด็กหนีโรงเรียน เป็นเรื่องของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเด็ก
เจ็บป่วยไม่สมประกอบเป็นเรื่องของกระทรวงสาธารณสุข

ถ้าเต็มรูปเป็นเรื่องกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ
และกระทรวงการสาธารณสุขร่วมกัน เท่าที่เล่ามาได้มีการประชุมเป็นภายในสำหรับกรรมการ
ในกระทรวงยุติธรรม ได้ลงความเห็นไว้ในชั้นแรกจะเริ่มทำเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเด็กที่ทำผิด
ทางอาญาก่อน ส่วนเรื่องเด็กนอกจากนั้นได้มีกฎหมายบังคับอยู่ในขณะนั้นหลายฉบับแล้วหาก
แต่ยังไม่มีการปฏิบัติโดยบริบูรณ์ เมื่อดำเนินการในเรื่องเด็กทำผิดทางอาญาสมบูรณ์แล้ว จึง
จะนำพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วเหล่านั้นมาพิจารณาจัดทำดำเนินการกันต่อไป

เรื่องศาลเด็กของเรานี้ควรต้องปรับปรุงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับคนไทยโดยเอา
เยี่ยงไม่ใช่เอาอย่างกัลลอกแบบของต่างประเทศมาทั้งหมด ในต่างประเทศมีเจ้าพนักงานควบคุม
ความประพฤติ ซึ่งถ้าจะให้มีในเมืองไทยทุกจังหวัดในขณะนี้ก็ยังไม่สามารถจะทำได้

จึงเห็นว่า ควรให้เป็นอยู่ดังปัจจุบันไปก่อน คือตำรวจจับ อัยการฟ้อง (โดยแยก
แผนกคดีเด็กเสียต่างหาก)

เราจะเปลี่ยนแปลงวิธีการต่อเมื่อคดีเริ่มมาถึงศาลแล้ว ตั้งมีรายการต่อไปนี้

ข้อศาล ขอเสนอชื่อว่า “ศาลคดีเด็ก” คำว่า “เด็ก” มีความหมายซับซ้อน
ต้องรักษาไว้ แต่ถ้าจะเรียกว่า “ศาลเด็ก” คำว่า “เด็ก” เฉย ๆ ก็สันไปไม่มีความหมาย
พอว่า ผู้ถูกดำเนินคดีเป็นเด็ก ชื่อคดียื่นเทียบได้แก่ชื่อ “ศาลคดีต่างประเทศ” ในสมัยก่อน
วิธีพิจารณา นั้นควรจะใช้วิธีพิจารณาความโดยอนุโลม (มีแก้ไขที่จะต้องปฏิบัติ
เฉพาะบ้าง)

เมื่อศาลพิจารณาแล้วพึงข้อเท็จจริงว่า เด็กนั้นกระทำความผิดก็ให้ส่งตัวเด็กนั้นให้
สถานพินิจซึ่งขึ้นอยู่กับศาลเด็กทำการกักตัวไว้พิจารณาได้ชั้นแรก ๑ เดือน และจะขยายเวลา
ไปได้ไม่เกิน ๓ เดือน

สถานพินิจ ให้มีเจ้าหน้าที่ คือ

๑. ผู้ปกครองสถาน

๒. เจ้าพนักงานสอดส่องความประพฤติเด็ก Probation Officer ซึ่งขอเสนอให้
ใช้คำว่า “สารวัตรเด็ก”

สารวัตรเด็กมีหน้าที่ติดต่อสำรวจสถานะครอบครัวโดยทั่ว ๆ ไปของเด็ก เกี่ยวกับ บิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ความประพฤติ การศึกษาของเด็ก (รายงาน ของโรงเรียน) ตลอดจนผู้แวดล้อม สํารวจแล้วจะต้องทำรายงานเสนอผู้ปกครองสถาน

๓. แพทย์สำหรับตรวจร่างกายและสมอง (Brain) ของเด็กในระหว่างกักตัวไว้ใน สถานพินิจว่าปกติธรรมดาหรือไม่

๔. แพทย์โรคจิตและประสาท (Psychiatrist) สำหรับตรวจเด็กทางจิตวิทยาว่า ปกติหรือไม่

แพทย์ทั้ง ๒ แขนงจะต้องทำรายงานเสนอผู้ปกครองสถานพินิจเพื่อผู้ปกครอง พิจารณาว่าจะควรดำเนินการต่อไปเพียงใด

ผู้ปกครองสถานพินิจจึงเป็นบุคคลสำคัญ ซึ่งควรเป็นข้าราชการชั้นเอก

ผู้ปกครองสถานพินิจ จะเสนอรายงานและความเห็นของตนเองพร้อมด้วยรายงาน ของผู้ชำนาญการต่าง ๆ ของสถานพินิจต่อศาล

อำนาจศาล ถ้าเด็กไม่ผิดก็ปล่อย ถ้าทำผิดหรือมีมลทินก็อาจถูกควบคุมไว้จัดการ ดำเนินการต่อไป

องค์คณะผู้พิพากษา ศาลนี้ต้องเป็นศาลมีลักษณะพิเศษที่ประกอบด้วยตุลาการ อาชีพ ๑ นายองค์คณะ ๒ หรือถ้าได้ ๓ ยี่งดี องค์คณะนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ทางกฎหมาย ควรเลือกเอาจากผู้สนใจในการสงเคราะห์เด็ก และควรเป็นสตรีเสียคนหนึ่งเป็นประจำเสมอ เพราะแม่ใกล้ชิดกับเด็ก ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะนี้จะเรียกว่า “ผู้พิพากษาสมทบ” ซึ่งจะ ไม่มีเงินเดือนประจำ แต่จะให้เบี้ยประชุมตามสมควร

คำสั่งและคำพิพากษา

๑. เรื่องเล็กน้อย ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อย
๒. ว่ากล่าวและเรียกประกันทัณฑ์บนจากพ่อแม่ว่าจะต้องดูแลเด็กให้ประพฤติดี
๓. ปล่อยให้เด็กอยู่ในความสอคล้องของสารวัตรเด็ก ซึ่งจะไปดูแลที่บ้านหรือให้ เด็กมารายงานเป็นระยะไปก็ได้

๔. ปรับเด็ก ซึ่งปกติบิดามารดาก็ต้องเป็นคนเสียค่าปรับ

๕. เขียน (ต่างประเทศ เช่น อังกฤษ เคยเขียนผู้ใหญ่ต่อหน้าศาล ในเรื่องทำร่างกาย แกล้งเด็กและสตรี แต่บัดนี้อังกฤษเลิกเสียในบั้นนี้เอง สำหรับเขียนเด็กบางประเทศก็เลิก บางประเทศก็ยังไม่เลิก ที่เหมาะกับเมืองไทยเห็นว่ายังควรมีโทษเขียน ซึ่งควรทำต่อหน้าศาลด้วย)

๖. ถ้าเห็นว่าโทษดังกล่าวยังไม่พออาจส่งไปอยู่ในความดูแลขององค์การหรือบุคคลที่สมควร Foster Parent, Foster Home

๗. ส่งไปอยู่ ร.ร. ฝึกและอบรมเด็ก ซึ่งพุงง่าย ๆ ก็คือโรงเรียนดัดสันดานใน ร.ร. นี้รัฐบาลควรจะให้การศึกษาตามอายุจนถึงชั้นมัธยมบริบูรณ์ และมีแขนงวิชาชีพต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย ตามแต่จะเลือกให้เหมาะสม

๘. เข้า ร.ร. ฝึกและอบรมแล้ว แต่ยังไม่ยอมประพฤติดี เมื่อพ้นอายุ (ซึ่งปกติต่างประเทศใช้อยู่ถึง ๑๘ ปี) ก็ส่งจำคุกอย่างผู้ใหญ่เพราะอบรมแล้วยังเหลือขโมยไม่ได้ผล

๙. เด็กที่เคยทำผิดและเคยถูกกักตัวไว้อบรมในโรงเรียนแล้ว ถ้ายังทำความผิดขึ้นอีกอาจต้องมีการจำคุก

๑๐. เด็กที่ปรากฏว่ากระทำผิดไปเพราะอนาถหรือจิตใจบกพร่องก็ให้ส่งสถานพยาบาลเพื่อรักษาเยียวยาให้หายเสียก่อน แล้วจึงส่งให้ศาลเด็กพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

เพื่อประโยชน์และเพื่อให้ได้ผลในการลงโทษ ศาลจึงควรมีส่วนได้ควบคุมดูแลในเรื่องเหล่านี้ จึงต้องให้อำนาจศาลตลอดไป ฉะนั้นโรงเรียนฝึกและอบรมจึงควรโอนมาสังกัดในศาลเด็ก ซึ่งจำจะต้องเจรจากับกรมราชทัณฑ์ต่อไปว่าจะขัดข้องหรือไม่

เท่าที่กล่าวเป็นแผนการเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กที่ทำผิดทางอาญาแท้ ๆ

โรงเรียนดัดสันดาน ขณะนี้มีพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก ก็คือพระราชบัญญัติโรงเรียนดัดสันดานนั่นเอง โรงเรียนนี้เป็นสิ่งแรกที่จะต้องโอนมา

งานประเภทที่ ๒ ของศาลเด็กคืองานทางแพ่งแยกได้เป็น

๑. งานใกล้เคียงกับทางอาญา (แพ่งปนอาญา)

๒. งานทางแพ่งแท้

ในข้อ ๑ ให้ได้แก่การจะต้องส่งเด็กไปเข้าโรงเรียน แต่พ่อแม่ไม่ส่ง ซึ่งตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ๒๔๗๘ บัญญัติให้ส่งเด็กไปไว้โรงเรียนฝึกอาชีพได้ กรณีที่ร้องขอต่อศาลตามกฎหมายนี้จะโอนมาให้อยู่ในอำนาจศาลเด็ก

พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน ๒๔๘๑ บัญญัติเรื่องเด็กหนีโรงเรียน ตลอดจนเด็กขอลา เด็กอนาถา เด็กเร่ร่อน จะมีสารวัตรศึกษาไปควบคุมให้มารับการศึกษา แต่ไม่ทราบว่าได้ดำเนินการไปโดยแท้จริงอย่างไรในทางปฏิบัติ

ในเรื่องนี้ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการแถลงว่า เวลานี้ดำเนินการตามกฎหมายนี้อยู่บ้าง แต่ไม่บริบูรณ์

งานเต็มรูปของศาลเด็ก มีงานแบ่งแก่ ๆ อีกอย่างหนึ่ง คือ การปกครองเด็ก ตามหลักกรรมคาของกฎหมายนั้น เด็กย่อมอยู่ในความปกครองของบิดาหรือมารดา ถ้าบิดามารดาไม่มี ศาลอาจตั้งคนอื่นเป็นผู้ปกครอง ศาลในที่นี้ย่อมหมายถึงศาลแพ่งหรือศาลจังหวัด ต่อไปควรวินิจฉัยโอนอำนาจนี้มาให้กับศาลเด็ก

การใช้อำนาจปกครองนี้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บางกรณีบังคับให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมาขออนุญาตศาล เช่น ชายทรัพย์สินของเด็ก ทำนิติกรรมแทนเด็ก เป็นต้น ซึ่งต่อไปจะโอนมาให้ศาลเด็กทำ

งานศาลเด็กทางแพ่ง หรือแพ่งปนอาญา จะดำเนินเป็นชั้นที่ ๒ ชั้นแรกจะดำเนินเฉพาะทางอาญาก่อน ซึ่งจะต้องพิจารณาในข้อแรกถึงเรื่องอายุ กฎหมายไทย เด็กต่ำกว่า ๗ ขวบ ไม่อยู่ในข่ายพิจารณาในศาล เด็กประเภท ๒ อายุ ๗-๑๔ และประเภท ๓ อายุ ๑๔-๑๖ ตามกฎหมายอาญามาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ กำหนดวิธีการลงโทษไว้ต่าง ๆ กัน

วิธีปฏิบัติปัจจุบันกำหนดอายุเพียง ๑๖ ซึ่งเกินนั้นความจริงก็ยังเป็นเด็ก จึงเสนอขอขยายอายุเป็น ๑๘ ต่ำกว่า ๑๘ จะปฏิบัติอย่างผู้ใหญ่ไม่ได้

การที่จะจัดตั้งศาลคดีเด็กตามแนวที่ว่ามีกิจการที่จะต้องดำเนินตั้งต่อไปนี้

๑. แก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ เรื่องอายุเด็กและวิธีจัดการแก่เด็ก ทำผิดทางอาญา

๒. มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กขึ้น

๓. มีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาศาลคดีเด็ก

๔. แก่พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ให้มีศาลเด็กสังกัดกระทรวงยุติธรรมด้วย

๕. แก่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับเด็กให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาศาลคดีเด็ก

๖. แก่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมที่จะโอนโรงเรียนดัดสันดานมาขึ้นกระทรวงยุติธรรม และให้อำนาจเจ้าหน้าที่ด้วย

๗. ออกพระราชบัญญัติ โอนอำนาจศาลธรรมดาเกี่ยวกับเด็ก ให้มาเป็นอำนาจของศาลเด็ก

เท่าที่กล่าวเป็นเรื่องจะให้สำเร็จไปได้โดยไม่ต้องลงทุนมาก ทุนในขั้นแรกจะมีเพียง

๑. สร้างที่ทำการศาลเด็ก

๒. สร้างสถานพินิจ ที่จะรับเด็กได้ประมาณ ๒๐๐ คน โดยแยกหญิง และชายเป็นคนละส่วน

๓. บรรจุเจ้าหน้าที่ มี ๑. ผู้ปกครองสถานพินิจ ๒. สารวัตรเด็ก ๓. แพทย์ธรรมดา ๔. แพทย์ประสาทจิตใจ ๕. เจ้าหน้าที่อื่น ๆ

๔. ตั้งผู้พิพากษาสมทบ

๕. ปรับปรุงโรงเรียนฝึกอาชีพ (โรงเรียนดัดสันดาน) เสียใหม่ตามวิธีที่ถูกต้อง และถ้าจะให้ดีก็ควรพิจารณาสถานที่เสียให้เหมาะสมด้วย

ลำดับสุดท้าย เขตอำนาจศาล ขั้นต้นควรเป็นศาลทดลอง จึงควรให้มีเขตอำนาจ เฉพาะในพระนครและธนบุรีก่อน ขั้นที่ ๒ จะให้ขยายออกไปตลอดเขตอำนาจของข้าหลวงยุติธรรมภาค ๑ ในเขตของข้าหลวงยุติธรรมภาค ๑

ขั้นที่ ๓ จะขยายไปถึง ๗ จังหวัดอันเป็นที่ทำการของข้าหลวงยุติธรรมทุกภาค

ขั้นที่ ๔. ตั้งศาลเด็กขึ้นทุกจังหวัด

ข้อความที่กล่าวนี้เป็นหัวข้อที่ได้ประชุมตกลงกันภายใน ในระหว่างกรรมการบางคนซึ่งสังกัดกระทรวงยุติธรรมแล้ว จึงขอเสนอที่ประชุมนี้เพื่อขอทราบว่าจะมีความเห็นประการใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามที่ผู้ทำการแทนประธานเสนอนี้เป็นรายละเอียดเป็นโครงการใหญ่ ในทางปฏิบัตินั้นที่จะสำเร็จได้ก็ต้องขอความร่วมมือจากส่วนราชการต่างๆ

ในขั้นนี้ขอเสนอว่า ให้ตกลงเป็นขั้น ๆ ไป คือ องค์การในเรื่องเด็กมีการอบรม สงเคราะห์ และการศาล เหล่านี้พากันเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกระทรวงทบวงกรม องค์การอื่นๆ อีกมาก อยากจะให้แบ่งแยกหน้าที่กันไปพิจารณา เตรียมร่างมาเป็นส่วน ๆ เมื่อเสร็จแล้วจึงเอามารวมกลั่นเกสรกันเข้าเป็นรูปในองค์การเกี่ยวกับสร้างเด็ก

สำหรับในทางคดีนั้น แบ่งได้เป็น ๓ ตอน คือ การจับกุม การพิจารณา และการลงโทษ จึงขอให้ผู้ทำการแทนประธานมอบหน้าที่แรงงานไปให้กรรมการต่าง ๆ ปฏิบัติเป็นแขนง ๆ ไป

ในขั้นนี้ขอให้ร่างกฎหมายซึ่งจะรับเสนอรัฐสภาโดยด่วนเฉพาะเรื่องศาลเสียก่อน พระราชบัญญัติใหญ่ ซึ่งรวมถึงวิธีการอบรม สงเคราะห์ นั้น เมื่อมอบหน้าที่ไปพิจารณาแล้วจึงมาทำในภายหลัง ซึ่งน่าจะทำได้

กฎหมายที่จะตั้งศาล ซึ่งใครให้ได้รับทำโดยด่วน—นั้นประสงค์จะเสนอให้ทันในเดือนกุมภาพันธ์นี้ ถ้าจะรอทำให้สมบูรณ์ในรูปใหญ่แล้วกว่าจะเสร็จก็คงกินเวลาถึงกลางปีไม่ทันการประชุมรัฐสภา

นายบรรยงแถลงว่า ได้ใช้ชีวิตเกี่ยวกับเด็กและศึกษามากเห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่ได้เคยไปประชุมและดูงานศาลเด็กเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑

เมื่อกลับมาถึงก็เริ่มเรื่องเด็ก เพราะขณะนั้นปรากฏว่ามีเด็กเกเรมาก

โรงเรียนกักตักสถานเด็กนั้น เดิมตำรวจทำไว้ที่เกาะสีชังก่อน ต่อมาจึงโอนมาราชทัณฑ์ ได้ทำประมวลราชทัณฑ์รวมเด็กเข้าไว้ด้วยกับผู้ใหญ่ ซึ่งไม่เหมาะสม ต่อมาจึงได้แยกพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรม พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน

ทางราชทัณฑ์เคยได้คำนึงถึงศาลเยาวชน แต่ไม่คิดว่าจะต้องกระทรวงยุติธรรมมาได้ ในที่สุดจึงร่างกฎหมายเกี่ยวกับการสงเคราะห์เด็กเสนอคณะรัฐมนตรีรับหลักการ แต่เรียกว่า Administration Tribunal ไม่เรียกว่าศาล

ถามที่ผู้ทำการแทนประธานได้กล่าวมาแล้วนั้นเห็นชอบด้วยหลักการใหญ่

โรงเรียนกักสันดานนั้นเวลานี้อยู่ตรงข้ามเกาะใหญ่ แต่การคมนาคมลำบาก จึงขอย้ายแต่ของงบประมาณไม่ได้พอ และโดยที่ถูกละแล้วโรงเรียนนี้จะต้องทิ้งใกล้พระนครที่สุด เพื่อให้ความเจริญไปถึง

เวลานี้หาที่ได้แล้วที่บางเขน และจะขนย้าย เพราะได้งบประมาณมาแสนสามหมื่นบาท ในความกึกส่วนตัวยินดีที่จะโอนให้กระทรวงยุติธรรม

เวลานี้กำลังสร้าง Borstal Institution สำหรับเด็กหนุ่ม แต่ก็ยังไม่เหมาะสม ควรมีกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง เพราะเด็กหนุ่มบางคนก็เบาไปสำหรับจะเอาไปไว้ และชักนำเด็กอื่นให้เสียด้วย จึงควรให้มีอำนาจเอาเข้าคุก หรือถ้าเด็กดีก็เอาไว้โรงเรียนกักสันดาน

ที่สุดขอเสนอให้ออกกฎหมายตั้งศาลไปได้ และควรเอาพระราชบัญญัติสงเคราะห์เด็กที่คณะรัฐมนตรีลงมติแล้วเข้ามารวมพิจารณาด้วย

พระราชบัญญัตินั้นควรจะเป็นพระราชบัญญัติสั้น ๆ ก่อนเพราะเงินไม่มี

แต่ในขั้นแรกนี้เห็นว่ายังไม่ควรกระทบ โรงเรียนกักสันดาน และควรใช้ในกรุงเทพ ฯ ก่อน กับควรตั้งเจ้าหน้าที่เพียงคนสองคนก่อน

ประธานกรรมการขอเสนอให้มีการประชุมเป็นประจำ โดยกำหนดวันแน่นอน

นายบรรยงว่า ควรมอบให้ทำการแทนประธานไปร่างมาก่อน

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการแถลงว่า เห็นด้วยในหลักการ เว้นข้อปลีกย่อยเล็กน้อยซึ่งไว้พูดกันทีหลัง เช่น เรื่องโรงเรียนฝึกและอบรม

ฉะนั้น ในขั้นนี้ขอให้หลวงจักร ฯ ไปร่างมาแล้วพิจารณาว่าเรื่องปลีกย่อยใดของกระทรวงใด จึงรับไปพิจารณา

นายแพทย์ใหญ่ผู้มาประชุมแทนอธิบดีกรมสาธารณสุขแถลงว่า เห็นด้วยในหลักการ ส่วนข้อปลีกย่อยไว้พิจารณากันในภายหลัง

ทางสาธารณสุขเห็นพ้องด้วยว่า โรคทางกายและจิตใจเป็นต้นเหตุให้คนทำผิดได้ ผู้ทำการแทนประธานขอทราบว่ แพทย์ร่างกายและจิตใจสังกัดกรมใด

นายแพทย์ใหญ่แจ้งให้ทราบว่า กรมการแพทย์มีหน้าที่รักษาโรคโดยเฉพาะ กรมสาธารณสุขมีหน้าที่ป้องกัน ฉะนั้น กรมการที่แท้จริงควรเป็นผู้แทนกระทรวงการสาธารณสุข ประทานว่า เราจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง และผู้มาประชุมควรถือว่าผู้แทนมาประชุมได้

๔. ประธานกรรมการสรุปว่า ให้ผู้ทำการแทนประธานไปร่างกฎหมายจัดตั้งศาลเด็ก และจะมอบให้ใครไปทำอะไรบ้างก็ได้

ผู้ทำการแทนประธานรับว่า ควรได้ร่างเสียก่อนแล้วจึงค่อยมาประชุมกัน ซึ่งผู้ทำการแทนประธานจะไปทำการร่างกับเลขาธิการ แล้วมอบให้คุณหยุกไปตรวจร่าง

นายหยุกเสนอว่า ก่อนร่างจะต้องมีโครงการก่อน ฉะนั้น จึงอยากจะได้โครงการจากผู้ที่ได้ศึกษาหรือไปดูงานมาตรวจเสียก่อน

ประธานกรรมการว่า ถ้าข้าจะไม่ทันประชุมรัฐสภา ซึ่งต้องเลื่อนไปนาน และอาจมีเหตุเปลี่ยนแปลงไป จึงประสงค์ที่จะเสนอกฎหมายให้ทันในสมัยประชุมนี้เป็นการผูกพันไว้ชั้นหนึ่งก่อน ในชั้นนี้จึงอยากให้ทำกฎหมายให้เสร็จโดยเร็ว

ส.ส. อรพินแถลงว่า ยังสงสัยเรื่องหลักการบางอย่าง เช่นที่ว่าในการตั้งครั้งแรกจะตั้งไม่ให้เต็มรูป จะตั้งเฉพาะในทางอาญาก่อน ผู้ทำการแทนประธานหมายความว่าเช่นนั้นใช่หรือไม่ ถ้าถูกต้องเช่นนั้นก็เห็นว่าควรจะเริ่มดำเนินการโดยเต็มรูปทีเดียวในชั้นต้นนี้ เพราะถ้าทำการแล้วก็ควรให้สมบูรณ์จึงจะดี

ประธานกรรมการแจ้งว่า ที่จะให้ทำแบบเต็มรูปในชั้นนี้ไม่ได้ เพราะไม่ได้ตั้งงบประมาณในปีนี้ได้ งบประมาณปีนั้นเสนอไปก่อนแล้ว และคนไม่มี เครื่องมือไม่พอ จึงเห็นสมควรว่า ชั้นนี้ให้พวกไปดูงาน คือ นายวิจิตร นายทวี นายยอง ประชุมกันร่วมกับผู้ทำการแทนประธาน และนายนิคมทำหน้าที่เลขาธิการ เป็นอนุกรรมการร่างกฎหมายขึ้นโดยหลวงจักร ฯ เป็นประธานอนุกรรมการ

นายหยุกเห็นว่า ที่อนุกรรมการจะไปประชุมร่างมานั้น ขอย่าให้ถือว่าเป็นการผูกพันที่ประชุม เพราะควรจะได้ปรึกษากัน

ประธานกรรมการว่า ขอให้อนุกรรมการไปจัดร่างมาและตกลงกันว่า หลักการที่ตกลงกันนี้ อนุกรรมการอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

นายวิบูลแดลงว่า เห็นด้วยในหลักการ เห็นว่าก่อนเริ่มการ ควรจะมีการสำรวจ
สถิติก่อน เพื่อรู้ว่าควรมีศาลกี่ศาลในกรุงเทพฯ ฯ

ในข้อต่อไปควรคำนึงถึงความสามารถของผู้พิพากษาหรือสารวัตร คำว่า “สารวัตร”
ควรเปลี่ยนเป็น “ผู้ดูแล”

ในข้อสุดท้าย ถ้าจะให้รวบรัด ก็ควรทำกฎหมายไว้ในชั้นนี้

ที่ประชุมตกลงให้อนุกรรมการไปจัดการร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการนี้เสนอ
ต่อที่ประชุมโดยด่วนตามที่ท่านประธานกรรมการต้องการนั้น.

ปิดประชุม ๑๖.๐๕ น.

(ลงชื่อ) นิคม ชัยอาญา

บันทึก

(ลงชื่อ) ธง เหลืองรังษี

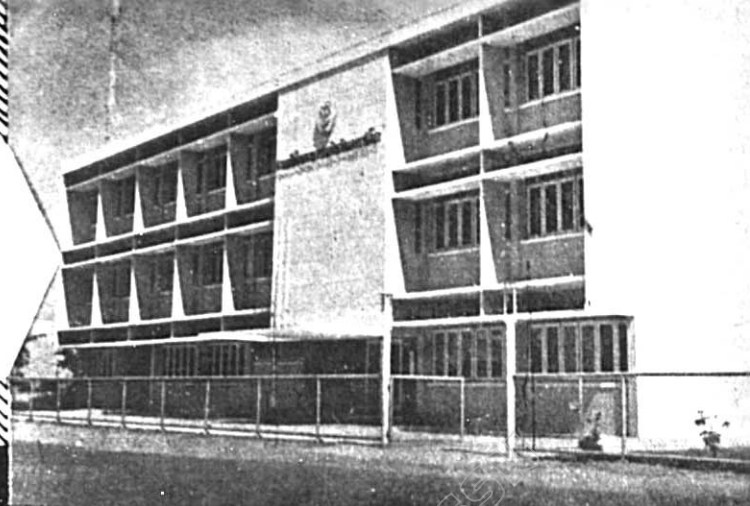
ก้าวจุ๋บจุ๋บ

- บริการคุ้มครองและสงเคราะห์เด็ก ของศาลคดีเด็ก และเยาวชน
- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน และ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
- ระเบียบการดำเนินงาน สถานแรกรับ สถานฝึก และอบรมสถานกักและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
- รายงาน ข้อ ผล การ วิจัย สว เหตุ แห่ง ความ สด บาง ลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน

ศาลาศึกษาเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา

ศาลคดีเด็กและเยาวชน
และ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
จังหวัดนครราชสีมา

ตึกอำนวยการ
สถานพินิจและอบรม
ของสถานพินิจฯ

สถานพินิจและอบรม
เด็กหญิง

การคุ้มครองและส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชน

ข้อที่ และหมายเลขโทรศัพท์	วิธีให้บริการโดยสังเขป	ระเบียบการติดต่อ	คำบริการ
๑. ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และ สถานพินิจ และ คุ้มครองเด็กกลาง ถนนราชินี ท. พระบรมมหาราชวัง พระนคร โทรทัศน์ (ที่ทำการ) ๒๕๔๒๕ (ต่อ ๗๓ (อธิบดี) ๒๒๕๗๑ ต่อ ๗๖ (ผู้อำนวยการสถานพินิจ และ คุ้มครองเด็กกลาง)	(๑) พิจารณา พินิจ พินิจคดีอาญา เกี่ยวกับเด็ก และเยาวชนซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี และคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี (๒) ให้บริการ คุ้มครอง และ ส่งเสริมให้เด็กในรูปสถานแรกรับ สถานฝึกและอบรม สถานกักและอบรมแก่เด็กหรือเยาวชนที่จำเป็นต้องได้รับการควบคุมตัวไว้ให้การศึกษาอบรม และในรูปของการคุ้มครองประพฤติก การตรวจรักษาของแพทย์ การแนะนำเด็กทางจิต การส่งเสริมหักเด็กภายหลังปล่อยแก่เด็ก หรือเยาวชนที่ปล่อยตัวไปศึกษาอบรมภายนอกแต่มีเจ้าหน้าที่ที่ติดตามสอดส่อง กับในรูปการกำกับการปกครองของผู้ปกครองผู้เยาว์ในคดีแพ่ง เพื่อให้การปกครองของผู้ปกครองเป็นไปเพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์ บริการตามข้อ (๒) ดำเนินการทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งรับเด็กหรือเยาวชนที่ศาลพิพากษา	โดยทั่วไปรับเด็กต้องคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำส่ง (เว้นแต่บริการแนะนำเด็กขอให้ดูในข้อ ๑.๓)	—

ข้อ ๘๕ ชื่อ และหมายเลขโครงการ	วิธีให้บริการโดยสรุป	ระเบียบการติดต่อ	คำบริการ
๒๕๗๑ กอ ๘๕ (จำกัด)	แล้ว ทั้งจากสถิติเด็ก และจากสาธารณสุข ได้ช่วย		
๑.๑ กองแม่กรับ สถานพินิจและ คุ้มครองเด็กกลาง บ้านเมตตา ซอยท่าข้าม ถนนมหาสาร ปากคลองตลาด พระนคร โทรศัพท์	ให้บริการในรูปจัดทำบ้านพักเด็ก เรือเยาวชน ต้องกักไว้ระหว่างการสอบสวน หรือการ พิจารณา ของศาล ทำการวินิจฉัยลักษณะของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อรวบรวมเป็น รายงานของสถานพินิจ ฯ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา พิพากษา และให้การศึกษามอบวิชาสามัญและวิชาชีพ เบื้องต้นแก่เด็กเหล่านั้นด้วย	เจ้าหน้าที่ตำรวจส่งเด็ก ต้องคดีไปยัง หน่วยใน ทุกวัน ทั้งในเวลาราชการ และนอกเวลาราชการ	-
๒๕๗๑ (ที่ทำการ)			

ข้อ ๕๕ เรื่อง ทศกัณฐ์ และหมายเลขโทรศัพท์	วิธีให้บริการโดยสังเขป	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
๑.๒ กองคุ้มครองคดี สถานพินิจและ คุ้มครองเด็กกลาง ถนนราชินี ท. พระ บรมหาราชวัง พระนคร โทรศัพท์ ๒๔๔๓๐ (ทำการ) ๒๒๔๗๑ ต่อ ๗๘ (หัวหน้ากอง)	ให้บริการสืบเสาะ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนต้องคดีเป็นรายบุคคลเพื่อรวบรวมเป็นรายงานของสถานพินิจฯ เสนอศาลประกอบพิจารณาพิพากษา และดำเนินการคุมประพฤติเด็กตามคำสั่งศาล ให้บริการสืบเสาะ ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่งเพื่อรวบรวมเป็นรายงานของสถานพินิจฯ เสนอศาลประกอบพิจารณาพิพากษา และดำเนินการกำกับการปกครองของผู้ปกครองผู้เยาว์	เจ้าหน้าที่ตำรวจส่งเด็ก ต้องคดีไปยังหน่วยงานใดใน วันเวลาราชการ	—
๑.๓ กองแพทย์ สถานพินิจและ คุ้มครองเด็กกลาง ถนนราชินี ท. พระ บรมหาราชวัง พระนคร	(๑) ให้บริการตรวจพิเคราะห์ทางกายและทางจิต ตลอดจนรักษาพยาบาลเด็กหรือเยาวชนต้องคดี และทำ รายงาน ผลการ ตรวจเพื่อ รวบรวมเป็น รายงาน ของ สถาน พินิจฯ เสนอศาลประกอบการพิจารณาพิพากษา	บริการตามข้อ (๒) ผู้สนใจจะติดต่อก็ได้ ท้อง แพทย์ในวันเวลาราชการ	—

ชื่อ ทักษะ และหมายเลขโทรศัพท์	วิธีให้บริการ: เครื่องมือ	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
โทรศัพท์ ๒๕๕๗๑ ต่อ ๘๐ (ที่ทำการ) ๒๕๕๗๑ ต่อ ๗๔ (หัวหน้ากอง)	(๒) ให้บริการ ในรูป จัดทำ สถาน และนำทางจิต (Child Guidance Clinic) เพื่อให้คำปรึกษาแก่โรปัญญาจิตที่ปรึกษาที่ปรึกษาเด็ก ซึ่งมีความยุ่งยากของเด็ก อาจเนื่องจากความบกพร่องทางกาย ทางสติปัญญาหรือทางความสัมพันธ์กับผู้อื่น การช่วยเหลือในกรณีนี้ไม่มีารรับเด็กไว้เพื่อควบคุม		
๑.๔ สถานฝึกและอบรมเด็กชาย กองอำนาจการดำเนินงานและคุ้มครองเด็กกลาง ศูนย์สงเคราะห์เด็กกลาง ซอยสรรพาวุธทหารเรือ ท. บางนา อ. พระโขนง จ. พระนคร	ให้บริการในรูปแบบโรงเรียนและออร์มิกและเยาวชนชายที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งศาลคำสั่งให้ส่งมารับการอบรมแก้ไขความประพฤติ จัดให้การศึกษาดูแบบวิชาชีพ และวิชาชีพหลายแขนงแก่เด็กเหล่านี้ ตามหลักสูตรการศึกษาพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ ทำการอบรมแก้ไขความประพฤติที่ผิดปกติของเด็กและทำการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ในเรื่องที่อยู่อาศัยและการทำงานให้เด็กประพฤติดีที่ผ่านการอบรมแล้วด้วย หน่วยนิรโทษกรรม ๒ แห่ง เป็นสถานฝึกและอบรมแบบธรรมดานี้รวมขอรับ ๑ แห่ง สำหรับเด็กที่	รับเด็ก และเยาวชนที่ศาลส่งมาเท่านั้น	-

ข้อ ๕๕ ชื่อ ท.ท. และหมายเลขโทรศัพท์	วิธีให้บริการโดยสังเขป	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
โทรศัพท์ ๙๓๐๔๐๗ (ที่ทำการ) ๑.๕ สถานกักและอบรม เด็กชาย กองอำนาจการ สถานพินิจและ คุ้มครองเด็กกลาง ขอสงวนพระราชทาน เรือ ท. บานา อ. พระโขนง จ. พระนคร โทรศัพท์ ๙๓๐๘๑๗ (ที่ทำการ)	เริ่มอบรม และเป็นสถานฝึกและอบรมในปีอีก ๑ แห่ง อยู่ใกล้เคียงกัน สำหรับแยกเด็กจากแห่งแรกที่วัดผลการฝึก และอบรมแล้วปรากฏว่าปฏิบัติตัวอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดได้ไป อยู่เพื่อทดสอบความมั่นคงในการควบคุมตนเอง ณ สถานที แบบเปิดใหม่ไว้ก่อนที่จะถึงกำหนดปล่อย ให้บริการในรูปจัดสถานที่ดำเนินการฝึกและอบรม ชนิดเข้มงวดทั้งในด้านการระเบียบวินัย การใช้แรงงาน และ การปฏิบัติตามกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กหรือเยาวชน ชายที่ศาลมีคำสั่งให้ส่งมาไว้กักและอบรม ซึ่งเป็นผู้ที่เคยใช้ วิธีการของสถานฝึกและอบรมมาแล้วไม่ได้ผล หรือมีความ ประพฤติผิดปกติกมาก วิธีให้บริการในด้านการศึกษากิจทำนอง เดียวกับสถานฝึกและอบรมเด็กชาย	รับเด็กและเยาวชนที่ ศาลส่งมาเท่านั้น	—

ข้อ ๖๕ และหมายเหตุโครงการที่	วิธีให้บริการและรูปแบบ	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
๑.๖ สถานฝึกและอบรมเด็กหญิง กองอำนาจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง บ้านปรานี ซอยท่าข้าม ถนนมหาวิทยาลัย ปากคลองตลาด พระแก้ว ไทรทิมพ์ ๒๔๕๔๕ (ที่ทำการ)	ให้บริการในรูปจัดทำโรงเรียนฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง ที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งศาลมีคำสั่งให้ส่งมารับการอบรม แก่ไขความประพฤติ และเป็นสถานแรกวัยเด็กและเยาวชนหญิงระหว่างการสอบสวนพิจารณาด้วย จัดให้บริการทำนองเดียวกับสถานแรกวัยและสถานฝึกและอบรมเด็กชาย	รับเด็กและเยาวชนที่ศาลส่งมาแทน	—
๒. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา	(๑) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี และคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี ในจังหวัดนครราชสีมา	รับเด็ก คดีอาญา ท.เจ้าหน้าที่ยื่นฟ้อง	—

ข้อ ๕๒ ชื่อ ทัง และหมายเลขโทรศัพท์	วิธีให้บริการโดยสังเขป	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
และสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก จังหวัดนครราชสีมา ณ จังหวัดนครราชสีมา	(๒) ให้บริการคุ้มครอง และสงเคราะห์เด็กในรูปสถานแรกรับและสถานฝึกและอบรม ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง ในรูปของการคุ้มครองประพฤติก การตรวจรักษาของแพทย์ การสงเคราะห์เด็กภายหลังปล่อย และในรูปการกำกับการปกครองของผู้ปกครองผู้เยาว์ในคดีแพ่ง เช่นเดียวกับที่กระทำอยู่ในส่วนกลาง บริการตามข้อ (๒) กำหนดการทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งรับเด็กหรือเยาวชนที่ศาลพินิจแล้วหลังจากศาลคดีเด็ก ๆ และจากศาลธรรมศาลาทั้งหลายได้ควย		
๓. ศาลคดีเด็กและ เยาวชนจังหวัดสงขลา และสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก จังหวัดสงขลา ณ จังหวัดสงขลา	(๑) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี และคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี ในจังหวัดสงขลา (๒) ให้บริการคุ้มครองเด็ก และสงเคราะห์เด็กในรูปสถานแรกรับ และสถานฝึกและอบรม ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง ในรูปของการคุ้มครองประพฤติก การตรวจรักษา	รับเด็กต้องคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำส่ง	-

ข้อ ๕๕ และหมายเหตุโครงการ	วิธีให้บริการเบื้องต้น	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
๔. ศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานคดีคุ้มครองเด็ก จังหวัดเชียงใหม่	ของแพทย์ การส่งเคราะห์เด็กภายหลังปล่อย และในรูปแบบการกำกับการปกครองของผู้ปกครองผู้เยาว์ในคดีแพ่ง เช่นเดียวกับที่กระทำอยู่ในส่วนกลาง บริการตามข้อ (๒) กำหนดการทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา ซึ่งรับเด็กหรือเยาวชนที่ศาลพิพากษาแล้วทั้งจากศาลคดีเด็ก ๆ และจากศาลธรรมทางหลายได้ทั่ว (๑) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี และคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ (๒) ให้บริการคุ้มครองเด็กและสงเคราะห์เด็ก ในรูปสถานแรกรับ และสถานฝึกและอบรม ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงในรูปของการคุ้มครองปฏิบัติ การตรวจรักษาของแพทย์ การส่งเคราะห์เด็กภายหลังปล่อย และในรูปแบบ	รับเด็ก ต้องคดีที่เจ้าหน้าที่การนำเสนอ	

ข้อ ๘๕ รื้อ ทดง และหมายเลขโทรศัทพ์	วิธีให้บริการโดยสังเขป	ระเบียบการติดต่อ	ค่าบริการ
ณ จังหวัดเชียงใหม่ (จะเปิดดำเนินการใน เดือนตุลาคม ๒๕๑๒)	จำกัดการปกครองของผู้ปกครองผู้เยาว์ในคดีแพ่ง เช่น เกี่ยว กับที่กระทำการอยู่ในส่วนกลาง บริการตามข้อ (๒) กำหนดการทางสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งรับเด็กหรือเยาวชนที่ ศาลพิพากษาแล้วส่งจากศาลคดีเด็ก ๆ และจากศาลธรรมคา งหลายได้ช่วย		—

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔

หมวด ๑ ศาลคดีเด็กและเยาวชน

หมวด ๒ อุตธรณ์

หมวด ๓ ฎีกา

**หมวด ๔ การลงโทษ การเปลี่ยนโทษ และการใช้วิธีการสำหรับ
เด็กและเยาวชน**

หมวด ๕ บทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ธานีนิติ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นเพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ให้ถ้อยต่อไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในท้องที่ใดที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนเปิดดำเนินการแล้ว บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีข้อความแย้งหรือขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในท้องที่นั้นในส่วนที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่าเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินกว่าสิบสี่

ปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่าสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่ให้ความหมายถึงบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส

“กติธรรมคา” หมายความว่า กติอื่น ๆ นอกจากกติพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

“ศาลคดีเด็กและเยาวชน” หมายความว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัด หรือแผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัตินี้

“ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน” หมายความว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชน ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเด็กและเยาวชน และศาลฎีกาแผนกคดีเด็กและเยาวชนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัตินี้

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

“คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก” หมายความว่า คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า พนักงานควบคุมและสอดส่องความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นในจังหวัดพระนครภายในหนึ่งร้อยแปดสิบห้าวันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และระเบียบดำเนินการได้เมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในศาลจังหวัดทุกศาล แผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดใดจะเปิดดำเนินการได้เมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีเขตอำนาจตลอดจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี และให้แผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดก็มีเขตอำนาจเช่นเดียวกับศาลที่ตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชน

ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นศาลยุติธรรมชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๗ ถ้าจะตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้นในจังหวัดใดให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ซึ่งจะตั้งระบุมณฑลของศาลนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่ทั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้นในจังหวัดที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เปิดดำเนินการแผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดขึ้นตามความในมาตรา ๖ แล้วให้แผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดนั้นเลิกดำเนินการและให้โอนบรรดาคดีที่ค้างพิจารณาพิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัด

มาตรา ๘ ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจเช่นเดียวกับศาลจังหวัดในคดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และคดีอาญาที่มีข้อหาว่า บุคคลอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไปแต่ยังไม่เกินกว่ายี่สิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ได้โอนมาตามความในมาตรา ๔ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นเยาวชนเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใดๆ ในทางศาลเกี่ยวแก่ผู้เยาว์ ซึ่งจะต้องบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๔ มาตรา ๑๕๒๐ มาตรา ๑๕๒๓ มาตรา ๑๕๒๗ มาตรา ๑๕๒๘ มาตรา ๑๕๒๙ มาตรา ๑๕๓๖ มาตรา ๑๕๓๘ (๖) มาตรา ๑๕๓๙ (๔) มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๔๗ มาตรา

๑๕๕๒ มาตรา ๑๕๕๓ มาตรา ๑๕๕๔ มาตรา ๑๕๕๖ มาตรา ๑๕๖๑ มาตรา ๑๕๖๒
 มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔ มาตรา ๑๕๖๕ มาตรา ๑๕๖๖ มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา
 ๑๕๗๐ (๕) มาตรา ๑๕๗๔ มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖ มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๘๐
 มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑ และมาตรา ๑๖๔๒

กรณีที่ศาลจะท้องพิพากษา หรือสั่งเกี่ยวกับตัวเด็ก และเยาวชน ตามบทบัญญัติของ
 กฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กนักเรียนและกฎหมายอื่น ๆ
 ซึ่งบทบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชน

ความในมาตรา ๔ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็ก
 และเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๔ ในกรณีที่บุคคลอายุยังไม่ครบยี่สิบปี ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการ
 สมรสจะทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจ
 พิจารณาคดีธรรมคดีอาศาล.เห็นว่าร่างกาย จิตใจของบุคคลผู้นั้นยังมีสภาพเช่นเดียวกับเยาวชน
 ก็ให้มีอำนาจสั่งให้โอนคดีไปพิจารณาในศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอำนาจ

ความในมาตรา ๔ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็ก
 และเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๑๐ ในท้องที่ที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนเปิดดำเนินการแล้ว ห้ามมิให้ศาล
 ชำนาญในท้องที่นั้นพิจารณาพิพากษาคดีอาญาหรือคดีแพ่ง ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลคดีเด็ก
 และเยาวชน

ถ้าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์
 ขึ้นไป หรือบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส ให้แยกพิจารณาพิพากษาคดีเด็กหรือ
 เยาวชน เว้นแต่ศาลเห็นว่าน่าจะได้พิจารณาเห็นสมควร และมีคำสั่งให้รวมการพิจารณา
 พิจารณาในศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ในกรณีที่ศาลธรรมดาเป็นผู้พิจารณา พิจารณา
 เด็กหรือเยาวชน ให้ศาลธรรมดามีอำนาจดำเนินการลงโทษและใช้วิธีการสำหรับเด็กและ
 เยาวชน ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และในกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและ
 เยาวชน

มาตรา ๑๑ คดีที่พิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนอยู่แล้วนั้น ให้ศาลนั้นก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปจนเสร็จสำนวน แม้ว่าในระหว่างพิจารณาจำเลย จะมีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส แล้วแต่กรณี และถ้า จะมีอุทธรณ์หรือฎีกาก็ให้ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลฎีกาแผนกคดีเด็ก และเยาวชนเป็นผู้พิจารณาพิพากษา และมีอำนาจหรือลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือ เยาวชนเสมือนหนึ่งจำเลยยังเป็นเยาวชนอยู่

มาตรา ๑๒ การพิจารณาพิพากษาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาและศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนนั้นให้เป็นอันใช้ได้ แม้ความจริงจะปรากฏในภายหลัง ว่าข้อเท็จจริงในเรื่องอายุ หรือการบรรลุนิติภาวะ ด้วยการสมรสของบุคคล ที่เกี่ยวข้องจะผิดไป จึงถ้าปรากฏเสียแต่กันจะเป็นเหตุให้ศาลนั้น ๆ ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาก็ตาม

ถ้าความจริงดังกล่าวในวรรคก่อนปรากฏขึ้นในระหว่างพิจารณา ไม่ว่าในศาล ชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ให้ศาลนั้น ๆ โอนคดีไปยังศาลที่มีอำนาจเพื่อพิจารณา พิพากษาต่อไป

มาตรา ๑๓ ศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกศาลให้มีผู้พิพากษา และผู้พิพากษาสมทบ ตามจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ให้มีอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางหนึ่งคน และให้มีผู้พิพากษา หัวหน้าศาลในศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดศาลละหนึ่งคน

ในกรณีที่จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในศาลจังหวัด ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้า แผนกคดีเด็กและเยาวชนหนึ่งคน และเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่า ผู้ พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อตำแหน่งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางว่างลง หรือเมื่ออธิบดีศาลไม่อยู่ ปฏิบัติหน้าที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะกำหนดให้ผู้พิพากษานายหนึ่งเป็นผู้ทำการ แทนชั่วคราวก็ได้

เมื่อตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนว่างลง หรือเมื่อผู้พิพากษา หัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลหรือในแผนก นั้นเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว

มาตรา ๑๕ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชน จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นจากข้าราชการตุลาการสามัญ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งมีอัตรายศและความประพฤติเหมาะสมที่จะปกครอง และอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน

ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชน จะเป็นผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นอื่นศาลใดศาลหนึ่งด้วยก็ได้

มาตรา ๑๖ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษา และอธิบดีผู้พิพากษามากตามที่บัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับผิดชอบในงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนทั่วราชอาณาจักร

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับผิดชอบในงานของสถานพินิจทั่วยุทธศาสตร์ ในกาปฏิบัติหน้าที่ตามความในวรรคนี้ ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง มีฐานะเสมือนอธิบดี ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

เมื่อเห็นสมควรอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางจะมอบให้อธิบดีผู้พิพากษามากปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้ แล้วรายงานไปยังกระทรวงยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง มีอำนาจ ออกใบอนุญาต ให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิตเกี่ยวกับเด็ก หรือเยาวชนซึ่งต้องหาหรือกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และมีอำนาจควบคุมดูแลโรงเรียนหรือสถานดังกล่าวแล้ว รวมทั้งมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตที่ได้ออกให้นั้นด้วย

ความในมาตรา ๑๖ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๑๗ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ ศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าสองคน และผู้พิพากษาสมทบอีกสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นสตรีหนึ่งคน จึงเป็น

องค์คณะพิจารณาได้ ส่วนพิพากษาคดีนั้น ผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะพิจารณาที่มีเสียงข้างมากเป็นองค์คณะพิพากษาคดีได้

ความในมาตรา ๑๘ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๑๘ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือผู้พิพากษาคดีเด็กและเยาวชนคนใดคนหนึ่ง มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม แต่ถ้อยอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนเห็นว่าการมีลักษณะอันสมควรจะส่งให้ผู้พิพากษาสมทบหนึ่ง คน ร่วมพิจารณาร่วมกับตนเอง หรือผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นองค์คณะก็ได้ มีอำนาจสั่งได้ และให้องค์คณะเช่นว่านี้มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

มาตรา ๒๐ ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงและซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) มีอายุไม่น้อยกว่าสามสิบปีบริบูรณ์
- (๒) มีหรือเคยมีบุตรมาแล้ว หรือเคยทำงานเกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์หรืออบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี
- (๓) ได้รับการอบรมในเรื่องความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนและหน้าที่ตุลาการมาแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เว้นแต่ในเรื่องพื้นความรู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกระทรวง

บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบนั้น จะต้องมิใช่ข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา หรือทนายความ

ผู้พิพากษาสมทบให้ดำรงตำแหน่งคราวละสองปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ที่พ้นตำแหน่งไปแล้วให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกก็ได้

ก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบจะต้องสาบานหรือปฏิญาณตัวต่อหน้าอธิบดีศาลหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งตนจะเข้าสังกัดแล้วแต่กรณีว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและรักษาความลับในราชการ

มาตรา ๒๑ ผู้พิพากษาสมทบเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำงานฝ่ายตุลาการตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๒๒ ผู้พิพากษาสมทบพ้นจากตำแหน่งในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ออกตามวาระหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐

(๒) ทาย

(๓) ลาออก

(๔) ถูกระงับ

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(๖) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกเพราะขาดการปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาที่กำหนดถึงสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเพราะกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุที่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ อาจต้องถูกถอดถอนจากตำแหน่งได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี กำหนดเขตซึ่งผู้พิพากษาสมทบจะต้องปฏิบัติกร ผู้พิพากษาสมทบที่นั่งพิจารณาเรื่องใดจะต้องพิจารณาคดีเรื่องนั้นต่อไปจนกว่าเสร็จ เว้นแต่เจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ในกรณีเช่นว่านี้ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลกำหนดให้ผู้พิพากษาสมทบคนอื่นเข้าปฏิบัติกรแทน

ผู้พิพากษาสมทบให้ได้รับค่าบ่วยการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๔ ให้เจ้าพนักงานนิติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการมาช่วยบังคับแก่อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาคดีเด็กและเยาวชนและข้าราชการฝ่ายตุลาการ

มาตรา ๒๕ ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีฐานะ สิทธิ และหน้าที่เช่นเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการและกฎหมายอื่น

ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีฐานะ สิทธิ และหน้าที่เช่นเดียวกับผู้พิพากษาหัวหน้าศาลชั้นต้นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการและกฎหมายอื่น

ให้ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนมีฐานะ สิทธิ และหน้าที่เช่นเดียวกับผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการและกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๖ วิธีพิจารณาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเด็ก และเยาวชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาเด็กและเยาวชน

หมวด ๒

อหุธรณ์

มาตรา ๒๗ คดีที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนได้พิพากษาหรือมีคำสั่งแล้วนั้น ให้อหุธรณ์ไปยังศาลอหุธรณ์ได้เสมือนอย่างคดีธรรมดา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งตามมาตรา ๗๔ (๑) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ในกรณีที่ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนนั้นเป็นการพิพากษา หรือมีคำสั่งให้ส่งเด็กและเยาวชนไปเพื่อการกักและอบรม มีกำหนดระยะเวลากักและอบรมเกินสามปี

(๓) ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒

ความในมาตรา ๒๗ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๒๘ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนชั้นในศาลอุทธรณ์แผนกเดียวหรือหลายแผนกตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มีการอุทธรณ์จากศาลคดีเด็กและเยาวชน

ความในมาตรา ๒๘ นี้แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

หมวด ๓

ฎีกา

มาตรา ๒๙ คดีที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเด็กและเยาวชนได้พิพากษาหรือมีคำสั่งแล้วนั้น ให้ฎีกาไปยังศาลฎีกาได้เหมือนอย่างคดีธรรมดาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ เว้นแต่กรณีที่ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามความในมาตรา ๒๗

มาตรา ๓๐ ให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชน ชั้นในศาลฎีกาแผนกเดียวหรือหลายแผนกตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มีการฎีกาจากศาลอุทธรณ์แผนกคดีเด็กและเยาวชน

หมวด ๔

การลงโทษ การเปลี่ยนโทษ และการใช้วิธีการ

สำหรับเด็กและเยาวชน

มาตรา ๓๑ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนดังต่อไปนี้ แทนการลงโทษอาญา หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ คือ

(๑) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย เฉพาะการกักกันเป็นการกักและอบรม ซึ่งจะต้องกักและอบรมในสถานที่มีไข้เรือนจำ เป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมเด็ก เป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) เปลี่ยนโทษปรับเป็นการเขียนต่อหน้าศาลไม่เกินสิบสองที

หลักเกณฑ์วิธีีก และอบรม และการเขียนเด็ก และเยาวชน ให้เป็นไป ตามกฎ

กระทรวง

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าควรจะควบคุมตัวไว้ ภายหลังที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบปี บริบูรณ์แล้ว ให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด

ความในมาตรา ๓๑ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดี เด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๓๒ การกำหนดเวลากักและอบรมและการส่งเด็กหรือเยาวชนไปยัง โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมนั้น ศาลจะพิจารณากำหนดแต่เพียงระยะเวลาชั้นสูงไว้ ซึ่ง ภายในระยะเวลาชั้นต่ำและชั้นสูงดังกล่าวแล้วศาลจะปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปโดยปราศจาก เงื่อนไขหรือภายใต้เงื่อนไขใดๆ ก็ต่อป็นักก็ได้ คือ

(๑) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดๆ อันจะมุ่งใจให้ เด็กหรือเยาวชนประพฤติชั่ว

(๒) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัย ในเวลาค่ำคืน เว้นแต่ จะมีเหตุจำเป็น

(๓) ห้ามมิให้เด็กหรือ เยาวชนคบหาสมาคม กับบุคคล หรือประเภท บุคคลที่ศาล เห็นไม่สมควร

(๔) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใดๆ อันจะมุ่งใจให้เด็ก หรือเยาวชน นั้นประพฤติชั่ว

(๕) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล หรือพนักงานคุมประพฤติเป็น ครั้งคราว

(๖) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษา หรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรานี้ ให้พนักงานคุม ประพฤติมีอำนาจสอดส่องด้วย

ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ทั้งที่ศาลกำหนดไว้ ศาลมีอำนาจออกหมายเรียกหรือหมายจับเด็กหรือเยาวชนนั้นมาตักเตือน หรือส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปกักและอบรมหรือส่งตัวไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมเป็นระยะเวลาไม่เกินกำหนดเวลาที่เหลืออยู่ก็ได้

ความในมาตรา ๓๒ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๓๓ ในการรอกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ให้ศาล คดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจสั่งรอกการหนดโทษหรือรอกการลงโทษเด็กหรือเยาวชนแม้ว่า

- (๑) เด็กหรือเยาวชนนั้นได้เคยถูกศาลพิพากษาว่า โทษกระทำผิดมาแล้ว
- (๒) โทษอาญาที่ควรลงแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น เป็นโทษอาญาประเภทอื่น นอกจากโทษจำคุก

(๓) ในกรณีที่เป็นโทษจำคุก กำหนดโทษจำคุกจะมากกว่าสองปี

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ห้ามมิให้ศาลสั่งกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับ แต่ให้ศาลส่งตัวไปควบคุมในสถานพินิจสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเป็นกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี

ความในมาตรา ๓๔ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

หมวด ๔

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๕ คดีที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลที่พิจารณาคดีธรรมดาในขณะที่เป็นักำเนินการศาลคดีเด็ก และเยาวชนนั้น ให้ศาลที่พิจารณาคดีธรรมดานั้น พิจารณาพิพากษาต่อไปจนเสร็จ แต่ถ้าศาลที่พิจารณาคดี

กรรมการเห็นสมควรจะให้โอนคดีนั้นไปให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชนพิจารณาพิพากษา ก็ให้โอนไปได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๒^๑/ คดีแพ่งที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างอยู่ในศาลที่พิจารณาคดีธรรมดา ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ศาลที่พิจารณาคดีธรรมดาพิจารณาพิพากษาต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๓^๒/ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

๑/ และ ๒/ ทั้งสองมาตรานี้เป็นบทต่อท้าย หน้าที่บัญญัติไว้โดย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ หน้า ๘๔๔ ตอนที่ ๔๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๐ หน้า ๑๒ ตอนที่ ๔๒๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

เป็นปีที่ ๑๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในร่างรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ศาลคดี เด็ก และเยาวชน มีอำนาจ เช่นเดียวกับศาล จังหวัดใน คดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีอาญาที่มี ข้อหาว่าเด็ก หรือ เยาวชน กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และคดีอาญาซึ่งศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามความในมาตรา ๔ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นเยาวชนเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใดๆ ในทางศาลเกี่ยวกับ

โยยาว์ ซึ่งจะทอ้งบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
 มาตรา ๑๕๒๐ มาตรา ๑๕๒๓ มาตรา ๑๕๒๗ มาตรา ๑๕๒๘ มาตรา ๑๕๒๙
 มาตรา ๑๕๓๖ มาตรา ๑๕๓๘ (๖) มาตรา ๑๕๓๙ (๔) มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๔๗
 มาตรา ๑๕๔๒ มาตรา ๑๕๔๓ มาตรา ๑๕๔๕ มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๖๑
 มาตรา ๑๕๖๒ มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔ มาตรา ๑๕๖๕ มาตรา ๑๕๖๖
 มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา ๑๕๗๐ (๕) มาตรา ๑๕๗๔ มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖
 มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๘๐ มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑ และ มาตรา ๑๖๙๒

(๓) กติกาศาลจะต้องพิพากษา หรือสั่งเกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนตามบท
 บัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการประณตศึกษา กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กและนักเรียน
 และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก
 และเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ในกรณีที่บุคคลอายุยังไม่ครบยี่สิบปีซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการ
 สมรส กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจ
 พิจารณาคดีธรรมดา ถ้าศาลนั้นเห็นว่าร่างกายจิตใจของบุคคลผู้นั้นยังมีสภาพเช่นเดียวกับ
 เยาวชน ก็ให้มีอำนาจสั่งให้โอนคดีไปพิจารณาในศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอำนาจ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก
 และเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ
 อธิบดีผู้พิพากษา และอธิบดีผู้พิพากษามาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชมนูศาลยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับผิดชอบในงานของศาลคดีเด็ก
 และเยาวชนทั่วราชอาณาจักร

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางเป็นผู้รับผิดชอบในงานของสถานพินิจทั่วยุทธ-
อาณาจักร ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความในวรรคนี้ ให้อธิบดีศาลคดีเด็ก และเยาวชนกลาง
มีฐานะเสมือนอธิบดี ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

เมื่อเห็นสมควรอธิบดีศาลคดีเด็ก และเยาวชนกลางจะมอบให้อธิบดีผู้พิพากษา
ภาคปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้ แล้วรายงานไปยังกระทรวงยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจควบคุมดูแลสำนักงานของคณะกรรมการ-
การพินิจและคุ้มครองเด็ก

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียน
หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิตเกี่ยวกับเด็ก หรือเยาวชน ซึ่งต้องหา
หรือกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และมีอำนาจควบคุมดูแลโรงเรียนหรือสถาน
ดังกล่าวแล้ว รวมทั้งมีอำนาจเรียกถอนใบอนุญาตที่ได้ออกให้คืนด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก
และเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ ศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องมีผู้พิพากษา
ไม่น้อยกว่าสองคน และผู้พิพากษาสมทบอีกสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นสตรีหนึ่งคน จึง
เป็นองค์คณะพิจารณาคดีได้ ส่วนการพิพากษาคดีนั้น ผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่เป็น
องค์คณะพิพากษาคดีได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก
และเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ คดีที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนไต่พิพากษา หรือมีคำสั่งแล้วนั้น ให้
อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้เหมือนอย่างคดีธรรมดา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธี
พิจารณาความ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งตามมาตรา ๗๔ (๑) และ (๕) แห่งประมวล
กฎหมายอาญา

(๒) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๓๑

วันแต่ในกรณีที่ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนนั้นเป็นการพิพากษา หรือมีคำสั่งให้ส่ง เด็กและเยาวชนไปเพื่อการกักและอบรม มีกำหนดระยะเวลากักและอบรมเกินสามปี

(๓) ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์แจ้งทั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนชั้น ในศาลอุทธรณ์แผนกเดียว หรือหลายแผนกตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มี การอุทธรณ์จากศาลคดีเด็กและเยาวชน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งต่อไปนี้แทนการลงโทษอาญา หรือวิธีการ เพื่อความปลอดภัยได้ คือ

(๑) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย เฉพาะการกักกันเป็นการ กักและอบรม ซึ่งจะต้องกักและอบรมในสถานที่ที่มีไซเรนจำเป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่ อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๒) เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมเป็น เวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๓) เปลี่ยนโทษปรับเป็นการเขียนต่อหน้าศาลไม่เกินสิบสองที

หลักเกณฑ์วิธีกักและอบรมและการเขียนเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามกฎ- กระทรวง

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าควรจะควบคุมตัวไว้ภายหลังที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ แล้ว ให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ การกำหนดเวลากักและอบรม และการส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมนั้น ศาลจะพิจารณากำหนดแต่เพียงระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งภายในระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงดังกล่าวแล้ว ศาลจะปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปโดยปราศจากเงื่อนไข หรือภายใต้เงื่อนไขใดๆ ทั้งต่อไปนี้ก็ได้ คือ

(๑) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่ หรือห้องที่ใดๆ อันจะมุ่งใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติชั่ว

(๒) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่ำคืนเว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

(๓) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคล หรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร

(๔) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใดๆ อันจะมุ่งใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤติชั่ว

(๕) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล หรือพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว

(๖) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษา หรือประกอบอาชีพเป็นกิจสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรานี้ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจสอดส่องด้วย

ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ทั้งที่ศาลกำหนดไว้ศาลมีอำนาจออกหมายเรียก หรือหมายจับเด็ก หรือเยาวชนนั้นมาตักเตือน หรือส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปกักและอบรม หรือส่งตัวไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมเป็นระยะเวลาไม่เกินกำหนดเวลาที่เหลืออยู่ก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติจกทั้งศาลกักเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ห้ามมิให้ศาลส่งกักขังเด็ก หรือเยาวชนแทนค่าปรับ แต่ให้ศาลส่งตัวไปควบคุมในสถานพินิจสำนักงานของ

คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเป็นกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี”

มาตรา ๑๒ กติแพ่งที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างอยู่ในศาลที่พิจารณาคดีธรรมดา ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลที่พิจารณาคดีธรรมดาพิจารณาคดีพิพากษาต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(๘๐ ร.จ. ๑๒ (ฉบับพิเศษ) ตอนที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อปรับปรุงอำนาจการพิจารณาคดีพิพากษาคดีแพ่งของศาลคดีเด็กและเยาวชน ในกรณีเกี่ยวแก่ประโยชน์ไต่เสียของเด็กและเยาวชนให้เป็นไปโดยเหมาะสม เป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น กำหนดองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีพิพากษาเสียใหม่ให้เหมาะสม และแก้ไขวิธีการดำเนินงานในศาลคดีเด็กและเยาวชนบางประการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๑ สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

หมวด ๒ การสอบสวนคดีอาญา

หมวด ๓ อำนาจศาลเกี่ยวกับคดีอาญา

หมวด ๔ การฟ้องคดีอาญา

หมวด ๕ การพิจารณาคดีอาญา

หมวด ๖ การพิพากษาคดีอาญา

หมวด ๗ การฟ้อง พิจารณาและพิพากษาคดีแพ่ง

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติ

วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ธานีนิติ กรรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการ
ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้คงต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและ
เยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเฉพาะในท้องที่ที่ได้เปิดดำเนินการศาล
คดีเด็กและเยาวชนแล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า เด็กตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

“เยาวชน” หมายความว่า เยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็ก
และเยาวชน

“ผู้ใหญ่” หมายความว่า บุคคลอายุสิบแปดปีบริบูรณ์แล้ว

“ศาลคดีเด็กและเยาวชน” หมายความว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

“ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน” หมายความว่า ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

“คดีธรรมดา” หมายความว่า คดีอื่น ๆ นอกจากคดีที่พิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจคุ้มครองเด็กซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานคุ้มครองเด็ก” หมายความว่า หน่วยงานควบคุมและส่งเสริมความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้เอาบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีเกี่ยวกับเรื่องเด็กและเยาวชนเท่าที่ไม่แย้งหรือขัดต่อบทบัญญัติแห่งราชบัญญัตินี้และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

มาตรา ๗ สถานพินิจสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม มีผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้บังคับบัญชา

สถานพินิจจะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด และมีเขตอำนาจเพียงใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีจำเป็น เพื่อสืบเสาะ และรวบรวม ข้อเท็จจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ (๑) (๒) (๔) (๑๐) หรือเพื่อสอกล้องความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนตามคำสั่งของศาล หรือปฏิบัติการอื่นใดตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือพนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนอกเขตอำนาจได้

ความในมาตรา ๗ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๘ ในท้องที่ที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนเปิดดำเนินกิจการ แต่มีได้อยู่ในเขตอำนาจของสถานพินิจที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วยข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธานโดยตำแหน่งและนายกเทศมนตรีนครหรือเมือง สาธารณสุขจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกันตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล ซึ่งเต็มใจปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นพนักงานคุมประพฤติตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน และพนักงานอื่นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๙ ให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญาการศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็ก หรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และของบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล

(๒) ควบคุมเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณาพิพากษา ในกรณีที่ต้องควบคุม

(๓) ให้มีการเก็บรักษาและพยาบาลเด็ก และเยาวชนในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณาพิพากษา หรือระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ

(๔) ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลอบรมสั่งสอนเด็กหรือเยาวชนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(๕) ให้การศึกษาและการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุม

(๖) สอบข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่

(๗) ทำหน้าที่กำกับพนักงานคุมประพฤติ ในกรณี ที่ศาล สั่งรอกการ กำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษแก่เด็กหรือเยาวชนตามความในประมวลกฎหมายอาญา

(๘) รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ต่อศาล ในกรณีที่ศาลจะต้องบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๑๕๒๐ มาตรา ๑๕๒๓ มาตรา ๑๕๒๗ มาตรา ๑๕๒๘ มาตรา ๑๕๒๙ มาตรา ๑๕๓๖ มาตรา ๑๕๓๘ (๖) มาตรา ๑๕๓๙ (๔) มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๔๗ มาตรา ๑๕๕๒ มาตรา ๑๕๕๓ มาตรา ๑๕๕๕ มาตรา ๑๕๕๖ มาตรา ๑๕๖๑ มาตรา ๑๕๖๒ มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔ มาตรา ๑๕๑๕ ๑๕๖๖ มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา ๑๕๗๐ (๕) มาตรา ๑๕๗๔ มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖ มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๘๐ มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑ และมาตรา ๑๖๕๒

(๙) ศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนโดยทั่วๆ ไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชน และเผยแพร่วิธีป้องกันหรือทำให้ลดน้อยลงซึ่งการกระทำของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

(๑๐) กระทำการตามความจำเป็นให้ทราบความเป็นอยู่ของเด็ก และเยาวชน ที่ถูกปลดปล่อยไปแล้วจากสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย การครองชีพและการศึกษาเท่าที่จะทำได้

(๑๑) ดำเนินกิจการอื่นทำนองเดียวกับที่กล่าวข้างต้นตามที่กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา

ความในมาตรา ๔ นี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ สงเคราะห์ เด็กและเยาวชนสำหรับสถานพินิจ และสำนักงานของคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กตามที่เห็นสมควร เพื่อทำ

(๑) ให้คำปรึกษาหาหรือแก้อำนาจการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็ก

(๒) ช่วยเหลือกิจการสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กเพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่

ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนถึงกำหนดวาระ จะแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงวาระของผู้ที่เป็นแทน

ความในมาตรา ๑๐ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้แต่งตั้ง และถอดถอน ผู้อำนวยการสถานพินิจและพนักงานอื่นของสถานพินิจ และของสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก

ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและพนักงานอื่นของสถานพินิจ และของสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ตามที่จะได้มีกฎกระทรวงระบุตำแหน่งไว้เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการในบังคับบัญชาของอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

มาตรา ๑๒ ให้มีแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ พนักงานสังคม ภารุ พนักงานคดี และพนักงานอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือผู้อำนวยการสถานพินิจตามสมควร

การแบ่งแยกกิจการของสถานพินิจออกเป็นสาขาต่าง ๆ ให้กระทำโดยพระราช-
กฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ผู้อำนวยการสถานพินิจ มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการทั้งปวงตลอด
จนการปกครองบังคับบัญชาพนักงานของสถานนั้น และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานคุม
ประพฤติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ อำนาจที่จะออกหมายให้พนักงานคุมประพฤติไป
ดำเนินการตามมาตรา ๑๔ และอำนาจอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจอย่างพนักงานสอบสวนตามที่บัญญัติ
ไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสถานพินิจ
และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็กหรือ
เยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หรือของบุคคล ซึ่งเด็กหรือ
เยาวชนเชื่อว่าน่าจะอาศัยอยู่หรือเข้าไปเกี่ยวข้อง เพื่อสืบเสาะและรวบรวมข้อเท็จจริงตามที่
บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ (๑) ในเมื่อมีหมายของศาลหรือของผู้ผู้อำนวยการสถานพินิจ และมี
อำนาจสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในที่นั้นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องสืบเสาะข้อเท็จจริงนั้น

(๒) สอบถามครู อาจารย์ หรือผู้จัดการโรงเรียนเกี่ยวกับความประพฤติ การ
ศึกษา นิสัยและสติปัญญาของเด็ก หรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติ
เป็นความผิด และถ้าเห็นสมควรจะส่งให้บุคคลเช่นว่านี้ทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว
ก็ได้

(๓) เรียกบุคคลใด ๆ ที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องกั้ระบุไว้ในมาตรา
๕ (๑) มาสอบถามหรือปฏิบัติแล้วและให้ถ้อยคำ

(๔) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ส่งวัตถุหรือเอกสารอันจะใช้เป็นพยาน
เกี่ยวกับเรื่องกั้ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๑) ได้

(๕) ให้คำแนะนำแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชน
อาศัยอยู่ ในเรื่องการเลี้ยงดูอบรมและสั่งสอนเด็กหรือเยาวชน

(๖) ดำเนินการคุมประพฤติเด็กหรือเยาวชนตามคำสั่งศาล

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน รอการกำหนด
โทษ หรือกำหนดโทษและรอการลงโทษเด็กหรือเยาวชนไว้ตามกฎหมายลักษณะอาญา และ

ได้มีการจัดตั้งสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กสำหรับเขตอำนาจศาลนั้นแล้ว ให้พนักงานคุมประพฤติเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๑๖ ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชน อยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้เด็กหรือเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญ อย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ ผูกอาชีพ หรือให้ปฏิบัติการงานอื่นใด เพื่อมิให้มีเวลาว่างโดยไม่จำเป็นให้เหมาะสมกับจิตใจและสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น

(๒) ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยของเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในความควบคุม

(๓) ลงทัณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมายประพฤติก้าว หรือกระทำความผิดวินัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ส่งเด็กหรือเยาวชนที่มีความประพฤติเลวช่อ อันจะเป็นภัยต่อเด็กหรือเยาวชนอื่น ไปกักไว้ในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะหรือเรือนจำ

(๕) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๖) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเด็ดขาดแล้วออกไปศึกษาในสถานศึกษาในสถานศึกษาประเภทไปมานอกสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กตามที่อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนแล้วแต่กรณีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

ความในมาตรา ๑๖ นี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๑๗ ทัณฑ์ที่จะลงแก่เด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กให้มีดังต่อไปนี้

- (๑) เขียนไม่เกินสิบสองที
- (๒) ชั่งเตี้ยวครึ่งละไม่เกินหนึ่งสัปดาห์
- (๓) ทำงานหนัก
- (๔) ทักประโยชน์และความสะดวกที่สถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กอำนวยให้บางประการ

มาตรา ๑๘ เด็กที่อยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กนั้น ต้องจัดแยกเด็กหญิงและเด็กชายให้มีที่อยู่แยกต่างหากจากกัน

มาตรา ๑๙ ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก และผู้ปกครองโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมที่รับเด็ก หรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ในควบคุม รายงานความประพฤติ สุขภาพ จิตใจ นิสัยและเรื่องอื่น ๆ ที่ศาลต้องการทราบหรือที่เห็นว่าศาลควรทราบต่อศาลตามความจำเป็น ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้ง หรือภายในระยะเวลาเร็วกว่านั้นตามที่ศาลสั่ง

มาตรา ๒๐ ในกรณีดังกล่าวในมาตรา ๘ ถ้าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชนเห็นสมควร จะมีคำสั่งส่งต่อไปนักโทษ คือ

(๑) ส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังสถานพินิจแห่งหนึ่ง ที่เห็นสมควร เพื่อให้การศึกษาและทำการอบรมศีลธรรมตามมาตรา ๙ (๕) หรือเพื่อให้ควบคุมไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการจำกัดศาลคดีเด็กและเยาวชน ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ

(๒) ให้สถานพินิจแห่งใดแห่งหนึ่งที่เห็นสมควร สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน และปรึกษามารดาผู้ปกครองหรือบุคคล ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ตามมาตรา ๙ (๖)

(๓) แต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลเป็นพนักงานควบคุมประพฤติ เพื่อทำหน้าที่แทนพนักงานควบคุมประพฤติที่คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กแต่งตั้ง

มาตรา ๒๑ ในการที่พนักงานควบคุมประพฤติใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ พนักงานคุมประพฤติต้องมีบัตรประจำตัวซึ่งต้องมีรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่า พนักงานของสถานพินิจ พนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก หรือพนักงานของสถานที่ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมเด็กหรือเยาวชน เป็นเจ้าพนักงานตามความในกฎหมายลักษณะอาญา

หมวด ๒

การสอบสวนคดีอาญา

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เว้นแต่เด็กนั้นจะได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีผู้เสียหายชี้ตัวและยืนยันให้จับ หรือมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และเด็กนั้นจะต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือควบคุมเด็กหรือเยาวชนนั้นแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจ ตลอดจนบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้นแล้ว ให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจ ฯ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กดังกล่าวจะควบคุมเด็กหรือเยาวชนนั้นไว้ยังสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กก็ได้ หรือจะปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็ก หรือเยาวชนอาศัยอยู่ไป โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันหรือหลักประกันก็ได้ หรือจะมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์การที่เห็นสมควรก็ได้

ส่วนการมอบสวนนั้นให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๔ ทวิ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้อง ต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้ทันภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม

ในกรณีที่เกิดความจำเป็น ไม่สามารถฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาลให้ทันภายในกำหนดดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอฝากห้องไปอีกคราวละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ฝากห้องครบสองคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอฝากห้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็นศาลจะอนุญาตตามคำขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ฝากห้องต่อไปอีกคราวละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว เว้นแต่คดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำให้จากทุกทั้งห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้ฝากห้องกี่คราวก็ได้

เด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาจะตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อแสดงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งท้องที่เอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ดำเนินการสอบสวน

มาตรา ๒๔ ทริ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา หลบหนีจากการควบคุมในระหว่างสอบสวน มิให้นับระยะเวลาที่หลบหนีนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ทวิ

มาตรา ๒๔ จัตวา ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ทวิ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ

ความในมาตรา ๒๔ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ และมีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา ๒๔ ทวิ มาตรา ๒๔ ทรี และ
มาตรา ๒๔ จกัวา โดยมาตรา ๘ พ.ร.บ. ดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจำต้อง
ควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการ
พินิจและคุ้มครองเด็ก ตามความในมาตรา ๒๔ ถ้าสามารถทำได้ห้ามมิให้ควบคุมเด็กหรือ
เยาวชนผู้ต้องหานั้นไว้ปะปนกับผู้ใหญ่ และห้ามมิให้ควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ต้อง
หาที่เป็นผู้ใหญ่

มาตรา ๒๖ เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก
ได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนตามความในมาตรา ๒๔ แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งให้พนักงาน คุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริง ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา ๔
(๑) เว้นแต่ในคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการ
พินิจ และคุ้มครองเด็ก เห็นว่าการสืบเสาะ ข้อเท็จจริง ดังกล่าวไม่จำเป็นแก่คดี จะสั่ง งดการ สืบ
เสาะเฉพาะข้อเท็จจริงนั้นเสียก็ได้ แล้วให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องด้วย

(๒) ทำรายงานแสดงถึงข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔ (๑) และแสดง
ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำของเด็กและเยาวชน ซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด
แล้วส่งรายงานและความเห็นนั้นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี และ
ถ้ามีการฟ้องร้องเด็กหรือเยาวชนในศาล ให้เสนอความเห็นนั้นต่อศาลด้วย

(๓) ในกรณีที่มิได้ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปชั่วคราว หรือไม่ได้อนุญาตเด็ก
หรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์การที่เห็นสมควร ตามความในมาตรา ๒๔ ให้จัดการกับเด็ก
หรือเยาวชนดังต่อไปนี้

(ก) ทำความสะอาดและเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว

(ข) นำตัวมาให้แพทย์ตรวจร่างกาย และถ้าจำเป็นหรือเห็นสมควรให้ตรวจ

จิตใจด้วย

(ก) ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนเจ็บป่วย ซึ่งควรจะได้รับ การรักษาพยาบาล ก่อนดำเนินการคดี ให้มีอำนาจสั่งให้ได้รับการรักษาพยาบาลในสถานพินิจหรือสถานพยาบาลอื่น ตามที่เห็นสมควร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่ เกี่ยวข้องด้วย

ความในมาตรา ๒๖ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๒๗ การที่เด็กหรือเยาวชน อยู่ในความควบคุมของสถานพินิจหรือสำนักงาน ของกรมการพินิจและคุ้มครองเด็กในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดีก็ ในระหว่างตรวจ ร่างกายและจิตใจหรือรับการรักษายาบาลก็ ไม่ให้ถือว่าเป็นการควบคุม ตามความหมาย ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเด็กหรือเยาวชนนั้นถูกพิพากษาลงโทษ ศาลจะกักขังไว้ที่ที่ต้องถูกควบคุมในสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรมการพินิจและคุ้มครองเด็กก็ได้

มาตรา ๒๗ ทวิ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งตัวไปควบคุมไว้ เพื่อฝึกและ อบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงาน แล้ว ภายหลังจับตัวมาได้ ให้ศาลสั่งเพิ่มกำหนดเวลาที่ต้องฝึกและอบรมชั้นอีกตามที่เห็นสมควร แทนการลงโทษอาญาแต่ต้องไม่เกินกว่าเวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๗ ทวิ นี้เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๑ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

หมวด ๓

อำนาจศาลเกี่ยวกับคดีอาญา

มาตรา ๒๘ เมื่อมีการกระทำอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเกิดขึ้น โดยเด็ก หรือเยาวชน ให้ชำระคดีที่ศาลที่มีเขตอำนาจอยู่ในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่โดยปกติ ในเมื่อศาลนั้นเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชน

ในกรณีที่ศาลแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ มิใช่เป็นศาลคดีเด็ก

และเยาวชน แต่ศาลแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เป็นศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องเกี่ยวกับการกระทำนั้น

ความในมาตรา ๒๖ ไม่กระทบกระทั่งความในมาตรา ๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๔

การฟ้องคดีอาญา

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ปรากฏตามสำนวนการสอบสวน ว่าเด็กหรือเยาวชนได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กพิจารณาโดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมของเด็กหรือเยาวชนแล้วเห็นว่า เด็กหรือเยาวชนอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องร้อง และเด็กหรือเยาวชน นั้นก็ยินยอมที่จะอยู่ในความควบคุม ของสถานพินิจ หรือสำนักงาน ของคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กด้วยแล้ว ก็ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก แล้วแต่กรณี แจ้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยก็ให้มีอำนาจสั่งไม่ฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นได้ คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการนั้นให้เป็นที่สุด

การควบคุมเด็กหรือเยาวชนในสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กตามความในวรรคก่อน ให้มีกำหนดเวลาตามที่ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก แล้วแต่กรณีเห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินสองปี

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้บังคับในกรณีความผิด ซึ่งกฎหมายกำหนดโทษจำคุกชั้นสูงตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

มาตรา ๓๐ ในท้องที่ที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนเปิดดำเนินการแล้ว ให้อธิบดีกรมอัยการ แต่งตั้งพนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคนตามความจำเป็นเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนิน

คดีที่มีข้อหาว่า เด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดที่จะต้องฟ้องยัง ศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาซึ่งมีข้อหาว่า เด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ใน เชย อำนาจ

ในกรณีที่มีผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กไม่ อนุญาตให้ฟ้องร้อง ผู้เสียหายจะร้องต่อศาลขอให้สั่งอนุญาตก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาล เรียกผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กมาสอบถามแล้วสั่งตาม ที่เห็นสมควร คำสั่งศาลเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาล ผู้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก อนุญาตให้ฟ้องร้อง ให้ตามมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ความในมาตราห้ามมิให้ใช้บังคับ แก่กรณีที่มีการ โอนคดีมาพิจารณาพิพากษายังศาล คดีเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๒ ก่อนที่ศาลคดีเด็กและเยาวชน อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องคดีที่เด็ก หรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลตามความเห็นของ ผู้ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ ในเชยอำนาจก่อน ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก กังกล่าวเห็นว่าศาลควรจะทำเนิการพิจารณาต่อไปแต่ไม่มีโจทก์สำหรับคดีนั้น ศาลจะให้ผู้ อำนวยการสถานพินิจหรือกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กทำหน้าที่แทนโจทก์ต่อไปก็ได้

หมวด ๕

การพิจารณาคดีอาญา

มาตรา ๓๓ ถ้าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน เห็นเป็นการสมควรที่ จะควบคุมเด็กหรือเยาวชนไว้ในระหว่างพิจารณา ให้ศาลสั่งควบคุมเด็กหรือเยาวชน ไว้ยัง

สถานพินิจสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กหรือสถานอื่นใดทำนองเดียวกัน

ผู้อำนวยการสถานพินิจ คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก หรือผู้ปกครอง
สถานที่ที่ไว้รับมอบหมายให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชน มีหน้าที่จัดส่งตัวเด็กหรือเยาวชนมา
ยังศาลตามคำสั่งศาล

มาตรา ๓๔ เว้นแต่ในคดีที่มีข้อหาว่า เด็กกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็น
ความผิด ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็ก
ในระหว่างเวลาที่จำเป็นต้องควบคุมตัวนั้นไว้เพื่อการพิจารณาคดี

มาตรา ๓๕ เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนได้รับฟ้องคดี ซึ่งมีข้อหาว่าเด็กหรือ
เยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลแจ้ง ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ
หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจ บิดามารดา ผู้-
ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ทราบถึงวันและเวลาพิจารณาของศาล
โดยไม่ชักช้า ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะบังคับให้บุคคลที่กล่าวในวรรคแรกมานั่งฟังการ
พิจารณาคดีด้วยก็ได้

มาตรา ๓๖ เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้รับฟ้องคดีซึ่งมีข้อหาว่า เด็กหรือ
เยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
หรือผู้พิพากษา หัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนกำหนดให้ตนเอง หรือผู้พิพากษา นายหนึ่ง เป็น
เจ้าของสำนวน

มาตรา ๓๗ ก่อนดำเนินการอ่านฟ้องให้จำเลยฟัง ถ้าผู้พิพากษาซึ่งเป็นเจ้าของ
สำนวนเห็นสมควร ให้มีอำนาจเรียกตัวเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลยไปสอบถามข้อความเพื่อ
หยั่งทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อหา สาเหตุแห่งการกระทำผิด นิสัย บุคลิกลักษณะ ท่วงที
กิริยาวจาและอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ทั้งนี้ให้กระทำในห้องซึ่งมิใช่
ห้องพิจารณา และเป็นการเฉพาะตัว

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ใช้ห้องพิจารณาคดีธรรมดาโดยเฉพาะ เป็นห้องพิจารณา
คดีเด็กและเยาวชน แต่ถ้าไม่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้ให้นัดเวลาพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนต่างกับ
เวลาที่กำหนดไว้สำหรับพิจารณาคดีธรรมดา

มาตรา ๓๙ การพิจารณาคดีในศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชน ให้ทำโดยลับ และเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น มีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาคดีได้ คือ

- (๑) จำเลย ที่ปรึกษาทนายความของจำเลย และผู้ควบคุมตัวจำเลย ถ้ามี
- (๒) บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่
- (๓) พนักงานศาล และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่ศาล แล้วแต่ศาลจะ

เห็นสมควร

- (๔) โจทก์
- (๕) พยาน ผู้ชำนาญการพิเศษ และล่าม
- (๖) พนักงานคุมประพฤติ พนักงานอื่นของสถานพินิจ หรือกรรมการ หรือพนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก

- (๗) บุคคลอื่นที่ศาลเห็นสมควรอนุญาต

มาตรา ๔๐ ถ้าศาลคดีเด็กและเยาวชนพิจารณาเห็นว่า จำเลยไม่ควรฟังคำให้การของพยานในตอนหนึ่งตอนใด ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยออกไปเสียจากห้องพิจารณาได้ แต่เมื่อจำเลยกลับเข้ามาฟังการพิจารณา ให้ศาลแจ้งข้อความที่พยานเบิกความไปแล้วให้จำเลยทราบเท่าที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๔๑ การพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนนั้น ถ้ามีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาแล้ว ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนจะรับฟังรายงานของสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก รายงานของพนักงานคุมประพฤติ รายงานของแพทย์ รายงานของโรงเรียน ซึ่งสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กขอร้องให้จัดทำโดยไม่ต้องมีพยานบุคคลประกอบรายงานนั้น ๆ ก็ได้ แต่ถ้าศาลจะใช้รายงานเช่นนั้น ให้เป็นผลร้ายแก่เด็กหรือเยาวชนแล้ว ให้ศาลแจ้งข้อความตามรายงานนั้นให้เด็กหรือเยาวชนนั้นทราบ ในกรณีเช่นนั้น เด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะแสดงต่อสู้ และนำพยานมาสืบหักล้าง

ถ้าศาลพิจารณาเห็นว่า รายงานดังกล่าวในวรรคแรกมีข้อความที่ควรสืบเสาะเพิ่มเติม ก็ให้มีอำนาจออกหมายให้พนักงานคุมประพฤติไปดำเนินการตามมาตรา ๔ (๑) ได้

มาตรา ๔๒ ถ้าศาลคดีเด็กและเยาวชนพิจารณาเห็นว่าในขณะหนึ่งขณะใด ในการพิจารณาสมควรที่จะพักบังคับโดยเฉพาะคดี หรือบุคคลบางคนไม่ควรอยู่ในห้องพิจารณาคดี ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลทั้งหมดหรือที่ศาลเห็นว่าไม่สมควรนั้นออกไปนอกห้องพิจารณาได้

มาตรา ๔๓ ถ้าอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่มาเป็นพยานเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับเด็ก หรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการ อันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเพื่อหยั่งทราบถึงสาเหตุของการกระทำของเด็กหรือเยาวชน

มาตรา ๔๔ การพิจารณาคดีของศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนนั้น ให้พยานทำโดยไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาโดยเคร่งครัด ให้ใช้ภาษาง่าย ๆ ให้จำเลยเข้าใจ และต้องเปิดโอกาสให้จำเลยรวมตลอดถึงบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่แสดงข้อเท็จจริงความรู้สึก และความนึกเห็นตลอดจนระบุและซักถามพยานได้เต็มที่ไม่ว่าในชั้นใด ๆ ในระหว่างที่มีการพิจารณาคดีนั้น

มาตรา ๔๕ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนถือว่า อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย และอาชีพของเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลย และบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ตลอดจนบุคคลและสิ่งแวดล้อมทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นข้อความในประเด็นที่จะต้องพิจารณาคำด้วยเสมอไป

ความในมาตรา ๔๕ นี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๔๖ ในการที่ศาลพิจารณาและพิพากษาคดีที่มีข้อหาว่า เด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก ซึ่งควรจะได้รับการศึกษา อบรม สั่งสอน และสงเคราะห์ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ ในการพิพากษาคดีนั้นให้ศาลคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กและเยาวชนซึ่งแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป และลงโทษหรือใช้วิธีการให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่องแม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้กระทำความผิดร่วมกัน

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด มีทนายความว่าคดีแทนในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน แต่ให้เด็กหรือเยาวชนมีที่ปรึกษากฎหมายเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกับทนายความได้ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้เว้นแต่เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ต้องการและศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก่คดี จะไม่แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ก็ได้

ความในมาตรา ๔๗ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๔๘ ผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือ
- (๒) ได้รับปริญญาทางกฎหมายไปต่ำกว่าชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และได้จดทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมายในศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔๙ บุคคลที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมาย ให้แก่เด็กหรือเยาวชนตามความในมาตรา ๔๗ นั้น หากปรากฏแก่ศาลว่า ผู้ใดเป็นผู้ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนในกรณีใด มิให้ศาลแต่งตั้งให้เป็นที่ยปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กหรือเยาวชนในกรณีนั้น และถ้าเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กหรือเยาวชนในกรณีใดอยู่ ก็ให้สั่งเพิกถอนเสีย

มาตรา ๕๐ การจดทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมาย ในศาลคดีเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๔๘ (๒) ให้เป็นหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกศาล การจดทะเบียนตามความในวรรคก่อน และการลบชื่อออกจากทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ ที่ปรึกษากฎหมายซึ่งศาลแต่งตั้งให้ได้รับค่าบ่วยการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๒ ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจวางระเบียบปฏิบัติของที่ปรึกษากฎหมายในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๕๓ ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานพินิจ หรือ

สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก หรือสถานใดที่อื่นใดที่ได้รับมอบหมาย ให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชน ถ้าศาลเห็นสมควร ศาลจะส่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ หรือจะมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้แต่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ หรือบุคคล หรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรก็ได้ แต่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเช่นนั้น ให้ศาลเรียกผู้อำนวยการสถานพินิจ คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก หรือผู้ปกครองสถานที่ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนมา สอบถามแล้วแต่กรณี

ถ้าบุคคลหรือองค์การที่รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้จากศาล แสดงให้เห็นที่พอใจศาลได้ว่าไม่สามารถจะคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนต่อไปได้ และขอส่งตัวเด็กหรือเยาวชนต่อศาล ก็ให้ศาลส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมไว้ในสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กหรือสถานใดที่อื่นใดที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนผู้เป็นจำเลย ไม่สามารถมาฟังการพิจารณา ถ้าศาลเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจพิจารณาสืบพยานในข้อที่ไม่เกี่ยวแก่ประเด็นที่ว่า จำเลยได้กระทำความผิดตามที่ฟ้องหรือไม่ลับหลังจำเลยได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำต่อหน้าที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนผู้เป็นจำเลยนั้น

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ศาล ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กมอบตัวเด็กหรือเยาวชน ที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้กับบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ หรือบุคคล หรือองค์การอื่นตามความในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๕๓ ในเมื่อศาลเห็นสมควรเกี่ยวกับความจำเป็นของเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลย ถ้าศาลส่งหมายเรียกให้เด็กหรือเยาวชนนั้น มาศาลโดยส่งไว้ต่อบุคคลดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นรับหมายเรียกของศาลแล้ว ถ้าเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่มาศาลตามหมายเรียก ให้ศาลมีอำนาจปรับบุคคลเช่นนั้นเป็นจำนวนเงินไม่เกินห้าร้อยบาท ในการนี้เช่นว่านี้ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ ในการควบคุมเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมาย

บัญญัติเป็นความผิดมาหรือไปจากศาลก็ดี ในระหว่างควบคุมตัวไว้ก่อนนำเข้าห้องพิจารณา ก็ก็ต้องจกมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นปะปนกับผู้ใหญ่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายรูป และห้ามมิให้หนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ลงรูปของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หรือ ลงข้อความซึ่ง ปรากฏในทาง สอบสวนของ พนักงาน สอบสวนหรือในทาง พิจารณาคดี ของ ศาลซึ่งอาจจะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือลง ข้อความแสดงถึงสถานที่อยู่หรือโรงเรียนของเด็กหรือเยาวชนนั้น

ความในวรรคแรกมิให้ใช้บังคับในกรณีที่จะต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของ ทางราชการ

หมวด ๖

การพิพากษาคดีอาญา

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ แล้ว ศาลที่มีอำนาจ พิจารณาคดีเด็กและเยาวชนจะพิพากษาลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ต่อ เมื่อได้รับทราบรายงานและความเห็นจากผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้ว และถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจหรือ กรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ศาลรับไว้ ประกอบการพิจารณาในการนี้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก จะเสนอคำแนะนำว่า ควรจะลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างไรก็ได้

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำ พิพากษาเด็ดขาด ศาลจะมีคำสั่งชั่วคราวให้ปล่อยตัวจำเลยไปหรือจะส่งตัวไปควบคุมไว้ ยังสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจ และคุ้มครองเด็กแห่งหนึ่งแห่งใด ชั่วคราว หรือจะให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนไปพลางก่อนก็ได้

มาตรา ๖๐ ในการประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ผู้พิพากษา

ที่มีอาวุธเป็นประธาน และให้ประธานของที่ประชุมนั้นถามความเห็นของผู้พิพากษา
สมทบก่อน

มาตรา ๖๑ การอ่านคำพิพากษาให้กระทำโดยลับ และให้นำมาตรา ๓๔ มา
ใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ศาลเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่มา
ฟังคำพิพากษาคด้วย

มาตรา ๖๒ ในการโฆษณาคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณา
คดีเด็กและเยาวชน ห้ามมิให้ระบุชื่อเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลย และห้ามมิให้โฆษณา
ข้อความใดซึ่งจะทำให้รู้จักตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษา หรือคำสั่งเด็ดขาดให้ลงโทษ
หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแล้ว และภายหลังความปรากฏแก่ศาลโดยศาลทราบ
เอง หรือจากรายงานของผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครอง
เด็ก หรือผู้ปกครองโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป
ให้ศาลที่พิพากษา หรือมีคำสั่งเด็ดขาดนั้นมีอำนาจที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือ
คำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ และถ้าการเปลี่ยน
แปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นผลร้ายแก่จำเลยมากขึ้น จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกา
คำพิพากษา หรือคำสั่งที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นต่อไป

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ศาลปล่อยเด็กหรือเยาวชนไปเพราะไม่มีความผิด ถ้า
ศาลเห็นว่าควรจะวางเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชน
นั้นด้วย เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชนนั้นเอง ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่ง
ต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใด ๆ อันจะจงใจให้เด็ก
หรือเยาวชนประพฤติชั่ว

(๒) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่ำคืนวัน แต่จะมี
เหตุจำเป็น

(๓) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคล หรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร

(๔) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใด ๆ อันจะมุ่งใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤติชั่ว

(๕) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล หรือพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว

(๖) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษาหรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ในกรณีที่ศาลสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖๕ ให้พนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจสอดส่องด้วย

ระยะเวลาที่ศาลจะกำหนดเงื่อนไขให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามมาตรานี้ จะต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนจะมีอายุครบอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้เด็กหรือเยาวชนไปรับการอบรมในสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นเวลาไม่เกินกว่าหนึ่งปีก็ได้

ความในมาตรา ๖๔ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ แห่ง พ. ร. บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่เด็กปล่อยออกจากโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเด็ก ถ้าศาลทราบเอง หรือเมื่อผู้ปกครองโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรมเด็กร้องขอว่าสมควรจะกำหนดเงื่อนไขดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๖๔ ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นปฏิบัติ ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นำมาตรา ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีว่ากระทรวงยุติธรรมปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจตรวจและให้คำแนะนำแก่สถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมสถานแนะนำทางจิต สถานพยาบาล สถานกักและอบรม และเรือนจำเท่าที่เกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาหรือกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

ความในมาตรา ๖๖ นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๕ แห่ง พ. ร. บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

หมวด ๗

การฟ้อง พิจารณา และพิพากษาคดีแพ่ง

มาตรา ๖๗ ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับผู้เยาว์ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจได้เช่นเดียวกับที่พนักงานอัยการมีอยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๖๘ เมื่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนได้รับฟ้อง หรือคำร้องขอใด ๆ ในคดีแพ่ง ให้ศาลแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กผู้เยาว์นั้นอยู่ในเขตอำนาจทราบ

มาตรา ๖๙ ก่อนที่ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแพ่งให้ศาลฟังความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่ผู้เยาว์นั้นอยู่ในเขตอำนาจก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีสิทธิที่แถลงข้อต่อสู้และนำพยานมาสืบหักล้าง

ศาลมีอำนาจตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่ผู้เยาว์นั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครอง และให้รายงานต่อศาลเป็น ครั้งคราว ผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครองให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ศาลสั่ง และโดยเฉพาะให้มีหน้าที่สอดส่องว่าผู้ใช้อำนาจปกครอง ได้กระทำการเพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์หรือไม่ แล้วรายงานต่อศาล

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะตั้งบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง ศาลจะตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กแล้วแต่กรณีกับผู้เยาว์นั้นอยู่อำนาจเป็นผู้ปกครองก็ได้

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือครอบครองสถานที่ซึ่งบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็น ความผิดอาศัย อยู่ หรือเป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ของบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนเช่นว่านั้นอาศัยอยู่ ซักขึ้นไม่ยอมให้

ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือพนักงานคุมประพฤติเข้าไปในสถานทีนั้นก็ดี ไม่ยอมตอบคำถามของพนักงานเช่นว่านั้นก็ ให้คำตอบอันเป็นเท็จก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๗๒ ผู้ใดเป็นครูอาจารย์ผู้จัดการโรงเรียนนิกามารคา หรือผู้ปกครองเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ไม่ยอมตอบคำถามของผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือพนักงานคุมประพฤติโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือให้คำตอบเท็จ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๗๓ ผู้ใดเป็นครู อาจารย์ หรือผู้จัดการโรงเรียน ไม่ยอมทำรายงานตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ (๒) ก็ดี ทำรายงานเท็จก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือพนักงานคุมประพฤติ โดยไม่มายังสถานพินิจและคุมครองเด็กก็ดี ไม่ยอมสาบานหรือปฏิญาณตัวก็ดี ไม่ยอมให้ถ้อยคำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ (๓) ก็ดี ไม่ยอมส่งวัตถุหรือเอกสารอันจะใช้เป็นพยานตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ (๔) ก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๗๕ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าเป็นกรณีกระทำความผิดต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนศาลเช่นว่าเป็นการละเมิดอำนาจศาล และดำเนินการแก่ผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ได้

มาตรา ๗๖ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และได้รับความลับของเอกชนเพราะการปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ นำความลับนั้นไปเปิดเผยนอกวงงานของการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน โดยประการที่อาจจะก่อให้เกิดความ

เสียหายแก่เอกชนนั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดช่วยเหลือหรือกระทำความชั่วประการใด ๆ ให้เด็กหรือเยาวชนหลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งควบคุมไว้เพื่อฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ควบคุมเด็กหรือเยาวชนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๘ นี้เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาฯ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗^{๑/} บทบัญญัติมาตรา ๒๔ ทวิ มาตรา ๒๔ตรี และมาตรา ๒๔ จัตวา มิให้นำมาใช้บังคับแก่คดีที่ค้างอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือ การดำเนินคดีของพนักงานอัยการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘^{๒/} ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

๑/ และ ๒/ ทั้งมาตรานี้เป็นบทก่อกำหนด ตามที่บัญญัติไว้โดย พ.ร.บ.วิธีพิจารณาอาชญากรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ หน้า ๕๐๖ ตอนที่ ๔๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๐ หน้า ๒๓ ตอนที่ ๑๒๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖

เป็นปีที่ ๑๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ สถานพินิจสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม มีผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้บังคับบัญชา

สถานพินิจจะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด และมีเขตอำนาจเพียงใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีจำเป็นเพื่อสืบเสาะและรวบรวมข้อเท็จจริงตามที่บัญญัติไว้ ในมาตรา ๙ (๑) (๖) (๘) (๑๐) หรือเพื่อสอดคล้องความประพฤติของเด็ก หรือเยาวชนตามคำสั่งของศาล หรือปฏิบัติการอื่นใดตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือพนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนอกเขตอำนาจได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และของบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล

(๒) ควบคุมเด็กและเยาวชน ที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณาคดี ในกรณีที่จะต้องควบคุม

(๓) ให้มีการตรวจรักษาและพยาบาลเด็กและเยาวชน ในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ

(๔) ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลอบรมสั่งสอนเด็กหรือเยาวชน ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(๕) ให้การศึกษาและทำการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความควบคุม

(๖) สอบข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่

(๗) ทำหน้าที่กำกับพนักงานคุมประพฤติในกรณีที่ศาลสั่งรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษแก่เด็กหรือเยาวชนตามความในประมวลกฎหมายอาญา

(๘) รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ต่อศาล ในกรณีที่ศาลจะต้องบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๑๕๒๐ มาตรา ๑๕๒๓ มาตรา ๑๕๒๗ มาตรา ๑๕๒๘ มาตรา ๑๕๒๙ มาตรา ๑๕๓๖ มาตรา ๑๕๓๘ (๖) มาตรา ๑๕๓๙ (๔) มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๔๗ มาตรา ๑๕๕๒ มาตรา ๑๕๕๓ มาตรา

๑๕๕๕ มาตรา ๑๕๕๖ มาตรา ๑๕๖๑ มาตรา ๑๕๖๒ มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔
 มาตรา ๑๕๖๕ มาตรา ๑๕๖๖ มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา ๑๕๗๐ (๕) มาตรา ๑๕๗๔
 มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖ มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๘๐ มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑
 และ มาตรา ๑๖๙๒

(๙) ศึกษาค้นคว้าถึง สาเหตุแห่งการ กระทำความผิด ของเด็ก และ เยาวชน
 โดยทั่ว ๆ ไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชน และเผยแพร่วิธีป้องกัน
 หรือทำให้ลดน้อยลงซึ่งการกระทำของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

(๑๐) กระทำการตามความจำเป็นให้ทราบความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน
 ที่ถูกปลดปล่อยไปแล้วจากสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก
 โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม เพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย การครองชีพและ
 การศึกษาเท่าที่จะทำได้

(๑๑) ดำเนินกิจการอื่นทำนองเดียวกับที่กล่าวข้างต้น ตามที่กำหนดโดย
 พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็ก
 และเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง ยุติธรรม มีอำนาจแต่งตั้ง คณะ กรรมการ
 สงเคราะห์เด็กและเยาวชนสำหรับสถานพินิจ และสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครอง
 เด็ก ตามที่เห็นสมควร เพื่อทำหน้าที่

(๑) ให้คำปรึกษาหารือแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจ
 และคุ้มครองเด็ก

(๒) ช่วยเหลือกิจการสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและ
 คุ้มครองเด็ก เพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้ง
 ใหม่อีก

ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนถึงกำหนดวาระ จะแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้เพียงวาระของผู้ที่ตนแทน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้เด็กหรือเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญอย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ ฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ หรือให้ปฏิบัติการงานอื่นใด เพื่อมิให้มีเวลาว่างโดยไม่จำเป็นให้เหมาะสมกับจิตใจและสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น

(๒) ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัย ของเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในความควบคุม

(๓) ลงทัณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมาย ประพฤติชั่ว หรือกระทำความผิดวินัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ส่งเด็กหรือเยาวชนที่มีความประพฤติเลวชั่วมักจะเป็นภัยต่อเด็กหรือเยาวชนอื่น ไปกักไว้ในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะหรือเรือนจำ

(๕) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ หรือสำนักงานงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๖) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ออกไปศึกษาในสถานศึกษาประเภทไปมานอกสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ตามที่อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และคดีนั้นจะต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือควบคุมเด็กหรือเยาวชนนั้นแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจตลอดจนบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้นแล้ว ให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กดังกล่าวจะควบคุมเด็กหรือเยาวชนนั้นไว้ยังสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กก็ได้ หรือจะปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ไป โดยไม่มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ หรือจะมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์การที่เห็นสมควรก็ได้

ส่วนการสอบสวนนั้นให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔ ทวิ มาตรา ๒๔ ทริ และมาตรา ๒๔ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตร ๒๔ ทวิ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้ทันภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม

ในกรณีที่เกิดความจำเป็น ไม่สามารถฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาลให้ทันภายในกำหนดดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณียื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินสิบห้าวันแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผลิตฟ้องครบสองคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผลิตฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็นศาลจะอนุญาตตามคำขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผลิตฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว เว้นแต่คดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำให้อำนาจตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้ผลิตฟ้องกี่คราวก็ได้

เด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาจะตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อแถลงข้อกักค้านและซักถามพยานก็ได้

บทบัญญัติมาตรานี้ มิให้ใช้ บังคับใน กรณีที่ พนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบ แห่งท้องที่นอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ดำเนินการสอบสวน

มาตรา ๒๔ ทวิ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา หลบหนีจากการควบคุมในระหว่างสอบสวน มิให้นับระยะเวลาที่หลบหนีนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ทวิ

มาตรา ๒๔ จัตวา ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ทวิ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ จำต้องควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กตามความในมาตรา ๒๔ ถ้าสามารถทำได้ ห้ามมิให้ควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหานั้นไว้ปะปนกับผู้ใหญ่ และห้ามมิให้ควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนตามความในมาตรา ๒๔ แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๙ (๑) เว้นแต่ในคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กเห็นว่า การสืบเสาะข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่จำเป็นแก่คดี จะสั่งการสืบเสาะเฉพาะข้อเท็จจริงนั้นเสียก็ได้แล้ว ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องด้วย

(๒) ทำรายงานในคดีที่มีการสืบเสาะ เพื่อแสดง ถึงข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๙ (๑) และแสดงความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำของเด็กและเยาวชน ซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แล้วส่งรายงานและความเห็นนั้นไปยังพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี และถ้ามีการฟ้องร้องเด็ก หรือเยาวชนในศาล ให้เสนอรายงานความเห็นนั้นต่อศาลด้วย

(๓) ในกรณีที่ไม่ได้ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปชั่วคราว หรือไม่ได้มอบเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์การที่เห็นสมควรตามความในมาตรา ๒๔ ให้จัดการกับเด็กหรือเยาวชนดังต่อไปนี้

(ก) ทำความสะอาดและเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว

(ข) ให้แพทย์ตรวจร่างกาย และถ้าจำเป็นหรือเห็นสมควรให้ตรวจจิตใจด้วย

(ค) ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนเจ็บป่วย ซึ่งควรจะได้ได้รับการรักษาพยาบาล ก่อนดำเนินคดี ให้มีอำนาจสั่งให้ได้รับการรักษาพยาบาลในสถานพินิจ หรือสถานพยาบาลอื่นตามที่เห็นสมควร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องด้วย”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔

“มาตรา ๒๗ ทวิ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งตัวไปควบคุมไว้ เพื่อฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงานแล้วภายหลัง

หลังจับตัวมาได้ ให้ศาลสั่งเพิ่มกำหนดเวลาที่ต้องฝึกและอบรมขึ้นอีกตามที่เห็นสมควรแทนการลงโทษอาญา แต่ต้องไม่เกินกว่าเวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนถือว่า อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย และอาชีพของเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลย และของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ตลอดจนบุคคลและสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นข้อความในประเด็นที่จะต้องพิจารณาคำด้วยเสมอไป เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มีการสืบเสาะข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๖ (๑) แต่ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ และคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กสืบเสาะข้อเท็จจริง และรายงานความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนั้นในข้อเท็จจริงต่อศาลก็ได้”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดมีความว่าคดีแทนในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน แต่ให้เด็กหรือเยาวชนมีที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกับทนายความได้ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่มีที่ปรึกษากฎหมายให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ เว้นแต่เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ต้องการ และศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก่คดี จะไม่แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ก็ได้”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ศาลปล่อยเด็กหรือเยาวชนไปเพราะไม่มีความผิดถ้าศาลเห็นว่าควรจะวางเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับความประพฤติของเด็ก และเยาวชนนั้นด้วย เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชนนั้นเอง ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งกักต่อไป”

(๑) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใด ๆ อันจะมุ่งใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติชั่ว

(๒) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่ำคืนเว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

(๓) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคล หรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร

(๔) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใด ๆ อันจะมุ่งใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤติชั่ว

(๕) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล หรือพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว

(๖) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษาประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ในกรณีที่ศาลสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖๖ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสอดส่องด้วย

ระยะเวลาที่ศาลจะกำหนดเงื่อนไขให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามมาตรานี้จะต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้เด็กหรือเยาวชนไปรับการอบรมในสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นเวลาไม่เกินกว่าหนึ่งปีก็ได้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจตรวจและให้คำแนะนำแก่สถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม สถานแนะนำทางจิต สถานพยาบาล สถานกักและอบรม และเรือนจำ เท่าที่เกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาหรือกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
คดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๑๘ ผู้ใดช่วยเหลือหรือกระทำความผิดประการใด ๆ ให้เด็กหรือเยาวชน
หลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งควบคุมไว้เพื่อฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือ
คำสั่งของศาล มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ควบคุมเด็กหรือเยาวชนตามคำพิพากษา
หรือคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติมาตรา ๒๔ ทวิ มาตรา ๒๕ ทวี และมาตรา ๒๕ จัตวา
มิให้นำมาใช้บังคับแก่คดีที่อ้างอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือการดำเนิน
คดีของพนักงานอัยการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(๔๐ ร.จ. กอนที่ ๑๒๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อปรับปรุงการสอบสวนคดี
การสืบเสาะข้อเท็จจริง การแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย ตลอดจนการควบคุมและการฝึกและอบรมเด็ก
และเยาวชนให้เป็นไปโดยรัดกุมและให้คดีดำเนินไปไ้รวดเร็ว อันจะเป็นผลให้เด็กและเยาวชน
ได้รับความคุ้มครองดียิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดี
เด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ด้วย

ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสถานแรกรับ

สถานฝึกและอบรม สถานกักและอบรม ของสถานพินิจฯ

ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสถานแรกรับ

โดยที่เห็นเป็นการสมควรกำหนดทางปฏิบัติราชการในสถานแรกรับ ของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

คณะเจ้าหน้าที่และหน้าที่

ข้อ ๑ เจ้าหน้าที่ของสถานแรกรับประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าสถานแรกรับ
- (๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพินิจ
- (๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาอบรม
- (๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพยาบาล

ข้อ ๒ หัวหน้าสถานแรกรับทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ และรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่วไปของสถานแรกรับ

ข้อ ๓ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพินิจ มีหัวหน้า ๑ คน และเจ้าหน้าที่รองลงไปอีกตามสมควรทำหน้าที่

(๑) จัดให้เด็กได้รับการตรวจและพินิจจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และจัดทำรายงานการพินิจเสนอหัวหน้าสถานแรกรับ

(๒) ดำเนินงานธุรการ คืองานในหน้าที่ของเสมียน (สารบรรณ บัญชีพัสดุ และทะเบียนต่างๆ) พนักงานควบคุม แม่บ้านหรือพ่อบ้าน เจ้าหน้าที่งานโยธา เจ้าหน้าที่โรงอาหารและซักฟอก คนครัว และคนขับรถ รวมทั้งจัดให้เด็กปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวัน และดำเนินงานธุรการอื่น ๆ ที่มีได้ตกอยู่ในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาอบรม และการพยาบาลโดยตรง

ข้อ ๔ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาอบรม มีหัวหน้า ๑ คน และครูรองลงไปอีกตามสมควรทำหน้าที่

(๑) ดำเนินการศึกษาอบรมเด็ก

(๒) จัดการพลศึกษา และดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของเด็ก รวมทั้งงานห้องสมุด

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพยาบาล มีผู้ช่วยพยาบาล ๑ คน ทำหน้าที่ในการรักษาพยาบาลเด็กที่เจ็บป่วย การอนามัย และการสุขาภิบาลทั่วไป

ข้อ ๖ การปกครองดูแลเด็กและรักษาเหตุการณ์ทั่วไปของสถานแรกรับนอกเวลาราชการตามปกติ ให้หัวหน้าสถานแรกรับจัดให้มีผู้ทำหน้าที่ครูเวรดูแลรับผิดชอบ ตามระเบียบว่าด้วยการนี้

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ทุกคนพึงปฏิบัติต่อเด็กด้วยความอดทน ปลุกฝังให้เกิดความเข้าใจอันดีกับเด็ก และทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กทั้งในหน้าที่และทางส่วนตัว

การรับเด็ก

ข้อ ๘ สถานแรกรับมีหน้าที่รับเด็กและเยาวชนที่ต้องการ รวมทั้งบุคคลที่ศาลธรรมศาสตร์โอนมาพิจารณาในศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เพื่อควบคุมไว้ในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา

ข้อ ๙ ในเวลาราชการ สถานแรกรับมีหน้าที่รับตัวเด็กจากกองคุมประพฤติตามที่สถานตำรวจต่าง ๆ ส่งตัวมาพร้อมด้วยหนังสือแจ้งการจับกุม ซึ่งเมื่อกองคุมประพฤติได้ดำเนินการทางกองคุมประพฤติแล้วจะได้ส่งตัวเด็กต่อสถานแรกรับ ตามหลักฐานใบส่งตัว

ในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ รับตัวเด็กที่สถานตำรวจต่าง ๆ จะส่งยังสถานแรกรับโดยตรงพร้อมด้วยหนังสือแจ้งการจับกุม ในกรณีเช่นนี้ให้ครูเวรตรวจรับหนังสือแจ้งการจับกุมและรับตัวเด็กไว้ แล้วลงนามในใบรับให้เจ้าหน้าที่ผู้นำส่งไป เมื่อถึงวันเปิดทำการตามปกติวันแรก ให้สถานแรกรับส่งหนังสือแจ้งการจับกุมที่รับไว้หรือบันทึกแจ้งการรับตัวเด็กใหม่ดังกล่าวไปให้กองคุมประพฤติทราบ เพื่อขอเลขประจำตัวเด็ก โดยมีให้เข้าขำวัน

ข้อ ๑๐ ถ้าสถานที่ทำการของสถานแรกรับไม่เหมาะสมแก่เด็กชายใด ให้ใช้สถานฝึกและอบรมเป็นที่ควบคุมเด็กนั้น โดยให้แยกส่งเด็กนั้นไปจากกองคุมประพฤติทีเดียว

หรือย้ายจากสถานแรกรับภายหลังก็ได้ ตามที่กองคุมประพฤติหรือสถานแรกรับจะเห็นสมควร
ในกรณีที่ย้ายเด็กจากสถานแรกรับ ให้สถานแรกรับแจ้งให้กองคุมประพฤติดำเนินการด้วย

ข้อ ๑๑ ให้สถานแรกรับทำทะเบียนรายชื่อเด็กที่รับตัวไว้ เรียงลำดับตามเลข
ประจำตัว และจัดทำรายการอื่นที่จำเป็นไว้ด้วยเล่มหนึ่ง และทะเบียนยอดจำนวนเด็ก
ประจำวันแสดงการเคลื่อนไหวว่ามีเด็กเข้า ออก และคงเหลือในวันหนึ่ง ๆ เท่าใดอีกเล่มหนึ่ง

ข้อ ๑๒ ในการรับตัวเด็กครั้งแรกทุกคน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจดูสิ่งของที่เด็กนำ
ติดตัวมา และจัดให้เด็กฝากเงิน เสื้อผ้า หรือของมีค่าอย่างอื่นซึ่งติดตัวมาไว้กับเจ้าหน้าที่
ในการนี้ โดยให้เด็กลงชื่อไว้ในบัญชีฝากเป็นหลักฐาน

เมื่อดำเนินการตามวรรคก่อนแล้ว ให้จ่ายเครื่องแต่งตัว เครื่องนอน และของ
ใช้ประจำตัวเด็กแก่เด็กตามระเบียบ โดยให้เด็กลงชื่อรับสิ่งของไว้ในบัญชีจ่ายของเป็น
หลักฐาน

ข้อ ๑๓ เด็กทุกคนที่แรกรับตัวให้ได้รับการอาบน้ำ เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ตัดผม
ตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลถ้าปรากฏว่าเจ็บป่วย

การแจ้งให้เด็กทราบระเบียบการ

ข้อ ๑๔ ให้หัวหน้าสถานแรกรับพบกับเด็กที่แรกรับตัวทุกรายด้วยตนเอง ใน
โอกาสแรกที่จะทำได้เพื่อแสดงความสนใจต่อเด็ก และชี้แจงทำความเข้าใจให้เด็กมีความ
อุ่นใจคลายความวิตกกังวลต่างๆ ทั้งให้เด็กทราบและเข้าใจหลักการและความมุ่งหมายของ
ศาลคดีเด็กและเยาวชนด้วย

ข้อ ๑๕ จัดให้เด็กที่แรกรับตัวทุกคนได้ทราบระเบียบการว่า เด็กจะต้องกระทำ
หรือควรเว้นกระทำการอย่างใดบ้างขณะอยู่ในสถานแรกรับ

กิจวัตรประจำวัน

ข้อ ๑๖ ภายในบังคับข้อ ๒๔ ในวันเปิดเรียน จัดให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

- ๖.๐๐ น. ตื่นนอน
ทำความสะอาดเครื่องนอนและที่พักร
- ๗.๐๐-๗.๓๐ น. หัดกายบริหาร
- ๘.๐๐ น. เคารพธงชาติ
รับประทานอาหารเช้า
- ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. เข้าเรียน (พวกหนึ่ง)
ทำงานโยธา (พวกหนึ่ง)
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น. ฝึกวิชาชีพหรือการฝีมือ (พวกหนึ่ง)
พลศึกษาและการกีฬา (พวกหนึ่ง)
- ๑๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น
พลบค่ำ เข้าห้องนอน
อบรมและสวดมนต์
- ๒๑.๐๐ น. นอน
- ข้อ ๑๗ กำหนดวันหยุดเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนี้

การเยี่ยมและการติดต่อทางจดหมาย

ข้อ ๑๘ ให้หัวหน้าสถานแรกรับกำหนดวัน เวลา และสถานที่เยี่ยมเด็ก ตามความเหมาะสมและทำประกาศไว้ให้เด็กและผู้ที่มาเยี่ยมทราบ

เด็กที่ถูกลงโทษทางวินัยอาจถูกตัดสิทธิในการเยี่ยมชั่วคราวได้

บุคคลที่เด็กไม่ควรติดต่อคบหาสมาคมด้วย ห้ามมิให้อนุญาตให้เยี่ยมเด็ก

ถ้าการเยี่ยมเด็กจะทำให้เป็นผลเสียหายแก่ทางการสอบสวนหรือพิจารณา ห้ามมิให้อนุญาตการเยี่ยมเช่นนั้น แต่ในกรณีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กจะเยี่ยมเด็กด้วยตนเองให้อนุญาตเสมอตามเวลาที่กำหนด

ข้อ ๑๙ ถ้าผู้เยี่ยมจะให้เงินแก่เด็ก ให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมญาติจัดการให้นำไปฝากเจ้าหน้าที่การเงินโดยให้เด็กลงชื่อไว้ในบัญชีเงินฝากเป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๒๐ ในการที่เด็กและบุคคลภายนอกส่งจดหมาย โทรเลข หรือไปรษณีย์ ภัณฑ์ติดต่อกัน ให้เจ้าหน้าที่เปิดตรวจเสียก่อน ถ้าปรากฏว่าไม่เหมาะสมจะกักไว้ไม่ส่ง ออกหรือไม่ส่งต่อให้เด็กก็ได้

การให้รางวัลและการลงโทษ

ข้อ ๒๑ ให้หัวหน้าสถานแรกรับพิจารณาและดำเนินการในทางที่เป็นคุณตาม ความเหมาะสมแก่เด็กที่เรียนดี ทำงานดี และมีความประพฤติเรียบร้อยเป็นตัวอย่างที่ติ ดึงต่อไป

- (๑) ชมเชยเฉพาะตัว
- (๒) ยกย่องในที่ประชุมเด็ก
- (๓) ให้รางวัลเป็นสิ่งของ
- (๔) ให้ได้รับเงินปันผลจากการทำงานที่มีรายได้ในอัตราส่วนแบ่งที่สูงขึ้น
- (๕) ให้สิทธิพิเศษในทางหย่อนใจอันจะไม่เกิดความเสียหาย

ข้อ ๒๒ การลงโทษทางวินัยแก่เด็ก ให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการนี้

การฝึกเด็กและทำรายงาน

ข้อ ๒๓ สถานแรกรับมีหน้าที่ทำการฝึกเด็กและทำรายงานการฝึกดังนี้

ก. ทำการฝึกเพื่อทราบ ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับตัวเด็กให้ สามารถรู้จักเด็กแต่ละคนได้อย่างเพียงพอแก่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็ก และให้คำแนะนำว่าควรจะใช้วิธีการสำหรับเด็กนั้นอย่างไร เพื่อทำรายงานประกอบรายงานคุมประพฤติ แพทย์และจิตแพทย์ ที่จะเสนอต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล

ข. ทำรายงานการฝึกตามแบบที่กำหนดไว้ ส่งยังกองคุมประพฤติภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันรับตัวเด็กไว้ ซึ่งกำหนดนี้ไม่ควรแจ้งให้เด็กทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถทำรายงานการฝึกได้เสร็จภายในกำหนดดังกล่าว ให้หัวหน้าสถานแรกรับแจ้งเหตุผลความ จำเป็นพร้อม ทั้งระยะเวลา ที่ขอผัดส่งรายงานไปยังกองคุมประพฤติโดยเร็ว

นอกจากรายงานการพินิจที่ส่งครั้งแรกแล้ว จะทำรายงานการพินิจเพิ่มเติมส่งไปภายหลังอีกก็ได้

ก. ในการทำรายงานการพินิจ หัวหน้าสถานแรกรับพึงติดต่อกับพนักงานคุมประพฤติแพทย์และจิตแพทย์ อย่างใกล้ชิดด้วยเพื่อให้การทำความเห็นและคำแนะนำที่ควรปฏิบัติต่อเด็กได้เป็นไปโดยรอบคอบ

ข้อ ๒๔ โดยที่การพินิจของสถานแรกรับเป็นการสังเกตความประพฤติและอุปนิสัยของเด็กจากค่าที่ที่เด็กนั้นแสดงออกในระหว่างอยู่ในสถานแรกรับเป็นสำคัญ จึงให้จัดแยกเด็กที่รับตัวไว้ออกเป็น ๒ ประเภท และปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

(๑) เด็กใหม่ที่รับตัวในสัปดาห์แรก ซึ่งจะอยู่ในระหว่างการพินิจ ยังไม่ต้องจัดให้ปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวัน เพียงแต่จัดให้ทำงานอดิเรกหรือเล่นกีฬาเพื่อทำการสังเกตเฉพาะกลุ่มหรือจะจัดให้เข้าเรียนหรือฝึกงานตามกิจวัตรประจำวันก็ได้ แต่ให้เป็นไปในทางเพื่อทำการพินิจเท่านั้น

(๒) เด็กเก่าที่ทำรายงานการพินิจเสร็จแล้ว ให้จัดเข้าเรียนหรือฝึกงานตามกิจวัตรประจำวัน

การศึกษาอบรม

ข้อ ๒๕ ให้จัดการศึกษาดังต่อไปนี้เท่าที่เหมาะสมแก่การที่เด็กจะอยู่ในสถานแรกรับ เพียงระยะเวลาสั้น คือ

(๑) การศึกษาวิชามานุษย์ ถ้าเด็กศึกษาได้ถึงชั้นประถมศึกษา ให้ส่งสมทบสอบไล่ร่วมกับเด็กในสถานฝึกและอบรม

(๒) การศึกษาวิชาชีพหรือการฝีมือ พยายามให้เด็กได้รับการฝึกหัดงานที่จะยึดเป็นอาชีพได้

(๓) การหัดพลศึกษา รวมทั้งการกีฬาและการเล่นรื่นเริง

ข้อ ๒๖ ให้มีการอบรมและจัดให้เด็กทำงาน เกี่ยวกับจรรยา มารยาท และระเบียบงานบ้านต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ ขณะอยู่ที่หอพักตอนเช้าและเย็น

ข้อ ๒๗ ให้มีการอบรมศีลธรรมแก่เด็กเป็นประจำ และจัดให้เด็กพบปะกับอนุศาสนาจารย์ได้เป็นการเฉพาะตัวตามสมควร

การปล่อยและจัดส่งเด็กไปยังที่อื่น

ข้อ ๒๘ ให้สถานแรกรับดำเนินการปล่อยตัวเด็กดังนี้

(๑) ปล่อยเมื่อสถานพินิจอนุญาตให้ประกัน หรือมีคำสั่งไม่ฟ้องในชั้นสอบสวน ตามคำสั่งปล่อยที่กองคุมประพฤติแจ้งให้ทราบ

(๒) ปล่อยเมื่อศาลอนุญาตให้ประกัน หรือศาลสั่งปล่อย ตามคำสั่งของศาล ที่กองคุมประพฤติแจ้งให้ทราบ

(๓) ปล่อยในกรณีอื่น ๆ เมื่อศาลสั่งหรือพนักงานสอบสวนติดต่อขอรับตัวเด็กคืน ตามหลักฐานแต่ละกรณี

ข้อ ๒๙ ถ้าเด็กที่ปล่อยต้องการใบบริสุทธิเพื่อแสดงการปล่อยตัว หรือขอความ สงเคราะห์ให้จัดให้เด็กไปติดต่อยังกองอำนวยการต่อไป

ข้อ ๓๐ เมื่อปล่อยเด็ก ให้จัดการให้เด็กได้ส่งของหลวงคืน และให้เจ้าหน้าที่ จดแจ้งไว้ในบัญชีจ่ายของรายตัวเด็กว่าได้รับสิ่งของคืนครบหรือไม่อย่างใด แล้วให้เด็กลงชื่อ ไว้เป็นหลักฐาน

เงินหรือสิ่งของที่เด็กฝากไว้ ให้มอบแก่เด็กไป โดยให้เจ้าหน้าที่จดแจ้งไว้ใน บัญชีฝากรายตัว และให้เด็กลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๓๑ ในกรณีส่งเด็กจากสถานฝึก และอบรมนั้นให้สถานแรกรับดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าส่งตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบนี้ ให้นำส่งในเวลาราชการ การส่งให้มิ บันฑิกแจ้งชื่อเด็กพร้อมทั้งวันที่ได้รับตัวไว้ทางสถานแรกรับ และให้ปรากฏด้วยว่าให้ทำราย งานการพินิจสำหรับเด็กนั้นแล้วหรือยัง

(๒) ถ้าส่งภายหลังศาลตัดสิน ให้ร่วมนำเด็กส่งสัปดาห์ละครั้ง การส่งให้บันฑิก แจ้งรายชื่อพร้อมทั้งแนบคำสั่งศาลและรายงานของพนักงานคุมประพฤติไปด้วย

ให้ใช้ระเบียบบนตงแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป.

วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๒

(ลงชื่อ) พ. เลษยานนท์

(นายโพยม เลษยานนท์)

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

**ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสถานฝึกและอบรม
และ สถานกักและอบรม**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดทางปฏิบัติราชการในสถานฝึกและอบรม และสถานกักและอบรมของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

ข้อ ๑. การฝึกและอบรมในสถานที่กำลังดำเนินการฝึกและอบรม มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้เด็กได้รับการอบรมและฝึกวิชาชีพอันเหมาะสมแก่อัธยาศัย ภายใต้การเลี้ยงดูอย่างปกติ และการควบคุมตัวตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีความสำนึกตนและเปลี่ยนความประพฤติเสียใหม่ กลับตนเป็นพลเมืองดีเมื่อปล่อยไป

ข้อ ๒. ให้จัดแยก ประเภท ของสถานที่ดำเนินการฝึก และอบรมของ สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) สถานฝึกและอบรม เป็นสถานที่ดำเนินการฝึก และอบรม ชนิด ธรรมชาติ โดยปกติรับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วที่การอบรมจากภายนอกไม่เปลี่ยนความประพฤติให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้ แต่ยังไม่มียุติโทษอันร้ายแรง

(๒) สถานกักและอบรม เป็นสถานที่ดำเนินการฝึกและอบรมชนิดเข้มงวด โดยปกติรับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วที่ปฏิบัติตัวไม่ก้าวหน้าในสถานฝึกและอบรม หรือมีลักษณะอันร้ายแรง ซึ่งถ้าใช้วิธีการของสถานฝึกและอบรมจะเบาไป แต่จะใช้โทษจำคุกหนักไป

หมวด ๑ สถานฝึกและอบรม

ข้อ ๓. ให้จัดแยกเด็กชาย และเด็กหญิงในสถานฝึก และอบรมให้มีที่อยู่แตกต่างออกจากกัน

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานชายเข้าไปในสถานฝึก และอบรมหญิง ในเวลากลางวัน เว้นแต่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีราชการจำเป็น

ข้อ ๔. สถานฝึกและอบรมที่มีเด็กจำนวนมาก ให้จัดแยกประเภทเด็กให้อยู่ต่างหอพักกันเป็นจำนวนหอละพอสมควร ตามอายุและลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก เพื่อประโยชน์ที่เจ้าพนักงานจะรู้จักเด็กของตนทั่วถึงและอบรมรายตัวได้สะดวก ทั้งป้องกันมิให้เด็กชักจูงกันในทางมิชอบ

คณะเจ้าหน้าที่และหน้าที่

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าแผนกฝึกและอบรม
- (๒) ครู
- (๓) แม่บ้านหรือพ่อบ้าน
- (๔) ผู้ช่วยพยาบาล

ข้อ ๖. สถานฝึกและอบรมชายมีหัวหน้าแผนกฝึกและอบรมเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ และรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่วไป โดยมีครูโทผู้หนึ่งเป็นผู้ช่วย ทำหน้าที่ตามที่หัวหน้าแผนกจะมอบหมาย

สถานฝึกและอบรมหญิงมีครูโทซึ่งเป็นเจ้าพนักงานหญิงเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ และรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่วไป

ข้อ ๗. ครู ทำหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งมีทั้งชั้นสามัญศึกษา อาชีวศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา

แม่บ้านหรือพ่อบ้าน ทำหน้าที่ปกครองอบรมเด็กขณะอยู่ที่หอพักตอนเช้าและเย็น

ผู้ช่วยพยาบาล ทำหน้าที่ในการรักษาพยาบาลเด็กที่เจ็บป่วย การอนามัย และการสุขาภิบาลทั่วไป

ข้อ ๘. การปกครองดูแลเด็ก และรักษาเหตุการณ์ทั่วไป ของสถานฝึกและอบรม นอกเวลาราชการตามปกติ ให้หัวหน้าของสถานฝึกและอบรมจัดให้มีผู้ทำหน้าที่ครูเวรดูแลรับผิดชอบตามระเบียบว่าด้วยกา

ข้อ ๕. เจ้าหน้าที่ทุกคนพึงปฏิบัติต่อเด็กด้วยความอดทน ปลูกฝังให้เกิดความเข้าใจอันดีกับเด็ก และทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กทั้งในหน้าที่และทางส่วนตัว

การรับเด็ก

ข้อ ๑๐. สถานฝึกและอบรมมีหน้าที่รับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วไว้ฝึก และอบรมตามคำสั่งศาล

ในกรณีจำเป็นให้สถานฝึกและอบรมรับเด็กที่ต้องการเพื่อความคุ้มครองไว้ในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาเช่นเดียวกับสถานแรกรับด้วย

ข้อ ๑๑. สถานฝึกและอบรมรับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วดังนี้

(๑) รับจากสถานแรกรับ ซึ่งรวมนำเด็กที่มีคำพิพากษาของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางให้ส่งตัวไปยังสถานฝึกและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มาส่งที่สถานฝึกและอบรม สัปดาห์ละครั้ง

(๒) รับจากกองทุนประพฤติ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนำเด็กที่มีคำพิพากษาของศาลอื่นให้ส่งตัวไปยังสถานฝึกและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มาส่งไว้ที่กองทุนประพฤติแล้วกองทุนประพฤติส่งมายังสถานฝึกและอบรมในวันเดียวกัน

(๓) รับจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งนำเด็กที่มีคำพิพากษาของศาลอื่นให้ส่งตัวไปยังสถานฝึกและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มาส่งที่สถานฝึกและอบรม ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมตรวจรับตัวเด็กไว้ให้ตรงกับคำสั่งศาล แล้วลงนามในใบรับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นำส่ง เมื่อรับตัวเด็กไว้แล้วให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับเด็กใหม่เท่าที่รับไว้ไปให้กองทุนประพฤติทราบในวันเดียวกับวันที่รับตัว หรือในวันเปิดที่ทำการตามปกติวันแรกโดยมิให้ช้าข้ามวันเพื่อขอเลขประจำตัวเด็ก

ข้อ ๑๒. ถ้าที่ทำการของสถานฝึกและอบรมไม่เหมาะแก่เด็กชายใด ให้ฝึกเด็กนั้นไว้ยังสถานกักและอบรมได้ ตามที่สถานฝึกและอบรมจะเห็นสมควร แล้วให้สถานฝึกและอบรมรายงานตามลำดับให้ผู้บัญชาการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทราบโดยด่วน

เด็กที่ส่งฝากสถานกักและอบรม ให้ส่งไปพร้อมทั้งสมุดประวัติประจำตัวเด็ก และให้เด็กนั้นได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็กสถานกักและอบรมจนกว่าจะรับตัวกลับคืน

ข้อ ๑๓. ให้สถานฝึกและอบรมทำสมุดประวัติประจำตัวเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วไว้ทุกคน และทำทะเบียนรายชื่อเด็กที่รับตัวไว้เรียงลำดับตามเลขประจำตัวและแจกแจงรายการอื่นที่จำเป็นไว้ด้วยเล่มหนึ่ง กับทะเบียนยอดจำนวนเด็กประจำวันแสดงรายการเคลื่อนไหวว่ามีเด็กเข้าออก และคงเหลือในวันหนึ่ง ๆ เท่าใดอีกเล่มหนึ่ง

ข้อ ๑๔. ในการรับตัวเด็กครั้งแรกทุกคน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสิ่งของที่เด็กนำติดตัวมาและจัดให้เด็กฝากเงิน เสื้อผ้า หรือของมีค่าอย่างอื่นซึ่งติดตัวมาไว้กับหน้าที่ในการนี้ โดยให้เด็กลงชื่อไว้ในบัญชีฝากเป็นหลักฐาน

เมื่อดำเนินการตามวรรคก่อนแล้ว ให้จ่ายเครื่องแต่งตัว เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวแก่เด็กตามระเบียบ โดยให้เด็กลงชื่อรับสิ่งของไว้ในบัญชีจ่ายของเป็นหลักฐาน

การแจ้งให้เด็กทราบระเบียบการ

ข้อ ๑๕. ให้หัวหน้าของสถานฝึกและอบรม พบกับเด็ก ที่ที่รับตัว ครั้งแรก ทุกรายด้วยตนเอง ในโอกาสแรกที่จะทำได้ เพื่อแสดงความสนใจต่อเด็ก และชี้แจงทำความเข้าใจ ให้เด็กมีความอ่อนใจคลายความวิตกกังวลต่าง ๆ ทั้งให้เด็กทราบและเข้าใจหลักการและความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนด้วย

ข้อ ๑๖. จัดให้เด็กที่รับตัวครั้งแรกทุกคนได้ทราบระเบียบการว่า เด็กจะต้องกระทำหรือควรกระทำอย่างใดบ้างขณะอยู่ในสถานฝึกและอบรม

กิจวัตรประจำวัน

ข้อ ๑๗. ภายในบังคับข้อ ๒๕ (๑) แห่งระเบียบนี้ ในวันเปิดเรียน จัดให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันดังนี้

๖.๐๐ น. ตื่นนอน

ทำความสะอาดเครื่องนอนและที่พักร

๗.๐๐ — ๗.๓๐ น.	หัดกายบริหาร
๘.๐๐ น.	เคารพธงชาติ
	รับประทานอาหารเช้า
๙.๐๐ — ๑๒.๐๐ น.	เข้าเรียน หรือฝึกวิชาชีพ (พวกหนึ่ง) ทำงานโยธา (พวกหนึ่ง)
๑๒.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ — ๑๖.๐๐ น.	เข้าเรียน หรือฝึกวิชาชีพ (พวกหนึ่ง) ทำงานโยธา (พวกหนึ่ง)
๑๗.๐๐ น.	รับประทานอาหารเย็น
พลบค่ำ	เข้าห้องนอน
	อบรมและสวดมนต์
๒๑.๐๐ น.	นอน

ข้อ ๑๘. กำหนดวันหยุดเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนี้

การเยี่ยมและการติดต่อทางจดหมาย

ข้อ ๑๙. ให้หัวหน้าสถานฝึกและอบรมกำหนดวัน เวลา และสถานที่เยี่ยมเด็กตามความเหมาะสม และทำประกาศไว้ให้เด็กและผู้ที่มาเยี่ยมทราบ เด็กที่ถูกลงโทษทางวินัยอาจถูกตัดสิทธิในการเยี่ยมชั่วคราวได้ บุคคลที่เด็กไม่ควรติดต่อกับหาสมาคมด้วย ห้ามมิให้อนุญาตให้เยี่ยมเด็ก ถ้าการเยี่ยมเด็กจะทำให้เป็นผลเสียหายทางคดีที่ยังค้างอยู่ ห้ามมิให้อนุญาตการเยี่ยมเช่นนั้น แต่ในกรณีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กจะเยี่ยมเด็กด้วยตนเอง ให้อนุญาตเสมอตามเวลาที่กำหนด

ข้อ ๒๐. ถ้าผู้เยี่ยมจะให้เงินเด็ก ให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมญาติจัดการให้นำไปฝากเจ้าหน้าที่การเงิน โดยให้เด็กลงชื่อไว้ในบัญชีฝากเป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๒๑. ในการที่เด็กและบุคคลภายนอกส่งจดหมาย โทรเลข หรือไปรษณีย์ภัณฑ์

ติดต่อกันให้เจ้าหน้าที่เปิดตรวจเสียก่อน ถ้าปรากฏว่าไม่เหมาะสมจะกักไว้ไม่ส่งออกไป หรือ ไม่ส่งต่อให้เด็กก็ได้

การให้รางวัลและการลงโทษ

ข้อ ๒๒. ให้หัวหน้าสถานฝึกและอบรมพิจารณา และดำเนินการในทาง ที่เป็นคุณตามความเหมาะสมแก่เด็กที่เรียนดี ทำงานดี และมีความประพฤติเรียบร้อยเป็นตัวอย่างที่ดีถึงต่อไปนี้

- (๑) ชมเชยเฉพาะตัว
- (๒) ยกย่องในที่ประชุมเด็ก
- (๓) ให้รางวัลเป็นสิ่งของ
- (๔) ให้ได้รับเงินปันผลจากการ ทำงานที่มีรายได้ใน อัตราส่วนแบ่งที่สูงขึ้น
- (๕) ให้สิทธิพิเศษในทางหย่อนใจอันจะไม่เกิดความเสียหาย
- (๖) ได้รับการเสนอให้ลา
- (๗) ได้รับการเสนอให้ส่งไปอยู่สถานฝึกและอบรมแบบเปิด
- (๘) เสนอให้ปล่อยตัว หรือขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาในทางที่เป็นคุณ

ข้อ ๒๓. การลงโทษทางวินัยแก่เด็ก ให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการนี้

การจัดการฝึกและอบรม

ข้อ ๒๔. วิธีการฝึกและอบรมให้ไว้ระบอบบ้าน ประกอบกับระบอบส่งเสริมความตั้งใจกลับตัวของเด็ก โดยจัดให้เด็กที่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตัวจนเป็นที่ประจักษ์ว่าได้กลับตนเป็นพลเมืองดีแล้ว ได้รับการเสนอให้ปล่อยตัว และในระหว่างที่ยังฝึกและอบรมอยู่ก็ให้ได้รับการเพิ่มไว้วางใจตามส่วนสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในการปฏิบัติตัวของเด็ก

ข้อ ๒๕. เมื่อได้รับเด็กไว้ฝึกและอบรม ให้หัวหน้าของสถานฝึกและอบรมปฏิบัติ

ดังนี้

- (๑) เด็กใหม่ที่เพิ่งรับตัว ให้วางแผนการฝึกและอบรมประจำตัวเด็ก

ขึ้นภายใน ๒ สัปดาห์แรก โดยจัดให้เข้าอยู่หอพักที่เหมาะสม และจัดเข้าชั้นเรียนหรือฝึกงานด้วย แล้วแจ้งให้แม่บ้านหรือบ้านประจำหอพักนั้นทราบ

(๒) เด็กเก่าที่มีแนวการฝึกและอบรมประจำตัวแล้ว ให้แม่บ้านหรือพ่อบ้านจัดให้เด็กได้รับการปฏิบัติตามแนวที่กำหนดไว้นี้ โดยให้เด็กได้รับการฝึกนิสัยเกี่ยวกับจรรยา มารยา และระเบียบงานบ้านต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ ขณะอยู่ที่หอพักตอนเช้าและเย็น และจัดเข้าเรียนหรือฝึกงานตามเวลาในกิจวัตรประจำวัน

ข้อ ๒๖ ให้จัดการศึกษาในสถานฝึกและอบรมดังนี้

(๑) สามัญศึกษา ให้มีการสอนอย่างน้อยถึงชั้นประถมศึกษา และให้มีการสอบไล่เพื่อรับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย

(๒) อาชีวศึกษา ให้มีการฝึกวิชาชีพที่เด็กจะยึดเป็นอาชีพได้ อันเหมาะสมแก่อัถภพของเด็ก และให้มีการสอบไล่เพื่อรับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย

(๓) พลศึกษา ให้จัดให้เด็กได้รับการหัดพลศึกษา รวมทั้งการกีฬา และการเล่นรื่นเริง

(๔) จริยศึกษา ให้จัดให้เด็กได้รับการอบรมศีลธรรมเป็นประจำ และให้เด็กพบปะกับอนุศาสนาจารย์ได้เป็นการเฉพาะตัวตามสมควร

ข้อ ๒๗. ให้มีคณะกรรมการพิจารณาผลการปฏิบัติตัวของเด็กในสถานฝึกและอบรม ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นประธาน ผู้แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางเป็นที่ปรึกษา ข้าราชการชั้นหัวหน้าแผนกขึ้นไปในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางแต่งตั้ง ๒ นาย และหัวหน้าของสถานฝึกและอบรม เป็นกรรมการ มีหน้าที่

(๑) ประชุมพิจารณาผลการฝึกและอบรมว่าเด็กคนใดปฏิบัติตัวก้าวหน้าหรือไม่เพียงใด โดยฟังรายงานของผู้ฝึกทั้งในค่านสามัญศึกษา อาชีวศึกษา และงานบ้านตามแบบท้ายระเบียบนี้แล้ว มีมติแสดงผลการพิจารณาไว้ และให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร ถ้ามีกรณีที่จะต้องรายงานผลการฝึกและอบรมต่อศาลเพื่อพิจารณาว่าควรปล่อยเด็กคนใดหรือยังก็ให้มีมติแสดงผลการพิจารณาของคณะกรรมการในข้อนี้ไว้ด้วย

(๒) เสนอให้ผู้แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางรับทราบแทนศาลในการประชุมดังกล่าว สำหรับเรื่องที่ศาลต้องการทราบหรือควรทราบเกี่ยวกับผลการฝึกและอบรม และสวัสดิการของเด็กที่อยู่ในสถานฝึกและอบรม

เด็กจะได้รับการประชุมพิจารณาว่าผลการฝึกและอบรมเป็นระยะ ๆ ครั้งแรกเมื่อครบ ๔ เดือนนับแต่วันที่ศาลพิพากษา และครั้งต่อ ๆ ไป เมื่อครบอีก ๔ เดือนถัดไป ทั้งนี้กรรมการมีการประชุมเดือนละครั้งเพื่อพิจารณาเด็กที่ถึงกำหนดเข้ารอบประชุมประจำเดือน

ข้อ ๒๘. เด็กคนใดจะปฏิบัติตัวก้าวหน้าหรือไม่เพียงใด คำนึงถึงความก้าวหน้าในการเรียน การฝึกงาน และความประพฤติ

การกระทำที่เป็นการละเมิดวินัยมีดังนี้

- (๑) ไม่ตั้งใจเรียนหรือฝึกงาน
- (๒) ไม่รักษาความสะอาด
- (๓) วาจาไม่สุภาพ
- (๔) ความประพฤติไม่เรียบร้อย
- (๕) ไม่เชื่อฟังเจ้าหน้าที่
- (๖) ไม่รักษาของ

ให้เด็กทุกคนถือบัตรประจำตัวตามแบบท้ายระเบียบนี้ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตัวให้ทุกขณะ ในบัตรนี้จะแสดงผลการปฏิบัติตัวของเด็กประจำวัน ว่าขณะอยู่ที่หอพัก เข้าเรียนและฝึกงานนั้น ปฏิบัติตัวเป็นอย่างไร มีการละเมิดวินัยบ้างหรือไม่ และเมื่อสิ้นวันหนึ่งๆ ให้แม่บ้านหรือพ่อบ้านรวบรวมบัตร ของเด็กในหอพักของตนตรวจสอบการปฏิบัติตัวและบันทึกผลไว้ในป้ายประกาศ แสดงผล การปฏิบัติตัวของ เด็กประจำ หอตามแบบท้าย ระเบียบนี้ และเป็นหลักที่จะทำรายงานของผู้ฝึกเสนอหน้าของสถานฝึกและอบรมทราบทุก๒เดือน สำหรับเด็กแต่ละราย

ข้อ ๒๙. เด็กที่ปฏิบัติตัวอยู่ในชั้นก้าวหน้าพอใช้ขึ้นไป ตามมติคณะกรรมการพิจารณาผลการปฏิบัติตัวของเด็ก จะได้รับการดำเนินการในทางที่เป็นคุณตามข้อ ๒๒ แห่งระเบียบนี้

ผู้ที่ได้รับการเสนอให้ส่งไปอยู่สถานฝึกและอบรมแบบเปิดจะต้องมีเวลาปฏิบัติตัวดีมาไม่น้อยกว่า ๘ เดือน

ผู้ที่ได้รับการเสนอให้ปล่อยตัว หรือขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาในทางที่เป็นคุณจะต้องพิจารณาสถานการณ์ทางบ้านของเด็กประกอบด้วย

เด็กที่ปฏิบัติตัวอยู่ในชั้นไม่ก้าวหน้า นอกจากจะได้รับโทษทางวินัยตามสมควรแก่กรณีแล้วหัวหน้าของสถานฝึกและอบรมจะส่งฝากผู้นั้น ไปยังสถานกักและอบรมตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ หรือ เสนอขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาในทางที่เป็นผลร้ายด้วยก็ได้

รายงานขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาของสถานฝึกและอบรมให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

การปล่อยและการส่งเคราะห์ภายหลังปล่อย

ข้อ ๓๐. ให้สถานฝึกและอบรมดำเนินการปล่อยตัวเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วตามกำหนดเวลาในคำพิพากษาของศาล ถ้ารายใดมีการเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือศาลมีคำสั่งปล่อยตามรายงานที่เสนอขอปล่อย ก็ให้ดำเนินการปล่อยให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

โดยปกติเมื่อใกล้จะถึงกำหนดปล่อยตามกำหนดเวลาในคำพิพากษาของศาล ให้สถานฝึกและอบรมเสนอสมุคประวัติประจำตัวเด็กที่จะได้รับการปล่อยตัว โดยแสดงความเห็นสรุปเมื่อจะปลดปล่อยขึ้นไปตามลำดับให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทราบ

ข้อ ๓๑. ถ้าเด็กที่ปล่อยต้องการใบบริสุทธิเพื่อแสดงการปล่อยตัว หรือขอความสงเคราะห์ให้จัดให้เด็กไปติดต่อยังกองอำนวยการเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๓๒. เมื่อจะปล่อยเด็ก ให้จัดการให้เด็กส่งของหลวงคืน และให้เจ้าหน้าที่จกแจ้งไว้ในบัญชีจ่ายของรายตัวเด็กว่าได้รับสิ่งของคืนครบหรือไม่อย่างใด แล้วให้เด็กลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

เงินหรือสิ่งของที่เด็กฝากไว้ ให้มอบแก่เด็กไป โดยให้เจ้าหน้าที่จกแจ้งไว้ในบัญชีฝากรายตัว และให้เด็กลงชื่อกำกับไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๒ สถานกักและอบรม

ข้อ ๓๓. ให้นำความในข้อ ๓, ๔ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและ
อบรมโดยอนุโลม

สถานกักและอบรมหญิงที่มีเด็กหญิงจำนวนน้อย ให้ใช้สถานที่รวมกันกับ
สถานฝึกและอบรมหญิงไปพลางก่อน

คณะเจ้าหน้าที่และหน้าที่

ข้อ ๓๔. เจ้าหน้าที่ของสถานกักและอบรมประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าแผนกกักและอบรม
- (๒) ครู
- (๓) แม่บ้านหรือพ่อบ้าน
- (๔) ผู้ช่วยพยาบาล

ข้อ ๓๕. สถานกักและอบรมชายมีหัวหน้าแผนกกักและอบรมเป็นหัวหน้า ทำ
หน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ และรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่วไป

สถานกัก และอบรมหญิงมีคณะ เจ้าหน้าที่ รวมกันกับ สถานฝึก และอบรม หญิงไป
พลางก่อน

ข้อ ๓๖. ให้นำความในข้อ ๗, ๘, ๙ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและ
อบรมโดยอนุโลม

การรับเด็ก

ข้อ ๓๗ สถานกักและอบรมมีหน้าที่รับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วไว้ฝึกและอบรม
ตามคำสั่งศาล

ในกรณีจำเป็นให้สถานกักและอบรมรับเด็กที่ต้องหาเพื่อความคุ้มครองในระหว่างสอบสวน
หรือพิจารณาเช่นเดียวกับสถานแรกรับด้วย

ข้อ ๓๘. สถานกักและอบรมรับเด็กที่มีคำพิพากษาแล้วดังนี้

(๑) รับจากสถานแรกรับ ซึ่งรวมนำเด็กที่มีคำพิพากษาของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ให้ส่งตัวไปยังสถานกักและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มาส่งที่สถานกักและอบรมสัปดาห์ละครั้ง

(๒) รับจากสถานฝึกและอบรม ตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้

ข้อ ๓๙. ให้นำความในข้อ ๑๓, ๑๔ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและอบรมโดยอนุโลม

การแจ้งให้เด็กทราบระเบียบการ

ข้อ ๔๐. ให้นำความในข้อ ๑๕, ๑๖ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและอบรมโดยอนุโลม

กิจวัตรประจำวัน

ข้อ ๔๑. ภายในบังคับข้อ ๔๗ (๑) แห่งระเบียบนี้ ในวันเปิดเรียนจัดให้เด็ก ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันดังนี้

๖.๐๐ น.	ตื่นนอน
	ทำความสะอาดเครื่องนอนและที่พักร
๗.๐๐ — ๗.๓๐ น.	หัดกายบริหาร
๘.๐๐ น.	เคารพธงชาติ
	รับประทานอาหารเช้า
๙.๐๐ — ๑๒.๐๐ น.	ทำงานโยธาภายใน (พวกหนึ่ง)
	ทำงานโยธานอก (พวกหนึ่ง)
๑๒.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ — ๑๖.๐๐ น.	เข้าเรียน หรือฝึกวิชาชีพ (พวกหนึ่ง)
	ทำงานโยธา (พวกหนึ่ง)

๑๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น
 พลบค่ำ เข้าห้องนอน
 อบรมและสวดมนต์

๒๑.๐๐ น. นอน

ให้หัวหน้าของสถานกักและอบรมกำหนดการ ใช้แรงงาน ประจำวันขึ้น ไว้ให้เจ้าหน้าที่ทราบ และจัดให้เด็กปฏิบัติทุกวัน ตามที่เหมาะสมแก่สภาพของเด็ก

ข้อ ๔๒. กำหนดวันหยุดเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนี้

การเขียนและการติดต่อทางจดหมาย

ข้อ ๔๓. ให้นำความในข้อ ๑๙, ๒๐, ๒๑ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและอบรมโดยอนุโลม

การให้รางวัลและการลงโทษ

ข้อ ๔๔. ให้หัวหน้าของสถานกักและอบรมพิจารณาและดำเนินการในทางที่เป็นคุณ ตามความเหมาะสมแก่เด็กที่เรียนดี ทำงานดี และมีความประพฤติเรียบร้อยเป็นตัวอย่างที่ดี ดังต่อไปนี้

- (๑) ชมเชยเฉพาะตัว
- (๒) ยกย่องในที่ประชุมเด็ก
- (๓) ให้รางวัลเป็นสิ่งของ
- (๔) ให้ได้รับเงินปันผลจากการทำงานที่มีรายได้ในอัตราส่วนแบ่งที่สูงขึ้น
- (๕) ให้สิทธิพิเศษในทางหย่อนใจอันจะไม่เกิดความเสียหาย
- (๖) ได้รับการเสนอให้ลาเฉพาะในกรณีพิเศษ
- (๗) ได้รับการเสนอให้ปล่อยตัว หรือขอเปลี่ยนคำพิพากษาในทางที่เป็นคุณ

ข้อ ๔๕. การลงโทษทางวินัยแก่เด็ก ให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการนี้

การจัดการฝึกและอบรม

ข้อ ๔๖. วิธีการฝึกและอบรมในสถานกักและอบรมให้ใช้ระบอบบ้าน ประกอบกับระบอบส่งเสริมความตั้งใจกลับตัวของเด็ก โดยให้เด็กที่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตัวจนเป็นที่ประจักษ์ว่าได้กลับตนเป็นพลเมืองดีแล้ว ได้รับการเสนอจัดให้ปล่อยตัว และในระหว่างที่ยังฝึกและอบรมอยู่ ก็ให้ได้รับการเพิ่มความไว้วางใจตามส่วนสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในการปฏิบัติตัวของเด็ก

เด็กสถานกักและอบรมโดยทั่วไปจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด จัดให้ใช้แรงงานอย่างหนัก และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างกวดขัน

ข้อ ๔๗. เมื่อได้รับเด็กไว้ฝึกและอบรม ให้หัวหน้าของสถานกักและอบรมปฏิบัติดังนี้

(๑) เด็กใหม่ที่เพิ่งรับตัว ให้วางแผนการฝึกและอบรมประจำตัวเด็กขึ้นภายใน ๒ สัปดาห์แรก โดยจัดให้เข้าอยู่หอพักที่เหมาะสม กำหนดการใช้แรงงาน และจัดเข้าชั้นเรียนหรือฝึกงานด้วย แล้วแจ้งให้แม่บ้านหรือพ่อบ้านประจำหอพักนั้นทราบ

(๒) เด็กเก่าที่มีแผนการฝึกและอบรมประจำตัวแล้ว ให้แม่บ้านหรือพ่อบ้านจัดให้เด็กได้รับการปฏิบัติตามแนวที่กำหนดไว้ นั้น โดยให้เด็กได้รับการฝึกนิสัยเกี่ยวกับจรรยา มารยาทและระเบียบงานบ้านต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ ขณะอยู่ที่หอพักตอนเช้าและเย็นจัดให้ใช้แรงงาน และจัดเข้าเรียน หรือฝึกงานตามเวลาในกิจวัตรประจำวัน

ข้อ ๔๘. ให้นำความในข้อ ๒๖, ๒๗, ๒๘ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและอบรมโดยอนุโลม

ข้อ ๔๙. เด็กสถานกักและอบรมที่ปฏิบัติตัวอยู่ในชั้นก้าวหน้าพอใช้ขึ้นไป ตามมติคณะกรรมการพิจารณาผลการปฏิบัติตัวของเด็ก จะได้รับการดำเนินการในทางที่เป็นคุณตามข้อ ๔๔ แห่งระเบียบนี้

ผู้ที่ได้รับการเสนอให้ปล่อยตัว หรือขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาในทางที่เป็นคุณจะต้องพิจารณาสถานการณ์ทางบ้านของเด็กประกอบด้วย และจะต้องมีเวลาปฏิบัติตัวที่นานกว่ากรณีของเด็กสถานฝึกและอบรม

เด็กที่ปฏิบัติตัวอยู่ในชั้นไม่ก้าวหน้า นอกจากจะได้รับโทษทางวินัยตามควร แก่กรณีแล้วหัวหน้าของสถานกักและอบรม จะเสนอขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ในทางที่เป็นผลร้ายด้วยก็ได้

รายงานขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ของสถานกักและอบรม ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

การปล่อยและการส่งเคราะห์ภายหลังปล่อย

ข้อ ๕๐. ให้นำความในข้อ ๓๐, ๓๑, ๓๒ แห่งระเบียบนี้ มาใช้สำหรับสถานกักและอบรมโดยอนุโลม

หมวด ๓ บททั่วไป

ข้อ ๕๑. บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้สำหรับที่ควบคุมเด็ก ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทุกแห่ง

การเลี้ยงอาหาร

ข้อ ๕๒. ให้จัดการเลี้ยงอาหารแก่เด็กสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลางวันละ ๓ มื้อ คือ เช้า กลางวัน และเย็น

ข้อ ๕๓. ให้มีคณะกรรมการตรวจอาหารประจำวัน ณ ที่ควบคุมเด็ก ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ครูเวร และเจ้าหน้าที่โรงเลี้ยง เป็นกรรมการ ทำหน้าที่ตรวจรับกับข้าว และตรวจคุณภาพของอาหารที่ปรุงแล้วทุกมื้อ ให้มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม

รายงานผลการตรวจอาหารประจำวัน ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้ และให้รวมเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทราบเป็นรายเดือน

ข้อ ๕๔. ในระหว่างรับประทานอาหาร ให้เจ้าหน้าที่โรงเลี้ยงดูแลให้เด็กปฏิบัติดังนี้

- (๑) แต่งกายเรียบร้อยมารับประทานอาหาร
- (๒) ให้เข้าห้องรับประทานอาหารพร้อมกันอย่างเป็นระเบียบ
- (๓) เมื่อเข้าที่นั่งแล้วให้คุยกันเบา ๆ มิให้ส่งเสียงอื้ออึงเกินสมควร
- (๔) ถ้าผู้ใดต้องการสิ่งใดเพิ่มให้ยกมือขึ้น มิให้ส่งเสียงเรียกเอะอะ

(๕) เมื่ออิมแล้ว ต้องวางสิ่งของเครื่องใช้ตามที่จัดไว้ให้เรียบร้อยก่อน
ออกไป

การตัดผม

ข้อ ๕๕. เด็กสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางที่มีคำพิพากษาแล้วจะต้องตัดผม
ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยดังนี้

(๑) เด็กชาย ให้ตัดผมสั้นแบบสุภาพ ผมบนยาวไม่เกิน ๑๒ เซนติเมตร
ด้านหลังเกรียน ห้ามมิให้ไว้จอน

(๒) เด็กหญิง ให้ไว้ผมยาวตามแบบสุภาพ ห้ามมิให้ตัดผม

การสูบบุหรี่

ข้อ ๕๖. เด็กสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจะได้รับอนุญาต ให้สูบบุหรี่ได้
เฉพาะเวลาภายหลังรับประทานอาหารแต่ละมื้อแล้ว ก่อนถึงเวลาเข้าเรียนหรือฝึกงาน ตาม
กิจวัตรประจำวันที่กำหนดไว้และห้ามมิให้สูบบุหรี่ในห้องนอนหรือโรงเรียนที่มุ่งร้ายจากเป็น
อันตราย

สิ่งของต้องห้าม

ข้อ ๕๗. สิ่งของต่อไปนี้ห้ามมิให้นำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในที่ควบคุมเด็ก

(๑) ฝิ่น กัญชา ยาเสพติด สุรา หรือของมีนเมาอย่างอื่น

(๒) อุปกรณ์ในการเล่นการพนัน

(๓) อุปกรณ์ในการหลบหนี

(๔) อุปกรณ์ที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัย

(๕) ศาตราวุธ

(๖) สิ่งของอันพึงรังเกียจ

เบ็คเตลิค

ข้อ ๕๘. เด็กที่ได้รับอนุญาตให้ลา ให้มอบใบลาอนุญาตลาตามแบบท้ายระเบียบนี้แก่เด็กนั้น

ติดตัวไป และเมื่อกลับจากลาแล้วให้คืนใบอนุญาตลาที่ผู้ปกครองหรือผู้ที่เด็กไปพักอยู่ด้วยลงชื่อรับรองการปฏิบัติตัวขณะอยู่ภายนอก ไปให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลางทราว

เด็กที่ลาแล้วไม่กลับ หรือกลับช้า ให้รายงานทำนองเดียวกับเรื่องเด็กหลบหนีด้วย

ข้อ ๕๙. การลงทัณฑ์เปลี่ยนตามกฎหมายกระทรวง และการเปลี่ยนเงื่อนไขกับลูกศิษย์นั้น ควรใช้แต่น้อยที่สุด เฉพาะรายที่จำเป็นจริงๆ เมื่อปรากฏว่าใช้วิธีการอย่างอื่นมาก่อนแล้วไม่เป็นผลดี เช่นการเรียกมาสนทนากล่าวตักเตือน การตั้งรังเกียจ การให้ทำความดีมาชดใช้ การให้ทำงานเพิ่มขึ้น การตัดประโยชน์ที่พึงได้รับ การให้ทำงานหนัก เป็นต้น

ข้อ ๖๐. เด็กที่มีใ้ถอนุญาตจากผู้มีอำนาจสั่งในเรื่องการลา การไปเรียนภายนอก การนำตัวไปมาเกี่ยวกับคดี การทดลองความไว้วางใจเฉพาะบุคคลจะออกไปนอกที่ควบคุมมิได้

เมื่อมีเด็กหลบหนี หรือได้รับตัวกลับจากการหลบหนี ให้หัวหน้าหน่วยรับรายงานตามลำดับไปให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทราวโดยด่วน ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๓

(ลงชื่อ) ยง เหลืองรังษี

(นายชง เหลืองรังษี)

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ชื่อ.....หอ.....เดือน.....

วันที่	ฝึก	ลงชื่อ (เช้า)	ฝึก	ลงชื่อ (บ่าย)	ฝึก	ลงชื่อ (อื่นๆ)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

๑. ไม่ค่อยเรียนและทำงาน
 ๒. วาจาไม่สุภาพ
 ๕. ชอบดื้อกับเพื่อน

๒. ร่างกายไม่สะอาด
 ๔. ความประพฤติไม่เรียบร้อย
 ๖. ไม่รักเรียน

ออกบัตรโดย.....ผู้ปกครองหอ

วันที่	ผิด	ลงชื่อ (เข้า)	ผิด	ลงชื่อ (บ่าย)	ลงชื่อ (อื่นๆ)
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

รายงานผลการปฏิบัติตัว

(ฝ่ายบ้าน, โรงเรียน, อาชีพ, อื่นๆ.....)

1. ชื่อเด็ก.....หอ.....วันที่รายงาน.....
๒. เด็กอยู่ด้วยนานเท่าใดตั้งแต่เมื่อใด.....
๓. เด็กสนใจอะไร ชักจูงอย่างไรจึงจะพอใจ.....
.....
.....
๔. ความประพฤติ (ต่อเจ้าหน้าที่และต่อเด็กอื่น และยกตัวอย่างความประพฤติที่เคยเกิดเรื่อง)
.....
.....
.....
.....
๕. นิสัย (ความสะอาด กิริยาวาจา ความตั้งใจ ความเคารพเชื่อฟัง)
.....
.....
.....
.....
๖. สติปัญญา.....
๗. สุขภาพ (ตลอดจนกีฬา และงานอดิเรก)
.....
๘. มีอะไรดีขึ้นบ้าง (ในการเรียน ฝึกอาชีพ หรืองานอื่นๆ และในความประพฤติ, นิสัย)

๙. ข้อสังเกตอื่น ๆ (ฝ่ายบ้าน : มีวันปฏิบัติไม่กี่วันในรอบ ๓ เดือนที่รายงานนี้ และความถี่อ่านของเด็ก หรือผู้ปกครอง ในเวลาปล่อยเด็กจะไปอยู่กับใคร, ที่ไหน, ทำอะไร ฝ่ายอื่น ๆ : ให้ข้อสังเกตเช่นเดียวกัน หรืออย่างอื่นตามแต่จะเห็นสมควร).....

๑๐. ความเห็น (ผู้ตอบมาพอแล้วหรือยัง)

ลงชื่อ.....ผู้ให้รายงาน

ผลการปฏิบัติงานของเด็ก หอ ประจำเดือน

วันที่	ชื่อ	วัน										รวม		หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	

คำอธิบาย

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒.

บันทึกข้อความ

เรื่อง เด็กหลบหนี

เรียน

ช่วยเมื่อวันที่.....เวลา..... ได้มี

เด็กหลบหนีไปจากที่ควบคุมของ.....รวม.....คน ซึ่งมี

รายชื่อต่อไปนี้

๑.เลขประจำตัว.....

๒.

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคือ.....

พฤติการณ์ในการหลบหนี ปรากฏว่า.....

(ลงชื่อ)

(ตำแหน่ง)

วันที่.....

รายงานเด็กหนีและได้ตัวมา (รวมทั้งลาแล้วกลับเกินกำหนด)

ชื่อ.....อายุ.....วันครบปล่อย.....

๑. หนีวันเวลาใด.....

๒. หนีจากตรงไหน ? และพื้นที่ของสถานที่ควบคุมไปได้อย่างไร ?

๓. เมื่อออกจากสถานที่ควบคุมแล้วไปที่ไหนก่อน ?

๔. ระหว่างหลบหนีอยู่ได้ไปพัวกับใคร ? ที่ไหน ?

๕. ขณะที่กำลังหนีพบเจ้าหน้าที่ผู้ใดบ้าง ? พบ (ไม่พบ)

พบใคร ?ที่ไหน ?

พบใคร ?ที่ไหน ?

พบใคร ?ที่ไหน ?

๖. ในการหนีได้ทำความเสียหายอะไรบ้าง ? ทำ (ไม่ได้ทำ)

ทำให้สถานที่เสียหาย คือ.....

เอาเสื้อผ้าหลวงติดตัวไป (และเอากลับมาเพียงใด) คือ.....

ลักเสื้อผ้า ฯลฯ ของผู้อื่นไป คือ.....

ระหว่างหนีทำผิดอะไรขึ้นใหม่ ?

อื่น ๆ

๗. ทำไมจึงหลบหนี?

๘. กลับมาวันเวลาใด ? อย่างไร ?

(ลงชื่อ) (เด็ก)

(ลงชื่อ) (เจ้าหน้าที่สอบ-จก)

วันที่

๙. พิจารณาโทษทางวินัยอย่างไร ? (หรือควรทำเนนคดีด้วย)

(ลงชื่อ) หัวหน้าหน่วย

วันที่

- หมายเหตุ ก. เด็กที่ลาแล้วกลับเกินกำหนด รายงานเฉพาะข้อ ๑,๔,๖,๗,๘, และ ๙
 ข. ทำรายงานแผ่นละคนเป็นรายตัว และรายงานโดยเร็วเมื่อได้ตัวมา
 ค. รายงานนี้เมื่อผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว เปรียบรวมประวัติ

รายงานการตรวจอาหารประจำวัน

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

วันที่.....๒๕.....

๑. เลข.....๒๕

ได้ตรวจชั่งกับข้าวที่ซื้อมาแล้วครบถูกต้องตรงกับบัญชี และได้ตรวจสอบคุณภาพของอาหารที่ปรุงแล้วทุกมื้อมีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมที่จะให้บริการ

ลงชื่อ.....กรรมการตรวจอาหาร

.....

”

.....

20

รายงานย่อ

การวิจัยเรื่องสาเหตุแห่งความผิดปกติทางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน

ที่มาของโครงการวิจัย

๑. ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๑๔ เมษายน ๒๕๐๗ ท่านนายกรัฐมนตรี เสนอว่าตามรายงานสถิติผู้กระทำความผิดคดีอาญาอุกฉกรรจ์เพิ่มขึ้นเป็นที่น่าสังเกต ทั้งในจำนวนจำคุกตาย หลักทรัพย์ การทำให้แก่ชด และกระทำความผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ แม้แต่ทางด้านคดีเด็กก็ปรากฏว่ามีคดีอาญาสูงขึ้นมาก จึงขอให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมตำรวจไปกวตั้นหาทางป้องกันให้ลดน้อยลงด้วย และขอให้ทางสภาวิจัยแห่งชาติรีบไปทำการวิจัยหาสาเหตุที่ทำให้เกิดคดีเหล่านี้เพิ่มขึ้นมา เพื่อจะได้ใช้เป็นทางแก้ไขป้องกันสืบไป คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วยตามที่ท่านนายกรัฐมนตรี เสนอ

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๐๗ เมื่อ ๔ มิถุนายน ๒๕๐๗ เห็นควรให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำการวิจัยเรื่องนี้ และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๗ มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยสาเหตุที่ทำให้คดีอาญาเพิ่มขึ้นประกอบด้วย

๑. ประธานกรรมการสาขานิติศาสตร์	เป็นประธานกรรมการ
๒. ผู้แทนกรรมการสาขาปรัชญา	กรรมการ
๓. ผู้แทนกรรมการสาขานิติศาสตร์	..
๔. ผู้แทนกรรมการสาขารัฐศาสตร์	..
๕. ผู้แทนกรรมการสาขาเศรษฐศาสตร์	..
๖. ผู้แทนกรรมการสาขาสังคมวิทยา	..
๗. ผู้แทนศาลอาญา	..
๘. ผู้แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง	..

๙. ผู้แทนกรมตำรวจ	กรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	"
๑๑. ผู้แทนกรมการปกครอง	"
๑๒. ผู้แทนกรมอัยการ	"
๑๓. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
๑๔. ผู้แทนสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ	"

ในระยะแรก คณะกรรมการได้ประชุมปรึกษาและเห็นควรถือเอาสถิติคดีอาญาของกรมตำรวจเป็นหลักพิจารณา ปรากฏว่าเมื่อได้ศึกษาจำนวนคดีเกิดทั่วราชอาณาจักรนำมาเทียบอัตราส่วนกับจำนวนประชากร ๑ แสนคนแต่ละปีไว้ แล้วหาค่าตัวเฉลี่ยหรือตัวกลาง (Arithmetic mean) ของช่วงเวลา ๑๗ ปีนับแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ถึง ๒๕๐๖ มีค่าเท่ากับ ๒๓๐.๕๑ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคน ถ้าจะเอาค่าตัวเฉลี่ยเปรียบเทียบกับสถิติคดีเกิดของแต่ละปีจะพบว่านับแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๐๖ จำนวนคดีเกิดมีเพียง ๒๑๒.๑๖, ๑๙๙.๐๑, ๒๐๑.๙๕ และ ๒๐๘.๖๒ ตามลำดับ ซึ่งมีได้สูงขึ้นกว่าค่าตัวเฉลี่ยดังกล่าวแต่อย่างใด คดีเกิดในที่นี้หมายความว่าความถึงคดีอาญาทั่วไป ๔๓ ประเภทคดีที่ได้ลงสมุดคำร้องทุกข์กล่าวโทษไว้

๒. ต่อมาคณะกรรมการได้ประชุมพิจารณาแนวโน้มของคดีอาญาบางประเภท ในที่สุดคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นอีก ๓ คณะ คือ

๒.๑ คณะกรรมการวิจัยสาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน เนื่องจากปรากฏว่าสถิติคดีเด็กและเยาวชนของจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีจำนวนรวมในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ และ ๒๕๐๗ สูงขึ้น แม้ในเบื้องต้นจะยังหาจำนวนประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชนของจังหวัดพระนครและธนบุรีแต่ละปีเพื่อนำมาเทียบหาค่าตัวเฉลี่ยไม่ได้ แต่คณะกรรมการก็สนใจแนวโน้มของจำนวนรวมที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว โดยเฉพาะสำหรับความผิด ๔ ลักษณะของปี พ.ศ. ๒๕๐๖ อย่างเป็นที่น่าสังเกต คือ ทำร้ายร่างกาย ๒๑๗ ราย (พ.ศ. ๒๕๐๕ มี ๑๕๐ ราย) ลักทรัพย์ ๗๓๘ ราย (พ.ศ. ๒๕๐๕ มี ๔๗๔ ราย) กระทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา ๕๒ ราย (พ.ศ. ๒๕๐๕ มี ๒๑ ราย), กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ๗๑ ราย (พ.ศ. ๒๕๐๕ มี ๒๘ ราย) คณะกรรมการจึงเห็น

ควรกระทำการวิจัยเพื่อพิจารณาสาเหตุของคดีเด็กบางลักษณะ ดังกล่าวที่มีจำนวนสูงน่าสังเกต และหาแนวทางป้องกันแก้ไข อนุกรรมการนี้มี ๗ คน โดยมีนายสง่า ลีนะสมิต ผู้แทนศาล คดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นประธานอนุกรรมการ ได้รับมอบให้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้

๒.๒ คณะอนุกรรมการวิจัยสาเหตุแห่งความผิดเกี่ยวกับเพศ เนื่องจากปรากฏว่า สถิติคดีอาญาทั่วไปบางประเภท คือ ความผิดเกี่ยวกับเพศ แม้จะหาค่าตัวเฉลี่ยเบื้องต้นของช่วงเวลา ๑๗ ปีดังกล่าวแล้วมีค่าเท่ากับ ๙.๖๐ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคนและนับแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๐๖ มีคดีความผิดเกี่ยวกับเพศเกิดเพียง ๙.๙๖, ๙.๗๑, ๙.๐๔ และ ๙.๔๑ ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกับค่าตัวเฉลี่ยมาก แต่ถ้าศึกษาเปรียบเทียบดู ๒ ระยะ คือ ช่วงเวลา ๑๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง ๒๕๐๒) ซึ่งหาค่าตัวเฉลี่ยได้ ๙.๔๗ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคน ตอนหนึ่ง เทียบกับช่วงเวลา ๔ ปีหลัง (พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๐๖) ซึ่งหาค่าตัวเฉลี่ยได้ ๙.๕๓ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคน อีกตอนหนึ่งแล้วจะเห็นได้ว่าความผิดเกี่ยวกับเพศมีแนวโน้มสูงขึ้น คณะกรรมการจึงเห็นควรทำการวิจัยเพื่อพิจารณาสาเหตุของ คดีอาญาประเภทนี้ที่มีจำนวนสูงน่าสังเกต และหาแนวทางป้องกันแก้ไข คณะอนุกรรมการ ชุดนี้มี ๖ คน โดยมี ดร. อารัง บัวศรี ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ ได้รับ มอบให้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้

๒.๓ คณะอนุกรรมการวิจัยสาเหตุแห่งความผิดฐานฆ่าคนตาย เนื่องจากปรากฏว่าสถิติคดีอาญากุณกรรม ๕ ประเภท แม้จะหาค่าตัวเฉลี่ยเบื้องต้นของช่วงเวลา ๑๗ ปี ดังกล่าวแล้วมีค่าเท่ากับ ๒๖.๕๒ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคน และนับแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๐๖ มีคดีอกุณกรรมเกิดเพียง ๒๒.๒๘, ๒๔.๔๑, ๒๕.๕๒ และ ๒๗.๒๘ ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกับค่าตัวเฉลี่ยมาก แต่ถ้าศึกษาเฉพาะคดีฆ่าคนตายของช่วงเวลา ๖ ปี (พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึง ๒๕๐๗) ซึ่งหาค่าตัวเฉลี่ยได้ ๑.๔๐ ต่อจำนวนประชากร ๑ แสนคน เทียบกับคดีฆ่าคนตายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา ๓ ปีหลัง (พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง ๒๕๐๗) เป็นจำนวน ๑.๔๔, ๑.๕๒ และ ๑.๗๗ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าคดีฆ่าคนตายมีแนวโน้มสูงขึ้น และโดยเฉพาะในเขตตำรวจเขต ๖ มีจำนวนคดีฆ่าคนตายเกิดสูงที่สุด โดยสูงกว่าเขตอื่น เป็นทวีคูณ อย่างน้อยนับว่าน่าห่วงใย คณะกรรมการจึงเห็นควรทำการวิจัยเพื่อพิจารณา

สาเหตุของคดีอาญาประเภทนี้ที่มีจำนวนสูงน่าสังเกต และหาแนวทางป้องกันแก้ไขคณะ
อนุกรรมการชุดนี้มี ๕ คน โดยมีนายอาภา ภมรบุตร ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ เป็นประธาน
อนุกรรมการ ได้รับมอบให้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้

๓. ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๐๘ ถึงพฤษภาคม ๒๕๐๙ คณะกรรมการได้
ประชุมพิจารณาผลการวิจัยของคณะอนุกรรมการทั้ง ๓ คณะเสร็จสิ้นลงและได้จัดพิมพ์รายงาน
ผลการวิจัยขึ้น ๓ เล่ม คือ

- ๓.๑ รายงานการวิจัยเรื่องสาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน
- ๓.๒ รายงานการวิจัยเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ
- ๓.๓ รายงานการวิจัยเรื่องความผิดฐานฆ่าคนตาย

รายงานย่อการวิจัยเรื่องสาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน

๑. ชื่อเรื่องที่วิจัย

สาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน

๒. ผู้ดำเนินการวิจัย

คณะอนุกรรมการวิจัยสาเหตุแห่งความผิดบางลักษณะในคดีเด็กและเยาวชน ใน
คณะกรรมการวิจัยสาเหตุที่ทำให้คดีอาญาเพิ่มขึ้น

๓. ส่วนราชการหรือสถาบันที่ทำการวิจัย

สภาวิจัยแห่งชาติ

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

คณะกรรมการได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มีคดี ๔ ประเภทของปี
พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีทดสอบ

กลุ่มตัวอย่าง ผู้รับการทดสอบมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๘๒ คน เป็นทั้งเด็กและ
เยาวชนระหว่างสอบสวนและพิจารณา เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาแล้วให้ปล่อยไปโดย
มีเงื่อนไขคุมประพฤติไว้ ซึ่งนักภาษาศาสตร์เพื่อการวิจัย และเป็นเด็กและเยาวชนที่ศาล

พิพากษาแล้วให้ รับการฝึกและ อบรมใน สถานฝึกและอบรมของ สถานพินิจ และ คຸ້ມກອງຕົກ
กลาง เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเด็กที่เสียหายมากและเสียหายน้อยคละกันไป เป็นชาย ๓๖๒ คน
หญิง ๒๐ คน

แบบสำรวจ ใช้แบบสำรวจ ๒ แบบ ให้แก่สำรวจใช้เป็นแนวในการสำรวจ
ข้อมูลจากสำนวนของสถานพินิจ และคຸ້ມກອງ เด็กกลางประกอบกับ สัมภาษณ์เด็กและเยาวชน
นั้น ๆ หรือเป็นแนวในการสำรวจข้อมูลจากหน่วยงานบางแห่งที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและ
เยาวชนเมื่อมีปัญหาย่อย

แบบที่ ๑ เป็นแบบเพื่อสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนประกอบการเก็บข้อมูลจาก
สำนวนประวัติของสถานพินิจ ฯ

แบบที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเพื่อประกอบการทຸ້ນงาน การทຸ້ນงานและการใช้ข้อมูล
ชั้นที่สอง (Secondary data) คณะอนุกรรมการ ฯ ได้ทຸ້ນงานของหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ
แก่เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ ๕ แห่ง คือ

๑. คลินิกสุขภาพจิต ของโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา (ที่ตั้ง ณ โรงพยาบาล
สมเด็จพระเจ้าพระยา กลองสถาน ธนบุรี)

๒. ศูนย์จิตวิทยา ของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย (ที่ตั้ง ณ คลินิกสาร
ปากซอยสวนพลู พระนคร)

๓. สโมสรเยาวชนดินแดน ของกรมประชาสัมพันธ์ (ที่ตั้ง ณ ถนนดินแดน
พระนคร)

๔. ศูนย์เยาวชนลุมพินี ของเทศบาลนครกรุงเทพ (ที่ตั้ง ณ บริเวณสวนลุมพินี
ศาลาแดง พระนคร)

๕. สโมสรท้องถิ่นตรอกจันทน์ ของสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์
(ที่ตั้ง ณ ๒๒ ตรอกวัดลุ่มเจริญศรัทธา ยานนาวา พระนคร)

นอกจากนั้น การวิจัยยังได้อาศัยข้อมูลชั้นที่สอง ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเรื่องอื่นหรือ
ของสถานศึกษา อันเกี่ยวกับปัญหานี้ เช่น จากสถิติประชากร สถิติเกี่ยวกับผู้อพยพ สถิติ
ที่สถานพินิจและคຸ້ມກອງเด็กกลางรวบรวมไว้ประจำปี วิทยานิพนธ์บางเรื่อง เป็นต้น รวม
ทั้งอาศัยการสังเกตและการศึกษาค้นคว้า ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้อง ของคณะอนุกรรมการ.เองด้วย

๕. ความมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้โดยมีความประสงค์ทำการวิจัยเพื่อ

๑. ค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถูกจับในข้อหาว่ากระทำความผิดบางลักษณะดังกล่าว ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๐๖ — ๒๕๐๗ เป็นจำนวนสูงน่าสังเกต

๒. เสนอแนะวิธีป้องกันแก้ไขเท่าที่เป็นประโยชน์แก่สถานการณ์ในปัจจุบันเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่ประพฤติเสียหาย แต่ยังมีได้กระทำความผิดด้วย

สำหรับขอบเขตของการวิจัยได้จำกัดขอบเขตไว้ที่จะดำเนินการวิจัย ในด้านเด็กและเยาวชน เฉพาะความผิดบางลักษณะดังนี้ คือ

๑. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ฆ่าคนตายโดยเจตนา ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ฆ่าคนตายโดยประมาท ทำร้ายร่างกาย

๒. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์

๓. ความผิดเกี่ยวกับเพศ กระทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา กฎหมายว่าด้วยการค้าประเวณี

๔. ความผิดอื่น ๆ กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธ

ส่วนอายุของผู้ที่ถือว่าเป็นเด็กและเยาวชนในการวิจัย คือ

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน ๑๔ ปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ แต่มิได้หมายความว่าบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับศาลคดีเด็กและเยาวชน

๖. การพิมพ์เผยแพร่ผลของการวิจัย

จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มภาษาไทยโดยสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

๗. ข้อความโดยย่อ

การศึกษาหรือวิจัยปัญหาเยาวชนในประเทศไทยได้กระทำกันมาหลายครั้ง และที่กระทำกันในต่างประเทศซึ่งผู้ดำเนินการวิจัยสนใจมากในด้านการป้องกัน การแก้ไขเด็กกระทำความผิดและเด็กจรจัด เด็กอนาถา นั้น เราได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว แต่งานด้านป้องกันยังปฏิบัติในบ้านเราน้อยมาก ยิ่งภาวะของสังคมตามเมืองใหญ่ ๆ ของเราลับสนมากขึ้นเท่าใด ปัญหาเยาวชนที่ปรับตัวให้เข้ากับการดำรงชีวิตอย่างสุจริตไม่ได้ก็ยังมีมากขึ้น และวิธีการป้องกันก็จำเป็นต้องแจ่มแจ้งให้เข้ากับลำดับสาเหตุมากขึ้นของแต่ละกลุ่มปัญหาเหล่านั้น จึงควรมองทางด้านการป้องกันให้มาก เพื่อหาช่องทางเลือกวิธีใดที่เหมาะสมมาศึกษาปฏิบัติให้เข้ากับสภาพของปัญหาและการดำรงชีวิตของเด็กไทยในปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการจะทราบว่า ทำไมเด็กเกิดบางลักษณะจึงมีจำนวนสูง มีสาเหตุบกพร่องอะไรที่ทำให้เกิดดังกล่าวมีจำนวนสูงผิดปกติ และควรจะทำอย่างไรเพื่อป้องกันแก้ไขสาเหตุเหล่านั้น แต่การค้นหาคือเท็จจริงและหลักฐานของปัญหาสังคมเช่นนี้เป็นเรื่องยาก เพราะชนาสังคมและโครงสร้างของสังคมสมัยหนึ่ง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การวิเคราะห์อิทธิพลที่เข้ามาใหม่อันมีผลต่อความประพฤติของมนุษย์ ย่อมมองกันได้หลายแง่ต่างฝ่ายต่างก็มีเหตุผล นอกจากนั้นเป็นที่ยอมรับกันอยู่ว่ายังมีสิ่งที่ไม่รู้ในด้านความประพฤติของมนุษย์อยู่อีกมาก ซึ่งต้องการผลการค้นคว้าให้เป็นวิทยาศาสตร์ยิ่งขึ้นต่อไป ตลอดจนปัญหาทางด้านเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ประสานแก้ปัญหามาในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งการวางนโยบายและการบริหารงานของแต่ละหน่วย ในขณะหนึ่งอาจดีและหย่อนอย่างใดย่อมยากที่จะชี้ชัด เพราะปริมาณและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ ไม่อาจคงที่ได้ทุกขณะ ดังนั้น หากเห็นชอบในทัศนะใดก็ควรกล่าวพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมมาใช้

การวิจัยเรื่องนี้ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและธนบุรีมีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดใน ๔ ประเภทดังกล่าวยาวระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๖ — ๒๕๐๗ เป็นจำนวนสูงนั้น น่าจะเนื่องมาจากสาเหตุ

๑. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการอพยพจากชนบทเข้ามายังเมืองหลวง

๒. การปล่อยวัฒนธรรมต่างประเทศที่เป็นภัยต่อวัฒนธรรมเดิมเข้ามาในประเทศไทย โดยควบคุมผลร้ายแก่เด็กยังไม่เพียงพอ

๓. การเปลี่ยนแปลงการสังคมในท่วงวัฏของเมืองหลวงเป็นไปอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาสั้น คนหันไปสนใจด้านวัตถุเห็นแก่เงินเป็นสำคัญ อันเป็นบ่อเกิดแห่งความชั่วร้ายเห็นแก่ตัว ครอบครัวที่ไม่สงบสุขมีมาก โลกของเด็กและโลกของผู้ใหญ่ห่างกันมาก ทำให้พ่อแม่ลูกไม่ใกล้ชิดกันดังแต่ก่อน คุณค่าที่สังคมเคยยึดถือได้รับการละเลย

๔. แม้จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเรื่องการลงทุน เรื่องทางและน้ำมันเงิน ๆ แล้วรายได้ของประชาชนก็ดีขึ้น แต่ประชาชนที่มีรายได้ขึ้นและมีที่อยู่อาศัยของตนเองมีเป็นส่วนน้อย ค่าครองชีพยังคงสูง ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงยากจน ผู้มีรายได้น้อย หรือรายได้ไม่สม่ำเสมอตลอดปี... หลุมดำของการกระทำผิด เด็กจากครอบครัวเช่นนี้มักออกหารายได้ไม่เลือกกว่าสุจริตหรือไม่

๕. หลักใหญ่ในทางศาสนาในข้อ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ได้มีเหตุการณ์เกี่ยวกับคอร์รัปชันบั่นทอนความเชื่อลงไปมาก เพราะทางใต้จากการทำชั่วมีมาก เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กอันเป็นจุดที่นาสนใจวิจัยเกี่ยวกับความผิดของเด็กในแง่ศาสนาข้อนี้

๖. การศึกษา การทำงานและการใช้เวลาว่างของเด็กยังมีบริการสนองความต้องการของเด็กได้ไม่เพียงพอทั่วถึง

๗. เด็กที่ขาดพ่อแม่มักเกรงอยาก ทำให้การเรียน การทำงานและทำที่ต่อผู้ใหญ่เพศชายไม่เป็นผลดี

๘. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีโอกาสเกิดขึ้นในเขตนครใหญ่ที่พัฒนามากกว่าในเขตชนบท และผู้กระทำผิดช้อยู่ในประเภทความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากกว่าความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

๙. เด็กกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมักเป็นเด็กชั้นประถม เด็กกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมักเป็นเด็กชั้นมัธยม เพราะอยู่ในวัยรุ่นมีอารมณ์มาก เด็กนักเรียนที่ถูกจับน่าจะเป็นเด็กโรงเรียนราษฎร์มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล เด็กลูกจีนน่าจะกระทำผิดมากในอัตราส่วนร้อยละของชาวจีนที่อยู่ในประเทศไทย เทียบกับเด็กเชื้อชาติไทย เพราะความเชื่อและการกระทำของผู้มีวัฒนธรรมผสมย่อมผิดไปจากธรรมดาได้

๑๐. หมู่คณะเด็กตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไปมาร่วมตัวเพื่อกระทำความผิดและเคยร่วมกันกระทำความผิดมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง กระทำความผิดขึ้นเป็นครั้งที่ ๒ อันจัดว่าเป็นแก๊งค์เยาวชนยังไม่มี คงมีแต่แก๊งค์ผู้ร้ายที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งใช้เด็กเป็นเครื่องมือให้กระทำความผิด

๑๑. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยเข้มงวดเป็นครั้งคราว และสถานการณ์พิเศษที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องหาออกวิธิต่างกฎหมายปกติ น่าจะมีผลต่อจำนวนเด็กที่ถูกจับกุมด้วยและความผิดเกี่ยวกับเพศกิตติ เกี่ยวกับอาวุธปืนกิตติ มีจำนวนมากน่าจะเนื่องจากสถานการณ์พิเศษในขณะนั้น ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายระหว่างนั้น

ฉะนั้น จึงอาจกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คดีดังกล่าวมีจำนวนสูงขึ้น คือ

๑. สาเหตุ ผลการวิจัยพบว่า สถิติคดีเด็กมีเกิดขึ้นทั้งปี คือ พ.ศ. ๒๕๐๗ สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยอัตราที่เกิดต่อจำนวนประชากรหมวดอายุ ๕ — ๑๔ ปี จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ คน มีค่า ๑๔๘.๐๒ สถิติคดีเกิดในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เทียบกับประชากรหมวดอายุดังกล่าว ๑๐๐,๐๐๐ คน มีถึง ๒๒๓.๑๑ ส่วนคดีเกิดในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นระยะที่ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามระบบบุคคลอันธพาลด้วย ไม่ควรเอามาพิจารณาเทียบกับปีอื่น ๆ ซึ่งใช้ระบบกฎหมายปกติ เพราะถ้ากล่าวถึงแต่สถิติคดีตามกฎหมายปกติอย่างเดียว โดยมีให้เอาสถิติคดีทางอันธพาลมารวมด้วย จะเป็นการลองตามองข้ามสภาพที่แท้จริงไป

๒ สาเหตุที่ทำให้คดีเด็กบางประเภทมีสถิติสูง ผลการวิจัยพบว่าในคดีเด็ก ๔ ประเภทนั้น เมื่อเทียบสถิติปี พ.ศ. ๒๕๐๗ กับ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นปีที่มีสถิติสูงด้วยกันแล้ว คดีเกิดสูงขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะ ๒ ประเภทความผิดเท่านั้น คือความผิดเกี่ยวกับเพศ ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มี ๑.๐% ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีถึง ๓.๙% และความผิดต่อ ก.ม. อาวุธปืน ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มี ๐.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีถึง ๓.๒% ส่วนอีก ๒ ประเภทความผิด คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มีคดีเกิดขึ้น ๑๖% ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีคดีเกิด ๑๔% และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มีคดีเกิดขึ้น ๔๐% ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีคดีเกิด ๕๐% นับว่าได้เสียกัน สถิติไม่เปลี่ยนแปลงมากเหมือน ๒ ประเภทแรก

ปรากฏว่าเด็กอายุเกิน ๑๐ ปี แต่ไม่เกิน ๑๔ ปี ถูกจับในข้อหาทำผิดกฎหมายอาญา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีจำนวนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๔๙๙ สูงจากเดิม ๑๐%

เป็น ๑๖% แต่เยาวชนหมกอายุเกิน ๑๗ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปี ถูกจับในข้อหาทำผิดกฎหมายอาญา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีจำนวนน้อยลง เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว ลดลงจากเดิม ๒๕% เป็น ๒๕% นอกนั้นสถิติทางแยกหมวดอายุค่านอื่นไม่เปลี่ยนแปลงมาก

จากผลการวิจัยพบว่า ปีที่มีคดีเด็กเพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าตัวเฉลี่ยมี ๓ ปี คือ พ.ศ. ๒๕๔๔ สูงเป็นอันดับ ๑ (คดีเกิด ๒๒๘.๐๐ ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ คน) พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นอันดับ ๒ (คดีเกิด ๒๒๓.๑๑ ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ คน) พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นอันดับ ๓ (คดีเกิด ๒๐๓.๗๓ ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ คน) สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีสถิติสูงเป็นเพราะภาวะที่เป็นปัจจัยแห่งการกระทำผิดโดยทั่ว ๆ ไปทวีขึ้นเข้าไปใกล้กับปี พ.ศ. ๒๕๔๔, ๒๕๐๑ ซึ่งเป็นระยะที่มีความผันผวนทางการเมืองก่อนที่การปฏิวัติและอีกเหตุหนึ่งเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานเข้มงวดมาก หรือน้อยในการไปจับกุมตัวคงจะเห็นได้ว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็มีสถิติลดลงต่ำกว่าค่าตัวเฉลี่ย (คดีเกิด ๑๘๒.๘๒ ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ คน)

สำหรับภาวะที่เป็นปัจจัยแห่งการกระทำผิดโดยทั่ว ๆ ไปทวีขึ้นนั้น จากผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเพราะสาเหตุคบเพื่อนเสเพลหรือถูกชักจูง ใช้จ้างวาน สูงเป็นอันดับ ๑ (๓๔.๕๓%) สาเหตุทางครอบครัว หรือสภาพทางอารมณ์เป็นอันดับ ๒ (๒๖.๕๖%) สาเหตุทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ ๓ (๒๕.๓๕%) และสาเหตุทางร่างกายหรือสภาพทางจิตเป็นอันดับ ๔ (๔.๔๖%) ภาวะที่เป็นปัจจัยแห่งการกระทำผิดที่สูงขึ้นอันน่าสนใจเป็นพิเศษก็คือภาวะอันทำให้ทัศนคติความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อ ก.ม. อาวุธปืนสูงขึ้นมากผิดสังเกต และภาวะอันทำให้เด็กอายุน้อยทำผิดสูงขึ้นมากผิดสังเกต

ในด้านความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อ ก.ม. อาวุธปืนรวมทั้งความผิดอีก ๒ ประเภทที่มีการใช้อาวุธด้วยนั้น ผู้กระทำความผิดเป็นเยาวชนรุ่นโต สภาพทั่ว ๆ ไปในจังหวัดพระนครและธนบุรีปัจจุบันนี้เด็กและเยาวชนได้รู้เห็นความหละหลวมทางเพศของผู้ใหญ่อย่างแพร่หลายนอกจากรู้เห็นแล้วยังมีแหล่ง ที่เด็กและเยาวชน จะทดลองระบายออก ทางเพศ อย่างผู้ใหญ่ได้สะดวกมากอีกด้วย เช่น ตามโรงแรม ในที่ลับ สถานอบนวด ฯลฯ ทำให้เด็กและเยาวชนเที่ยวเสเพลใจแตก และเมื่อไม่มีเงินก็หันเข้าใช้วิธีการไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อบำบัดความต้องการทางเพศของตน ภาวะที่เด็กและเยาวชนที่มีใช้มักเรียนเป็นผู้ว่างงานถึง

๕๓.๖๖% ทำให้ล่อแหลมต่อการกระทำความผิดได้ง่าย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จบ ป.๔ แล้วมิได้เรียนต่อ เทียบเทวไปวันหนึ่งๆ มีเป็นจำนวนมาก ภาวะที่ยังควบคุมสื่อมวลชนใน ด้านเผยแพร่สิ่งยั่วทางกามาวรณ์และอาชญากรรม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมต่างประเทศไม่เพียงพอ ทำให้เป็นผลร้ายแก่เด็กและเยาวชน ยังขาดสถานที่และผู้นำเยาวชนในการที่จะดึงเยาวชนให้ ไปเล่นในสถานที่ที่จัดไว้ให้เล่น ตลอดจนภาวะที่เด็กและเยาวชนอพยพจากชนบทเข้ามาหางาน ในกรุงชั่วคราวและปรับตัวไม่ได้ เหล่านี้จัดเป็นภาวะสำคัญๆ ที่ทำให้มีการกระทำความผิดสูงขึ้น ในด้านเกี่ยวกับเด็กอายุน้อยทำผิดสูงขึ้นนั้น ส่วนใหญ่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีภาวะที่บ้าน ไม่เป็นสุข โดยแตกแยกทางสภาพครอบครัวถึง ๕๑.๐๕% และเด็กที่ขาดบิดา ถึง ๒๒% ภาวะ ที่ครอบครัวของผู้มีบุตรมากเกิน ๕ คนขึ้นไป ถึง ๔๖.๐๗% และมีกรณีที่เด็กมีที่อยู่กับบิดา มารดาถึง ๒๑.๒๐% ภาวะที่มารดาควบคุมดูแลเด็กไม่เพียงพอ ๓๒.๘๘% และบิดารักษา ระเบียบวินัยของครอบครัวบกพร่อง ๕๑.๓๑% ภาวะที่เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนกว่า ๓๐% ขึ้นไปมีที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม สภาพแออัดยัดเยียด มาตรฐานความเป็นอยู่ยากจน พึ่งตนเองไม่ได้สม่ำเสมอ รายได้มีไม่เพียงพอ ภาวะที่เด็กหนีโรงเรียนบ่อยๆ มีถึง ๔๑.๑๐% และหนีนานๆ ครั้งอีก ๓๐.๓๗% โดยอายุที่เริ่มหนีโรงเรียนมีมากในหมวดอายุ ๑๑ และ ๑๒ ปี ตลอดจนภาวะเด็กที่เห็นทางศาสนา และมีผู้ใหญ่ทำตัวอย่างไม่ดีให้เด็กเห็นกันมากทำให้เด็ก บางพวกขาดศรัทธาคือคุณงามความดี มีการตัดสินใจทางศีลธรรมบกพร่อง เหล่านี้เป็นภาวะ สำคัญๆ ที่ทำให้เด็กอายุน้อยทำผิดสูงขึ้น

๘. ข้อเสนอแนะ

(๑) ควรนำเอาเรื่องงานมาช่วยบรรเทาปัญหาเด็ก และเยาวชน กระทำความผิด โดยมีกองเยาวชนขึ้น ค้นหาเด็กและเยาวชนที่มีโชนักเรียนและยังว่างงาน จัดหางานให้ทำ หรือจัดให้มีงานประเภทใหม่ๆ สำหรับเยาวชนเป็นทั้งทำงานทั้งเรียนในรูปแบบต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อหาประสบการณ์ในการทำงานไปจนกว่าจะถึงอายุเกณฑ์ทหาร หรือประกอบอาชีพถาวร ได้ต่อไปและควรสนับสนุนงานลูกเสือ งานจราจร งานดับเพลิง งานยุวกสิกร งานพัฒนา ชุมชน ให้เยาวชนมีส่วนส่งเสริมสังคมและมีโอกาสบำเพ็ญคุณงามความดีไปด้วยให้มากขึ้น

(๒) ควรจัดตั้งและปรับปรุงศูนย์เยาวชนให้ดำเนินงานให้แพร่หลายยิ่งขึ้น โดย

เฉพาะอย่างยิ่งการจัดอบรมผู้นำศูนย์ ฯ ให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีสวนสนุกขนาดใหญ่สำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีทั้งการเล่นและการแสดง เพื่อเป็นเครื่องดึงดูดใจเด็กและเยาวชนให้ไปพักผ่อนยามว่าง หรือเล่นโดยมีการควบคุม และควรจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ที่ชำนาญออกไปทำงานกับเด็กและเยาวชนตามแหล่งที่มั่วสุมกันให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเอาตัวมาช่วยเหลือแก้ไขเสียแต่ต้นมือ หรือให้ไปเล่นในสถานที่ที่จัดไว้ให้เล่นโดยมีการควบคุม

(๓) ควรเพิ่มตำรวจลาดตระเวนคอยตักเตือนเด็กและเยาวชนตามแหล่งที่เกิดเหตุให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสอดส่องจัดการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กและนักเรียนโดยสม่ำเสมอ เด็กที่ควรกลับบ้านไปทำกิจกรรมในบ้านก็ให้กลับบ้าน รายไหนที่ควรช่วยเหลือแก้ไขก็ให้ร่วมมือกับนักสังคมสงเคราะห์ และควรเร่งรัดให้ร่างกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กและนักเรียนที่กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงใหม่ได้ประกาศออกใช้โดยเร็วขึ้น

(๔) ควรเร่งรัดให้ร่าง พ.ร.บ. ภาพยนตร์ที่กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงใหม่ได้ประกาศใช้โดยเร็ว และควรวางขอบเขตที่ทางราชการเห็นสมควรในหลักเกณฑ์การตรวจพิจารณาภาพยนตร์และโทรทัศน์เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมทางกามารมณ์ ให้มีเกณฑ์เพิ่มเติมว่า “ภาพสตรีต้องไม่แสดงการเปลือยมากกว่าชุดอาบน้ำปกติ” หรือ “ส่วนลับของร่างกายสตรีต้องเป็นเป้ารองในเรื่องและต้องไม่แสดงเหมือนของจริงจนเห็นถนัด” กับไม่ควรส่งเสริมความนิยมภาพยนตร์ประเภทนักเลงปืน นอกจากนั้น ควรควบคุมภาพยนตร์และโทรทัศน์ด้วย

(๕) ควรปรับปรุงกฎหมายควบคุมโสเภณีเสียใหม่ เพื่อได้มีโสเภณีน้อยลง และควรเร่งรัดให้ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมโรงแรม ไนต์คลับ และสถานบริการ ฯ ที่กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงใหม่ได้ประกาศใช้โดยเร็ว นอกจากนั้น ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้สุเวย์ที่มีอายุยังสมรสกันไม่ได้ตามกฎหมายแพ่ง ให้มีทางขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อสมรสก่อนอายุครบตามกฎหมายกำหนดไว้ทั่วไปนั้นได้บ้างในเมื่อมีเหตุผลสมควร

(๖) ควรแก้ไขปัญหาเด็กหนีโรงเรียนเสียต้นมือ โดยจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ที่ชำนาญไปช่วยทางโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็กเหล่านี้ให้มากขึ้น ควรจัดตั้งโรงเรียนแบบพิเศษสำหรับเด็กปกครองยาก โดยจัดหลักสูตรพิเศษเพื่อให้เด็กใช้ความพยายามในทางที่ถนัดหลาย ๆ สาขา และมุ่งแก้ไขความประพฤติของเด็กด้วย

การจัดทุนเล่าเรียน หรือยกเก็บค่าเล่าเรียนแก่เด็กที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ตั้งแต่ชั้นต่ำไปหาสูงให้มากขึ้น และควรจัดให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนทางปรีชาญาณในบางแขนงวิชา โดยลดค่าแถมรับเพื่อการศึกษาให้เป็นกรณีพิเศษ

(๗) ควรกำจัดแหล่งผลิตและจำหน่ายอาวุธปืนเถื่อนให้ได้ผลยิ่งขึ้น รวมทั้งควรพิจารณาหาทางควบคุมการจำหน่ายส่วนผสมวัตถุระเบิดด้วย

(๘) ควรสนับสนุนโครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนออกไปในส่วนภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมสำหรับเด็กกระทำผิดขึ้น เพื่อรับเด็กอายุน้อยไปเลี้ยงดูอบรมอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับลูกหลานในครอบครัว

(๙) ควรจัดให้มีกองวิจัยและอบรมขึ้นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อให้มีการศึกษาวิจัยปัญหาเด็กกระทำผิดในต่าง ๆ ทั้งในชั้นทฤษฎีและทางปฏิบัติและทำหน้าที่ทางวิชาการอื่น ๆ ตลอดจนอบรมเจ้าหน้าที่สำหรับแผนงานใหม่ ๆ และควรสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันแห่งชาติสำหรับการวิจัยในทางอาชญาวิทยาและกฎหมายอาญาขึ้น เพื่อดำเนินการวิจัยปัญหาอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ และทำกันอย่างจริงจังเต็มเวลาด้วย

(๑๐) ควรสนับสนุนงานอาสาสมัคร อาทิเช่น จัดหาผู้อาสาสมัครเป็นพี่เลี้ยงเด็กหรือพี่ชายคนโต เพื่อช่วยงานของพนักงานคุมประพฤติ หรือพยายามช่วยเหลือเด็กที่ขาดบิดาให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีขึ้น

ควรสนับสนุนงานของสถานแนะนําปัญหาชีวิตครอบครัวให้ช่วยเด็กในครอบครัวที่แตกแยกให้มีผู้สงเคราะห์เลี้ยงดู และให้คำแนะนำแก่สมาชิกของครอบครัวที่มีปัญหาในด้านการสมรส การครองเรือน ตลอดจนเพศศึกษาให้เป็นผลกว้างขวางยิ่งขึ้น และควรสนับสนุนการให้บริการเพิ่มเติมให้ดีขึ้นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ทางการเงินแก่ครอบครัว การอาการสงเคราะห์และการขจัดแหล่งเสื่อมโทรม.

คัดจากข่าวสภาวะวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๔ สิงหาคม ๒๕๑๐ และจากรายงาน

ย่อผลการวิจัยในสาขาต่าง ๆ ด้านสังคมศาสตร์ เล่ม ๑๔

ก้าวต่อไป

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.hbrary.coj.90.th)

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาวชน กระทรวงยุติธรรมจึงได้วางโครงการในการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในส่วนภูมิภาค โดยกำหนดวิธีดำเนินงานไว้เป็น ๒ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ (ระยะสั้น) ดำเนินการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดพร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กชั้่นในจังหวัดสงขลา จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นจังหวัดที่ตั้งสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามา ๓, ๓ และ ๕ ตามลำดับ

ระยะที่ ๒ (ระยะยาว) พิจารณาจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือแผนกคดีเด็กและเยาวชนประจำศาลจังหวัด พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กชั้่นให้ครบทุกจังหวัด ทั้งภาคและในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป ตามสถิติคดีความเป็นไปของชุมชนและสภาพแห่งท้องถิ่น

ในปัจจุบันนี้โครงการระยะที่ ๑ ได้ปฏิบัติเสร็จแล้ว ส่วนโครงการระยะที่ ๒ สำหรับจังหวัดที่ทั้งภาคที่เหลืออยู่ ยังไม่มีที่ดินราชพัสดุจะใช้ราชการเพื่อการจัดตั้งศาลคดีเด็ก ๆ และสถานพินิจ ๆ ได้เหมาะสม แต่จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่มีประชากรมาก ตามสถิติคดีความเป็นไปของชุมชนและสภาพแห่งท้องถิ่นสมควรจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดพร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กชั้่น ประกอบกับมีที่ดินราชพัสดุจะใช้ราชการเพื่อการนี้ได้พร้อมอยู่แล้ว กล่าวคือ

๑. ที่ทำการศาลคดีเด็ก ๆ อุบลราชธานี และที่ทำการสถานพินิจ ๆ อุบลราชธานี (บางส่วนที่ทำหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ , คุมประพฤติ , แพทย์ , ซึ่งจะต้องอยู่ใกล้ชีวิตศาล) จะสร้าง ณ ที่ดินราชพัสดุของศาลจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ด้านหลังศาลจังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่

๒. ที่ทำการสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจฯ อุบลราชธานี จะสร้าง ณ ที่ดินสาธารณะของท้องที่ ตำบลกุดลาด อำเภอเมืองอุบลราชธานี มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ อยู่ห่างถนนประมาณ ๗๐๐ เมตร

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะมีเขตอำนาจตลอดจังหวัดอุบลราชธานี (คลุมถึงอำเภอโขงเจียมด้วย)

ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดอุบลราชธานี นอกจากจะรับเด็กกระทำ ความผิดของจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งระยะก่อนและหลังศาลพิพากษาแล้ว ยังรับเด็กกระทำผิดที่ศาลจังหวัดอื่นพิพากษาให้ส่งตัวไปไว้ในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจฯ ดังกล่าวได้ด้วย

ปริมาณงานของศาลคดีเด็กฯ และสถานพินิจฯ อุบลราชธานี เมื่อคำนึงถึงสถิติคดีในปัจจุบันแล้ว คาดว่าจะมีปริมาณงานทั้งปีดังนี้ คือ

เด็กถูกจับส่งมายังสถานพินิจฯ อุบลราชธานี ๖๐๐ คน, เด็กถูกฟ้องยังศาลคดีเด็กฯ อุบลราชธานี ๕๐๐ คน, เด็กที่ศาลสั่งใช้วิธีการคุมประพฤติ ๑๐๐ คน, เด็กที่ควบคุมไว้ในสถานพินิจฯ อุบลราชธานี ก่อนและหลังพิพากษา รวมทั้งเด็กที่ศาลจังหวัดอื่นพิพากษาส่งมาฝึกและอบรมในสถานพินิจฯ อุบลราชธานี รวมประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ คน

คดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ที่ศาลคดีเด็กฯ อุบลราชธานี จะรับฟ้องหรือคำร้องไว้ดำเนินการ ๒๐ เรื่อง, ศาลจะสั่งใช้วิธีการกำกับการปกครองในคดีแพ่งประมาณ ๕ เรื่อง

โครงการของกระทรวงยุติธรรม ที่ตำรวจจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนพร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ในลำดับต่อไปนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการแล้ว และอนุมัติให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการของงบประมาณเพื่อการนี้ต่อไปใน พ.ศ. ๒๕๑๕

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

นอกจากศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการให้จัดตั้งได้แล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น ตามโครงการระยะที่ ๒ (ระยะยาว) ต่อไปอีกด้วย

สำหรับศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กนั้น มีที่ดินราชพัสดุที่พอจะใช้ราชการเพื่อการนี้อยู่แล้ว กล่าวคือ

๑. ที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น และที่ทำการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดขอนแก่น (บางส่วนที่ทำหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ, กลุ่มประพฤติกุมแพทย์ ซึ่งจะต้องอยู่ใกล้ศาล) ดำริจะสร้าง ณ ที่ดินราชพัสดุของศาลจังหวัดขอนแก่น อยู่ด้านหลังศาลจังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่เศษ

๒. ที่ทำการสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจขอนแก่น ดำริจะสร้าง ณ ที่ดินสาธารณะที่ทางจังหวัดขอนแก่นจัดแบ่งให้ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ อยู่ใกล้ถนนมิตรภาพ ตรงข้ามมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี

การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรีเป็นโครงการอันดับต่อไป ทั้งนี้โดยพิจารณาเห็นว่า ทางภาคใต้ของประเทศขณะนี้ศาลคดีเด็กและเยาวชนที่จังหวัดสงขลาเพียงแห่งเดียว เมื่อคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์แล้ว เห็นว่าจังหวัดราชบุรีเหมาะสมที่จะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นอีกแห่งหนึ่ง

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะมีเขตอำนาจตลอดจังหวัดราชบุรี

ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดราชบุรี นอกจากจะรับผิดชอบการทำความผิดของจังหวัดราชบุรี ทั้งระยะก่อนและหลังศาลพิพากษาแล้ว ยังรับผิดชอบการทำผิดที่ศาลจังหวัดอื่น ที่ตั้งอยู่ในภาค ๘ พิจารณาให้ส่งตัวไว้ในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจฯ ดังกล่าวได้ด้วย

โครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดราชบุรี ยังเป็นแต่ความดำริ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงยุติธรรมและรัฐบาลก่อน จึงจะเริ่มดำเนินการจัดตั้งได้

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)